

Fondatori: Al. Florin Țene, N. N. Negulescu, Doina Drăguț, Janet Nică

Constelații 5 diamantine

Anul III, Nr. 9 (25)
Septembrie 2012

Revistă de cultură universală,
editată sub egida Ligii Scriitorilor Români

Rafael - Plafonul - Palatul papal, Vatican

În acest număr semnează: Doina Drăguț, Al. Florin Țene, Janet Nică, Iulian Chivu, Adrian Botez, Aurel M. Buricea, Florin Măceșanu, Boris Marian, George Filip, Ion Soare, Mariana Zavati Gardner, Octavian Lupu, Traian Vasilcău, Livia Ciupercă, Dan Elias, Stefano Benni, Gh. A. Stroia, Isabela Vasiliu-Scraba, Mihai Batog-Bujeniță, Vasile Popovici, Vasile Mentzel, Ioana Stuparu, Mihai Merticaru, Ionuț Voicu, Geo Călugăru, Ana Maria Gibu, Claudia Scornea, Andreiș Andrei, Ioana Voicilă Dobre, George Petrovai, Sergiu Găbureac, Ion Roșioru, Daniel Marian, Ionuț Caragea, Nicolae Bălașa, Lucian Gruia, Alexandru Oblu, Emil Bucureșteanu, Geo Găletaru, C. Aurel Dragodan, Dan Căpruciu.

Sumar

Doina Drăguț , <i>Toamna se numără...</i>	pp.3,4
Al. Florin Țene , <i>Autoritatea valorii culturale</i> ...	p.5
Janet Nică , <i>O pinie, două pinii</i>	p.6
Iulian Chivu , <i>Cu Bertrand Russell, către servitutea analizei</i>	pp.7,8
Adrian Botez , <i>Dainaua soteriologică și "Orgasmul inițiativ": "Poeme Interminabile"</i> , de Eugen Evu	pp.9,10
Aurel M. Buricea , <i>Sonete</i>	p.11
Florin Măceșanu , <i>Raffaello Santi</i>	p.12
Boris Marian , <i>Borismarianisme</i>	p.13
George Filip , <i>Era poezilor</i>	p.14
Ion Soare , <i>Între romanesc și memorialistică</i> ..	p.15
Mariana Zavati Gardner , <i>Versuri</i>	p.15
Octavian Lupu , <i>Paris - farmecul grădinii Tuileries și rafinamentul Palatului Luvru</i>	pp.16-18
Traian Vasilcău , <i>Versuri</i>	p.19
Livia Ciupercă , <i>Vibrații ale interiorizării</i> ..	pp.20,21
Dan Elias , <i>Elide</i>	p.21
Stefano Benni , <i>Istoria lui Pronto Soccorso și a lui Beauty Case</i>	pp.22-24
Gh. A. Stroia , <i>Poezia lui Cornel Boteanu - Tăcută rugăciune...</i>	pp.25,26
Isabela Vasiliu-Scraba , <i>Pasiunea pentru banalități a d-lui Gabriel Liiceanu</i>	pp.27-29
M. Batog-Bujeniță , <i>Zâmbetul înțeleptului</i> ..	p.30
Vasile Popovici , <i>Versuri</i>	p.31
Vasile Mentzel , <i>O idee năstrușnică</i>	p.31
Ioana Stuparu , <i>Magia cărții "Sub steaua câinelui"</i> , de Victoria Milescu	pp.32,33
Mihai Merticaru , <i>Sonete</i>	p.33
Ionuț Voicu , <i>Versuri</i>	p.34
Geo Călugăru , <i>"Sfeșnic târziu"</i>	p.35
Ana Maria Gibu, George Filip , <i>Regala</i> ..	pp.36,37
Claudia Scornea , <i>Versuri</i>	p.37
Andremis Andrei , <i>Cimitirul</i>	pp.38,39
Ioana Voicilă Dobre , <i>Versuri</i>	p.39
George Petrovai , <i>Cuvinte-ncumînțite</i>	p.40
Sergiu Găbureac , <i>Roma!, Roma!</i>	pp.41,42
Ion Roșioru , <i>Un roman într-un tot seducător</i>	pp.43,44
Daniel Marian , <i>Pe pământul promis pentru iubire</i>	p.45
Ionuț Caragea , <i>Rugă ultimului poem</i>	p.46
Nicolae Bălașa , <i>Scrisoare către niciunde, dintr-o lume doar cu lacrimi și bani</i>	pp.47,48
Lucian Gruia , <i>George Canache - Year 1961</i> ..	p.49
Alexandru Oblu , <i>Bestializarea globală</i> ..	pp.50-53
Emil Bucureșteanu , <i>Libris Neamț</i>	p.54
Geo Găletaru , <i>Octavian Doclin sau magia lirismului total</i>	p.55
C. A. Dragodan , <i>Constelații epigramatice</i> ..	p.56
Dan Căpruciu , <i>Constelații epigramatice</i>	p.57
Doina Drăguț , <i>Sentimentul miracolului (Raffaello Sanzio)</i>	pp.58-60

Ilustrația revistei: *Raffaello Sanzio*

Constelații diamantine

Revistă de cultură universală

Fondată la Craiova,

în septembrie 2010

- apare lunar -

Membri de onoare ai colectivului de redacție

- Prof. univ. dr. Remus RUS
- Prof. dr. Florin AGAFIȚEI, orientalist, sanscritolog
- Prof. dr. Lidia VIANU, Professor of Contemporary British Literature, English Department, Bucharest University

Redacția

Redactor-șef:

DOINA DRĂGUȚ

Secretar general de redacție:

JANET NICĂ

Redactor artistic:

FLORIN MĂCEȘANU

Redactori asociați:

- Prof. univ. dr. FLORENTIN SMARANDACHE, SUA, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
- Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN, SUA, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
- Prof. MARIANA ZAVATI GARDNER, Anglia, poetă bilingvă, critic literar, traducător
- MARGARET BEISSINGER, Department of Slavic Languages & Literatures 249 East Pyne, Princeton University

DTP: Doina DRĂGUȚ

Responsabilitatea privind conținutul materialelor publicate în revista *Constelații diamantine* aparține strict autorului care semnează textul.

Materialele se pot trimite la adresa:
constelatiidiamantine@yahoo.com

ISSN 2069 – 0657

www.scribd.com/doina_dragut

Adresa redacției:

Cartier Lăpuș, Bd. Decebal, bl. S2, ap. 13, Craiova, Dolj,
România, cod: 200440

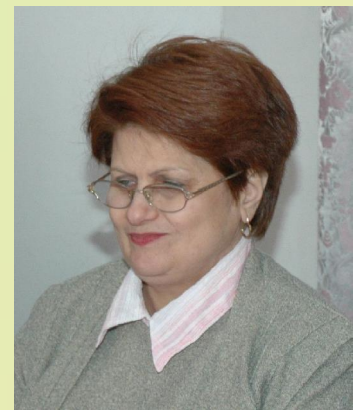
Partener
Media

Radio
Club
XXL

Romania
Elena Toma

Doina DRĂGUȚ

Toamna se numără... - dialog cu poetul George Filip -

Doina Drăguț: Firește, gândurile-mi răvășite de atâtea nostalgii cotidiene îmi sunt presărate de polenul abundent al acestei toamne care a picat la țanc, cu toate ornamentele ei. Îl am în tașca intențiilor mele pe poetul român-canadian George Filip, care-și respiră toamnele atât de departe de noi și de la care vreau să culeg câteva gânduri mai sprințare, și nu prea stropite de bruma nostalgiei. Așadar, poete, ți-ai mai pus pe tâmpile argintul unei noi toamne. A câta?

George Filip: A 73-a, stimată Doina Drăguț. De fapt am mai răspuns la această întrebare prin volumul ȘI TOAMNA VINE, publicat la Craiova, prin grija exigentului profesor Marian Barbu.

D.D.: N-ai vrea să numărăm împreună câțiva dintre „bobocii” tăi din această toamnă?

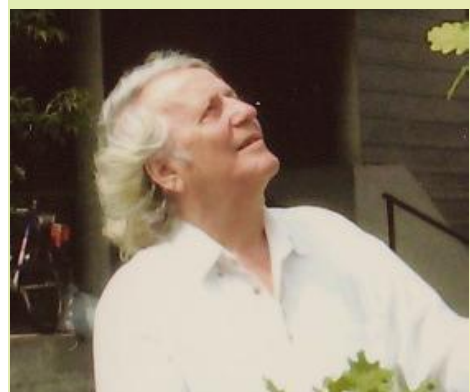
G.F.: De ce nu?... Cel mai proaspăt „boboc” nunta Elenei Bănescu, nunta frumoasă la care socrul mic - căpitanul Traian - a uitat să mă cheme. Că m-aș fi dus!

D.D.: Deci, ai 73 de ani. Sunt mulți... sunt puțini?

G.F.: *Fugit irreparabile tempus*, dragă Doina. Nu-s mulți... nu-s puțini...

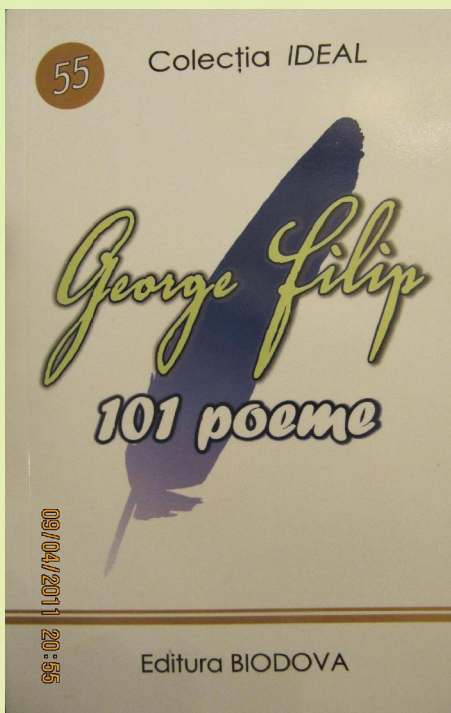
D.D.: Dar cu maldărul de volume, cum mai stai?

G.F.: Am pus la cetățuia scriiturii mele încă vreo trei, ba patru, volume. ERA POEȚILOR, în Limba Română, că în franceză a apărut de anul trecut, 101 POEME, plus o miniantologie

FÂNTÂNA DORURILOR, volumaș publicat de poetul Doru Dăncuș, la Târgoviște.

D.D.: Pe acolo cum ai ajuns?

G.F.: Iac-așa!... ca din senin m-am pomenit că sunt prieten cu maramureșeanul acesta de Doru Dăncuș, răătăcit pe la șes. Harnicul editor mi-a publicat cărțuia, mi-a făcut o lansare pe cinste la București, am cules câțiva lauri și... cam asta este...

D.D.: Dar vre-un „boboc-surpriză” nu ai?

G.F.: Ba am o surpriză caldă... proaspătă, de la gheață...

D.D.: Asta... cum mai devine?

G.F.: Devine că a 35-a mea carte - REGALA - este pe gata, tot la Dăncuș. Adică el se ocupă de tiparniță, fiindcă de fapt este publicată în Editura mea - DESTINE -, care funcționează, bine-mersi, la Montreal.

D.D.: Cum... ai și o editură?

G.F.: Da, dar despre asta, te rog, altădată...

D.D.: OK... și în ce constă noutatea?

G.F.: Păi iaca, noutatea constă în faptul că

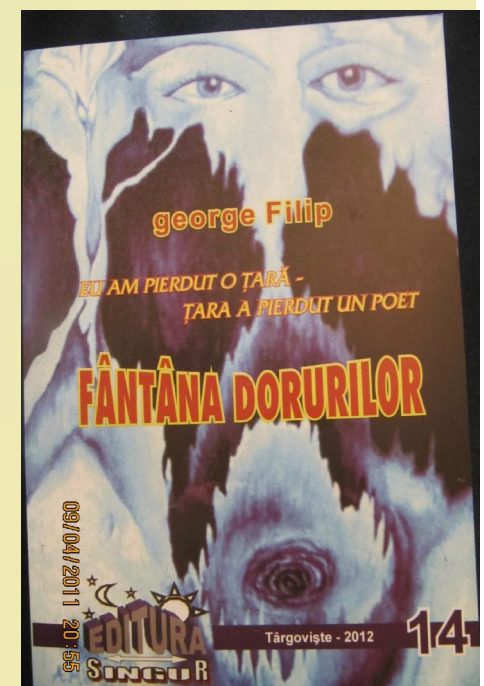
acest nou volum l-am scos împreună cu tânăra poetă Ana Maria Gibu, din Botoșani.

D.D.: Interesantă idee. Ai conlucrat deci cu tânăra poetă, de doar 15 ani, după câte știu. Cum a fost posibil?

G.F.: Nu mai este pentru nimeni un secret că poeta Ana Maria, „colega” mea de MILENIU!, s-a cuibărit bine și adânc în sufletul meu de la vârsta de zece ani, când ne-am cunoscut prin corespondență și când a publicat prima ei cărțuie de poezii, intitulată GRĂDINA MEA.

D.D.: Rarisimă idee... experiență... Vă desparte mai mult de o jumătate de veac, dacă ne gândim la vârste! Îmi reformulez întrebarea... cum conlucrați?

G.F.: Nu ne-am propus niciodată să „conlucram”. Este vorba despre o comuniune de suflet, de ordin divin. Întâmplător, Ana Maria mi-a trimis un buchet de 50 de poeme. Tematic și structural total diferit ca stil de scriitura ei anterioară. Am observat că tânăra mea co-

legă, fără ghilimele, s-a pârguit frumos și a început să dea o mai bună producție literară la... hectar, ca să mai și glumim.

D.D.: Și?...

G.F.: Am intercalat printre cinzecile ei de poeme încă pe-atâtea de-ale mele și am rotunjit un volum. Nimeni nu va ști sau va afla curând care poeme ale cui sunt. Am gândit la fel și am scris cam tot la fel. Este o simbioză pe care o consider unică, măcar în literatura română. Eu le numesc *poeme siameze*.

D.D.: Interesant... deosebit de interesant acest experiment!

G.F.: Eu așa zice... experiment unic. Eu m-am regăsit în viața și cugetul poetei Ana Maria și am certul sentiment că ne aflăm într-un vădit și demonstrat fenomen de metempsihoză. Amândoi constituim o clepsidră, niște vase comunicante în care curge, se purifică și se coagulează în poeme aceleași sentimente.

D.D.: Este de-a dreptul surprinzător ceea ce aud!

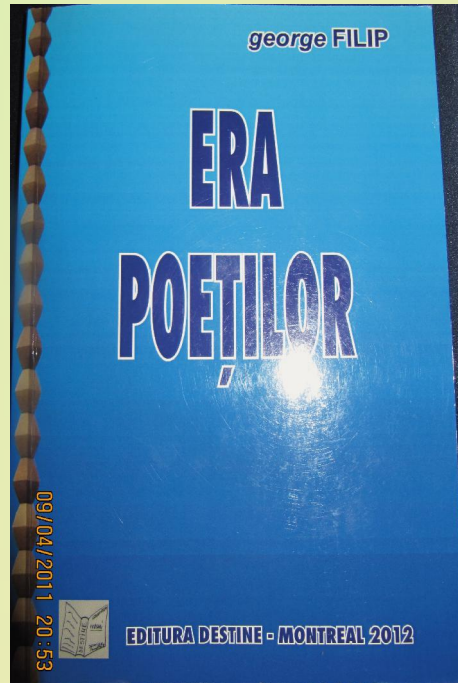
G.F.: O fi, dar eu așa simt și îmi susțin teoria. Ana Maria este puiul meu, un nuc tânăr crescut la umbra și din rădăcina unui nuc bătrân - ocrotitor.

D.D.: Inexplicabile aceste afinități! Și tânăra poetă Ana Maria ce zice?

G.F.: „Colega” nu zice nimic. Se comportă firesc, se ia cu mine în gură, avem mici divergențe, însă în final găsim numitorul comun. Simt că sufletul meu, prin clepsidra despre care vorbeam, se varsă în trupul și-n

sufletul ei tânăr și avid de zbor. Avem aceeași „grupă poetică” iar eu constat că fenomenul de moștenire ereditară funcționează perfect.

D.D.: Poete, am pornit de la subiectul arhicunoscut al toamnei și m-ai rătăcit prin pădurea voastră, virgină și neexplorată. Hai să ne reîntorcem pe pământ. Cu timpul, cum zici că mai stai?

G.F.: Timpul... după mine, timpul este o noțiune abstractă pe care noi am materializat-o înghesuind-o în dimensiuni ca epoci, milenii, secole, decenii, ani, luni zile, ore, minute și secunde. Domniță..., timpul este DUMNEZEU!. Prin această imensitate incomensura-

bilă, noi, oamenii, suntem doar niște particule negliabile care ne străduim, „scremem” etern să lăsăm minuscule probe ale trecerii noastre pe aici. Domniță, să nu mă suspectezi cumva de pesimism iremediabil. Din contră. Sunt cel mai optimist terrian care decretez că: noi venim de niciunde și plecăm spre... nicăieri. Ciudat... nu?!?

D.D.: Și toată strădania noastră de „a fi” la ce mai folosește?

G.F.: Exact la „a fi” - cum bine spui. Suntem niște senzații materializate care trăim și ne manifestăm... tot prin senzații, pe care le numim eternitate.

D.D.: Curioasă mentalitate de interpretare a lumii ai, poete... Mi se scurtcircuitează raționalul...

G.F.: Și ce nu-ți convine, mă rog? Dacă acceptăm o eternitate, eu vin și deduc cum c-ar putea exista mai multe eternități. Aici începe sfârșitul raționamentelor - PARADOXUL - ce ne-am face cu o eternitate de eternități?

D.D.: Mă cam cutremur. Nu ți se pare că umbli pe la radicalitatea unor teorii fundamentale ale existenței noastre terestre... și nu numai?

G.F.: Și DA și NU, fiindcă aici sunt multe de spus, propun însă să lăsăm chestiunea pentru altădată.

D.D.: Desigur, ajunge, poete! Ai numărat niște „boboci” foarte ai acătării în toamna lui 2012...

G.F.: E-hei, stimată Doiniță, așteaptă să vezi ce-o să dea din mine pe la O SUTĂ de ani. Și dacă eu n-oi mai fi, o veți avea la dialog pe poeta Ana Maria - brațul meu real prelungit spre eternitate...

Rafael - *Viziunea crucii* - Stanza della Signatura, Vatican

Al. Florin ȚENE

Autoritatea valorii culturale

Se pare că termenul „autoritate” nu prea are multe tangențe cu cultura. Valoarea în sine nu e autoritară în spațiul artistic, în cadrul căruia un creator de operă valoroasă nu ar avea de ce impune judecăți asupra altor creații. Spre deosebire de științele exacte, unde o judecată profesională exprimată de o persoană competentă are toate șansele să fie cea definitivă, deși erori de percepție s-au petrecut și în domeniul științelor.

Opera este mai întâi recunoscută și apreciată, asociată cu o anumită valoare, urmând ca, abia pe seama ei, să se constituie autoritatea autorului. În prezent, lucrurile stau de multe ori invers. Mulți autori sunt promovați prezentați, impuși prin mijloacele de informare, astfel încât publicul ajunge adesea fascinat de o operă, despre care i se spune până la sațietate că e valoroasă. Opera devine valoroasă, în urma unui act de autoritate impusă. De fapt, așa s-a făcut și în trecut, prin sistemul public de învățământ, cu autorii ziși „clasici”, bătuți în cuie, de parcă n-ar fi existat și alții de talia lor. Până la urmă totul se reduce la a ști dacă valorile au o existență „în sine”, sau dacă măcar pot funcționa la modul universal și etern, sau dacă ele nu sunt decât constructe locale și cu valoare comunitară impusă de ideologii. Așa cum la noi au fost impuși scriitorii care au făcut jocul ideologiei comuniste, ca D. R. Popescu, A. Buzura, Lăncrăjan, Beniuc, Banuș, V. Porumbacu etc.

Mă gândesc ce șanse are o valoare culturală de a fi cunoscută sau nu de către publicul căruia i se adresează. În aceste condiții, problema se pune în funcție de amploarea potențialului public. Deși nu trebuie să omitem că între valoare și receptare nu e întotdeauna o corespondență fidelă. Anumite demersuri specializate ar putea fi adresate numai unui public restrâns. După aprecierile mele cred că nu a fost natural să fie publicate, în regimul de tristă amintire, criminal-comunist, volume de poezie cu tiraje de zeci de

mii de exemplare. Era posibil ca poezia să aibă la fel de mult public cât teoria lui Galois. Practic, volumele nu erau citite decât de o mână de iubitori de poezie. Restul volumelor îngălbeneau în biblioteci sau, mai târziu, ajungeau la DCA.

Cine pretinde mai mult de o mână de cititori avizați, interesați sau documentați pentru un anumit demers liric, trebuie întors la Heisod, spre o mai dreaptă meditare asupra rosturilor poeziei. În acest context, putem răspunde afirmativ că fiecare valoare ajunge cândva să fie receptată de publicul specializat, de critic sau, în anumite cazuri, numai de istoria culturală înalt specializată. Cineva va ajunge să analizeze fiecare rând scris, să analizeze fiecare tablou, chiar dacă aceasta se va petrece dincolo de limitele intenției inițiale a respectivului mesaj; așa cum se analizează literar în prezent vechile poeme egiptene sau hittite. Doar se ia act de ele, însă nu mai putem ști ce au însemnat cu adevărat, la nivelul original al mesajului.

După părerea mea, e mai reconfortant să-ți adresezi poemele unui public restrâns, într-adevăr iubitor și înțelegător de poezie: e o ipoteză eliberatoare și îți îngăduie să te exprimi mai bine decât ipoteza contrară.

Să ne gândim ce s-ar putea întâmpla cu receptarea unui mesaj cultural la publicul românesc, pe scară largă, în anul 2012. Să considerăm ca exemplu un roman cu un tiraj de câteva mii de exemplare. Cred că o receptare corectă presupune existența unui public atent și interesat, un mecanism al criticii de receptare coerent și așezat pe baze solide de tradiție și profesionalism, un complex de factori care nu sunt sigur că s-ar întruni complet în România ani în șir, în revistele dedicate respectivului domeniu. Astfel de situații sunt palme pe obrazul celor care își exercită liniștita somnolență pe pernele levantine ale paginilor cu cronici de artă. Mai adaugă faptul că unele cronici sunt plătite de

autori pentru a fi lăudați, iar în altele se plătesc polițe pentru lucruri de natură personală pe care, ca scriitor, le cunosc și mă interesează, numai ca iubitor de adevăr în cultură. Sper că e vorba de un mecanism de receptare culturală care va evolua în timp: are destul loc să se îmbunătățească.

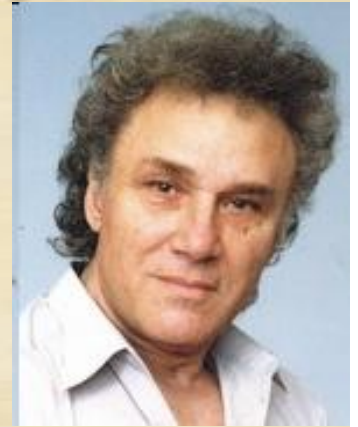
În unele cazuri, cum ar fi cele independente de idiom, cum este pictura, au șanse să fie promovate ca valori culturale originale în Europa și pe mapamond, dar literatura, mai ales cea scrisă într-un limbaj dificil traductibil, în jargou sau grai local ori care discută probleme specifice (românitate, istoria noastră pe care numai noi o înțelegem etc.), va avea mari dificultăți de receptare pe alte meridiane. Aceste cărți nu vor fi citite, oricâtă valoare li s-ar atribui în România. Mai sunt și alți factori care intervin în procesul de receptare a unui text românesc într-o altă limbă: tematica, limbajul textului original, calitatea traducerii și, nu în ultimul rând, interesul publicului pentru spațiul cultural de unde provine demersul în perioada în care se încearcă promovarea. Sunt momente când România trece neobservată și neinteresantă pentru unii cititori din anumite țări. E o realitate cu care trebuie să trăim și care invită la reflecție. Însă, sunt convins că oricând ar putea avea șanse un roman bine scris care să discute probleme fundamentale ale condiției umane, care să răspundă exact cerințelor genului și așteptărilor publicului cultivat european sau nord-american.

Există în țara noastră, azi, o goană constantă a unor autori pentru premii. Nu luăm în considerare că acestea sunt date și pe... „ochi frumoși”, și pe trocul „anul acesta îți dau premiu ție, la anul îmi dai tu mie”, sau „jumi-juma”. Pentru această maladie nu există leac. Singurul test al unui demers cultural e rezistența în fața publicului interesat și avizat. Orice altceva invită râsul și cred că Bunul Dumnezeu ne-a lăsat vanitățile pentru a face România mai veselă.

Janet NICĂ

0 PUNTE, DOUĂ PUNTI

De la géometrie avant toute chose

Se pare că mersul lumii are o înclinație maladivă spre geometrie, mai precis, spre PUNCT, oul primordial din care, clocit pe plita misterului, a ieșit Cloța universală – LUMEA. Punctul este mama liniei, dar și crucea ei. Numai PUNCTUL pune linia la punct. Mama își pune copilul neastâmpărat imediat la punct, educatorul îl pune pe elevul dezordonat și leneș la punct, cât ai zice de-a-ndoaselea: pseudokynegeticos! Orice om civilizată care cutreieră lumea își pune documentele la punct, orice vecin își pune vecinii la punct. Stăpânul își pune slujitorii la punct, șefii își pun subordonații la punct. Plutește în aer o eternă punere la punct... Curată geometrie, coane Fânică! Linia partidului nu-i pune pe disidenți la punct? Evident, în orice chestiune există mai multe puncte de vedere... Dacă faci notă discordantă față de simfonia mediului, devii, automat, punct de atracție. Exact ce ai vrut: punct ochit-punct lovit... Te duci la o recepție, îți pui ținuta la punct. La serviciu trebuie să fii la punct, altfel, ai probleme. Știi, de asemenea, că în trafic sunt puncte de control. Ceri mărirea punctului de pensie? Urmează, multă vreme, puncte de suspensie... Unele propoziții nu sunt puse la punct? În orice bătaie există puncte de rezistență. Orice roman are un punct culminant. Multe jocuri se joacă pe puncte. Să nu te rătăcești, îți trebuie câteva puncte de reper. Puncte, puncte, puncte. Păduri de puncte. Oceane de puncte... Și răbdarea ta are un punct. PUNCT!

CUVINTE-FANTOMĂ

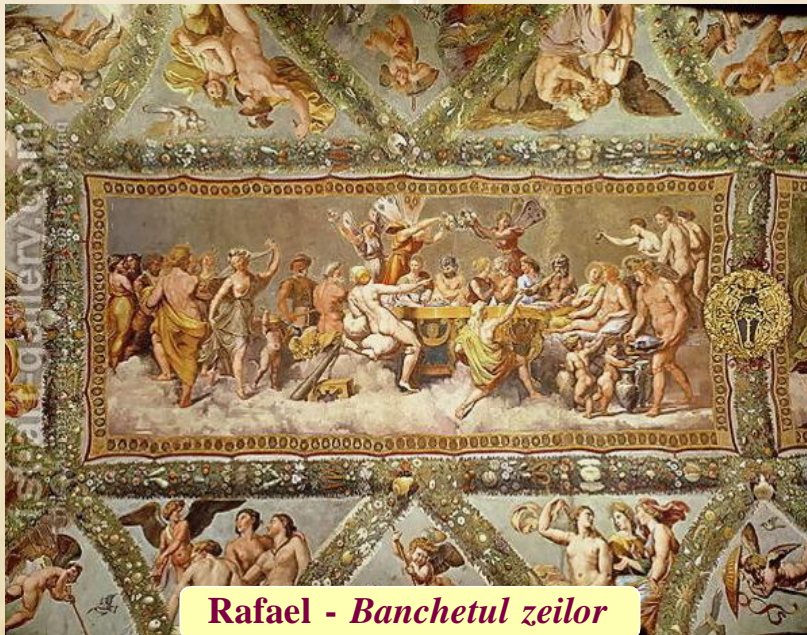
Sfârșitul unor cuvinte și începutul altor cuvinte formează, prin legare sonoră sau grafică, noi cuvinte, fără valoare sintactică sau semantică. Ele se formează accidental și nu contează în economia înțelegerii. Le voi numi CUVINTE-FANTOMĂ pentru că, de cele mai multe ori, ele există, dar sunt invizibile. Unele cuvinte-fantomă sună, din nefericire, urât și se recomandă evitarea lor, fiind acceptate, oficial, numai câteva, pe care nu vreau să le amintesc. Aventura cuvintelor-fantomă e demnă de urmărit, întrucât atinge diverse domenii ale vieții naturale, sociale și culturale. Iată câteva din fiziologie: soBAR BĂtrân, siGURA plecat, el aduNA SULIțele, cOBRA Zace; din zona culinară: MădăLIN GURALivul, cânta CU ȚITERa, îl disculPA HARUL, CU PAharul, împreSAR MALEabil; din lumea animalelor: câșTIG RUSinos, el mânCA PRAZ, era, de bunăseamĂ GARDian, stă eleVUL PE bancă, pe călCĂINE sprijinim. Nici lumea păsărilor nu este uitată: se laudă C-O COȘmelie, stă rău CU CULTura,

el instiGĂ INAmicii, poți să întorCI ORIunde.

Din zona copacilor: peSTEJAR, îl descifRA SINGur, coloSAL CĂMp.

Din zona militară: TUNU-L cumoști, un biblioteCAR TUȘi, Ea sTA-N CULise.

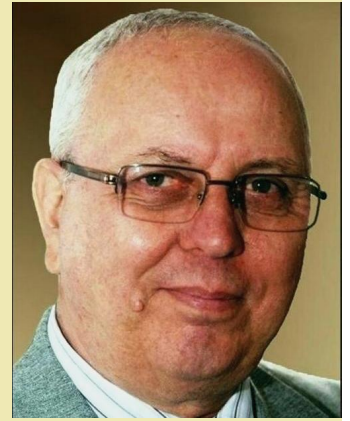
Credeți că scapă legumele și condimentele? vâICEA PĂduroasă, un munte de VAR ZACE acolo, PIPE Roșii. Dar, Doamne, ce legătură o fi între dragoste și morcov? Iată: aMOR COVârșitor... Cât pitoresc ne oferă zona de contact a cuvintelor!

Rafael - Banchetul zeilor

Iulian CHIUU

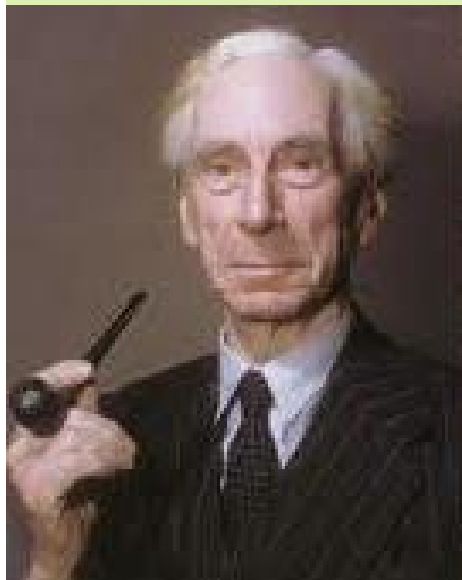
Cu Bertrand Russell, cătrec servitutea analizei

De la evidență la corectitudine e loc pentru toată logica formală, pentru principiile gândirii de la cel al identității până la cel al rațiunii suficiente, numai că unele comodități ale existenței ne statornicesc definitiv în evidență. Nu ne scuză nici că Aristotel nu a putut ajunge vreodată mai departe de silogism¹ (ceea ce nu mi se pare o evidență), și nu ne ajută nici că scolastici nu au ajuns vreodată mai departe de Aristotel, după cum relevă Russell². Lucrurile au evoluat serios mai ales cu Gottlob Frege și cu apariția geometriilor neeuclidiene care au condus mai apoi la paradoxele teoriei mulțimilor și a legitimității anumitor demersuri logice de demonstrație. În accepția ei de specie a acțiunii, logica a conturat scopul formării gândirii mai întâi în interiorul spontaneității reflecției, apoi în cadrul conștienței acesteia, ca în cele din urmă să se situeze în funcția de control al gândirii celorlalți. Un alt pas considerabil s-a făcut spre *logica fuzzy* de către Jan Lukasiewicz prin valența lui *posibil*, care scotea gândirea de sub auspiciile tranșante ale lui *valid* și *nevalid*. De la evidență nu s-a putut trece la corectitudine decât prin determinarea gândirii să-și stabilească obiectul și să se deplaseze după acesta, ceea ce deja presupune situarea în interiorul logicii, fie ea dialectică, aplicată, pură, deontică etc. Cu secolul al XX-lea, lo-

gica a adus în atenție judecățile cu același grad de generalizare din studiul inferențelor, adică *transductivitatea* gândirii, apoi logica cuantică sau a modalităților cauzale cu care însuși procesul de logicizare a conturat în aplicație structuri logice puternic matematizate: calcul → logică (invers decât în logica lingvistică, de tip gândire → limbaj). Russell, mai puțin în *Principles of mathematics* (1903), dar mai accentuat în *Les paradoxes de la logique* (1906) și în *Mathematical logic as based on the theory of types* (1908), avansează spre un sistem logic axiomatizat, formalizat și perfectibil, ca în *Mysticism and logic and other essays* (1918) să scruteze evidența până când admite că enunțuri de tipul *un număr crește adăugându-i un altul sau un întreg are totdeauna mai mulți termeni decât o parte* sunt acum false. Logica simbolică și-a pus amprenta asupra gândirii filosofice a lui Russell începând de la concluzia potrivit căreia datele senzoriale sunt neapărat fizice nu mentale, iar senzația consistă în conștiența subiectului despre datul senzorial. Gândirea filosofică rămâne formal sub semnul infailibilității judecății matematice cu argumente fizice până dincolo de definirea timpului unic, atotcuprinzător, asemenea spațiului unic atotcuprinzător; fizica însăși a devenit conștientă de asta odată cu teoria rela-

tivității. Teoria lui Russell își construiește un argument din „suma totală a tuturor particularelor care sunt (direct) fie simultane cu, sau înainte de, ori după un particular dat”³ denumit *biografia* aceluia lucru cu care va încerca să definească relația-timp ca o sumă de *înainte și după*, fără a se detașa astfel de Aristotel și de scolastici. Și așa au continuat mai apoi Leibniz, Kant, Hegel. Nici Heidegger nu va putea să se detașeze de Aristotel: „Ceea ce a trecut nu mai este, iar ceea ce va fi nu este încă”⁴. Acceptarea timpului doar ca simplu-prezent înseamnă o punere a lui sub semnul onticului, succesiunea de *acum*-uri conduce la continuum și la continuitate (*Stetigkeit*). Russell, pe argumentul amintit, ajunge la spațio-temporalitate, dar nu la acea spațio-temporalitate fizică, materializată în ceas, și nici măcar la acea temporalitate heideggeriană care măsoară ceea ce este în mișcare și ceea ce este în repaos (adică ceea ce *este*, nu și ceea ce *există* deja), ci ajunge la materia care „cere o diviziune de lucruri în corpusculi de timp ca și în corpusculi de spațiu”⁵. Ori lucrul acesta este sub propriile așteptări formulate față de filosofi, și anume acelea de a furniza temeuri de optimism ori de pesimism (așteptări oricum nesatisfăcătoare) printr-o viziune integralistă a universului. Un filosof al matematicii ar fi fost poate mai aproape de o soluție dacă ar fi făcut o apropiere între timp și infinit, prin calculul infinitezimal, nu între corpusculii de timp și corpusculii de spațiu, ca în mulțimile finite. Russell lasă totuși o umbră de scepticism în planul gândirii matematice: ori antrenează facultățile de raționare, ori servește unor obiective ingineresti!⁶ Ca să conducă spre idei, matematicianul nu are decât să mai facă un pas după ce va fi răspuns raporturilor, fracțiilor: dacă $1/1=1$; $2/2=1$; $3/3=1$... atunci am putea spune că și $0/0=1$, respectiv $\infty/\infty=1$, dacă nu ar fi categorice nedeterminări. Relația etern/infiniț poate fi un raport asemenea celui de genul timp/spațiu, evident tot niște nedeterminări, în care numărătorul este o convenție metafizică, iar numitorul e de domeniul fizicii. Russell însă nu merge în această direcție, dar e preocupat

"A hallucination is a fact, not an error; what is erroneous is a judgment based upon it."

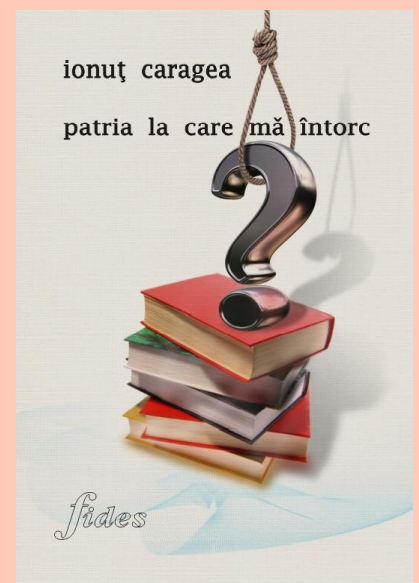
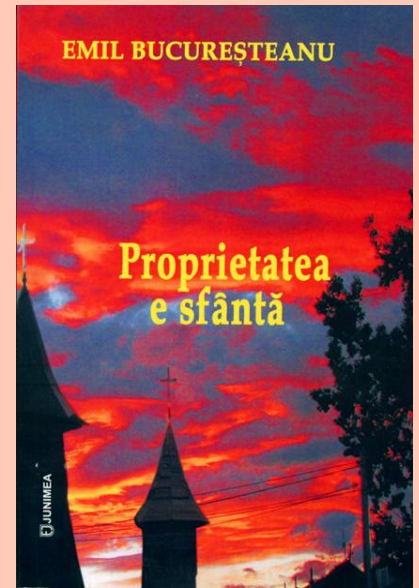
Bertrand Russell

de elucidarea cauzelor abisului dintre aritmetică și algebră, fiindcă parcursul dinspre algebră spre calculul infinitezimal și spre matematicile superioare în general este o continuitate. Desigur, se poate aserta inegalitatea unei mulțimi din care se iau câteva elemente cu mulțimea inițială, la care fac trimitere Georg Cantor și Richard Dedekind, dar când se referă la infinit, devine o premisă minoră înlăturată de știința exactă a calculului infinitezimal. Este tocmai ceea ce am putea numi servitute logică față de adevărul matematic. Și aici Russell trimite la „problema unică, de care se ocupă Kant”⁷, respectiv o problemă de logică, una de fizică și una de teoria cunoașterii, prima cu un grad maxim de exactitate în rezolvare, iar ultima fiind soluționabilă cu un grad mare de obscuritate. Dacă logica și fizica nu au răspuns cu exactitate întrebării despre continuitatea spațiului și a timpului și nici nu vor putea să răspundă, pentru filosofie o problemă fără răspuns este ea însăși un răspuns. Logica și fizica deschid spre generalitate pornind din sigularitate, în timp ce teoria cunoașterii se înscrie într-un raport special cu generalul și parcurge drumul invers atunci când nu pleacă de la o generalitate spre a deschide către alta. Generalitățile care cad sub simțul comun rămân în afara servituii fiindcă nu creează nicio constrângere; așa de pildă, spune Russell, cei obișnuiți cu diviziunea tranșantă a lumii în materie și intelect cred că numai cei nebuni și filosofi văd o posibilă intersectare a celor două planuri. O credință similară împărțea și Descartes, dar și Spinoza, până când Leibniz s-a îndoit de dualismul simțului comun, ca mai apoi să se impună filosofia analitică a lui Frege, Russell și Wittgenstein. Datele senzoriale intră în relație cu epistemologia nu cu metafizica; important este că acestea rămân *date*. Intersectarea celor două planuri, respectiv planul intelectului și cel al materiei senzitive, se regăsește pentru Russell în conștiință, iar cu aceasta se tinde spre filosofia științifică evidențiată prin construcții logice, substituibile entităților inferate: argumentul e din domeniul matematicii și trimite la numărul cardinal inferat din mulțimi și a cărui existență sau rămâne îndoielnică sau e admisă în temeiul unui postulat metafizic *ad-hoc*. Analiza lui Russell îl situează pe o poziție constantă și în ce privește cauzalitatea, penultimul dintre cele șapte principii ale Adevărului (Legea mentalismului - după care totul e spirit; Legea corespondenței - ceea ce este sus este și ceea ce este jos și invers; Legea vibrației - nimic nu este în repaus; Legea polarității - totul are doi poli, două extreme; Legea ritmului - totul evoluează și apoi se perimă, sau balansul pendulei; Legea genului - cele două principii universale). Dicționarul⁸

lui James Mark Baldwin îi oferise o definiție care interpreta cauzalitatea în raport cu efectul din două direcții esențiale dintre cele trei propuse: 1) proces care are loc ca urmare a altui proces și 2) aspecte ale realității distincte, dintre care cel de al doilea începe să se manifeste doar după ce primul a încetat să mai existe - o legătură necesară și suficientă, respectiv una de strictă succesivitate. Analiza lui Russell face precizări restrictive: cauza determină, nu obligă, așa încât cel de al doilea sens propus de Baldwin cade fiindcă, logic și adevărat, o cauză nu poate să mai determine după ce a încetat să mai existe. Aceeași servitute a analizei îl duce pe filosof spre avansarea conceptului de *constituent* (lumea fizică e alcătuită din constituenți mai mult sau mai puțin stabili și permanenți⁹ în funcție de schimbările din corpul nostru, așa încât ceea ce vedem niciodată nu este ultimul constituent al materiei), în strânsă legătură cu o serie de antecedente fizice sau/și mentale. Fără a vedea că el însuși, fie numai și prin *clasele de particulare* (în fond tot o serie de constituenți), se duce spre o teorie excesiv de convențională a spațiului (de tip brut, cu șase dimensiuni) ca și aceea a timpului atotcuprinzător, despre care vorbeam mai sus, Russell îi reproșează lui Bergson că ridică intuiția la poziția de unic arbitru al adevărului metafizic și consideră că aceasta ajunge să meargă împotriva intelectului¹⁰. Aceleași constrângeri ale analizei merg până la îndoiala legată de integralitatea indivizibilă a Universului, dacă aceasta se referă la substanțialitate, o iluzie promovată de la Parmenide la Hegel, deși în spiritul aceiași analize Russell asocia timpul cu doctrinele metafizice după ce, matematic, l-a admis în eternitatea lui ca pe o nedeterminare asemenea celei a infinitului în spațialitatea lui. Și dacă nici Parmenide și nici Hegel nu aveau dreptate, nedeterminatul matematic este și el, împotriva oricărei analize, o iluzie; *quod erat demonstrandum!*

1. Pentru logica greacă și scolastici teoria silogismului era doar o teorie a principiilor silogismului
2. Russell, Bertrand; *Misticism și logică*, Editura Herald, Buc., 2011, p.86
3. Idem, p. 153
4. Heidegger, M.; *Problemele fundamentale ale fenomenologiei*, Ed. Humanitas, Buc., 2006, p.376
5. Russell, *op. cit.*, p.141
6. „pentru cei care întrebă despre scopul matematicii, răspunsul obișnuit va fi că facilitează producerea mașinilor, călătoria dintr-un loc într-altul și victoria asupra națiunilor străine, în război sau în comerț” Idem, p. 68;
7. Russell, B.; *op. cit.*, p. 125
8. *Dictionary of Philosophy and Psihologie*, 1901-1905 este o materializare a unei idei insuflă de profesorul James McCosh, de la Princeton, împreună cu care avea să înființeze în universitatea la care studiasse Departamentul de Psihologie.
9. *Op. cit.*, p. 146
10. *Op. cit.*, p. 23

Cărți primite la redacție

Adrian BOTEZ

Dainaua soteriologică și „Orgasmul inițiativ”: „Poeme Interminabile”, de Eugen Evu

Cu destui ani în urmă (2006), îi reproșam, cu jumătate de glas, eminentului Poet româno-hunedoreano-european, **Eugen Evu**, în recenzie la volumul său, *Purpura iarnă* (Eubee, 2006), excesul gongoric de neologisme. Maestrul a tăcut, a acceptat... și, peste trei ani, numai, când citeam și recenzam *Vânătoarea de curcubeie* (Hestia, 2009), constatam, cu bucurie umilă: „(...) acest nou și splendid volum de versuri, de 64 de pagini, s-a «scuturat», **ÎN TOTALITATE**, de orice dizarmonie (prin exces de «modernitate» neologistică), tot așa precum poezia eminesciană cunoaște epoca deplinei maturizării, apoteotice, în care s-a produs «scuturarea podabelor»”.

Poetul impresionantelor doine/*dainae* este, azi, probabil cea mai puternică personalitate lirico-reflexivă, din Poezia română. Nu aruncăm vorbe-n vânt: nu există temă, adânc îndurată/suferită de Duhul uman terestru, pe care Eugen Evu să nu și-o fi apro-

priat, să nu o fi trăit, întru carnea Logos-ului său personal și să nu o fi exprimat, cu dramatism - uneori atingând treptele sublime ale tragicului.

Așa că nu ne miră cum, prin noul său volum (*Poeme interminabile*), Poetul Eugen Evu, academician al Accademiei Internazionale *Il Convivio*, Sicilia, Italia, a ajuns să *adulmece*, îndeaproape, indeterminarea/*interminabilitatea* divină a orfismului.

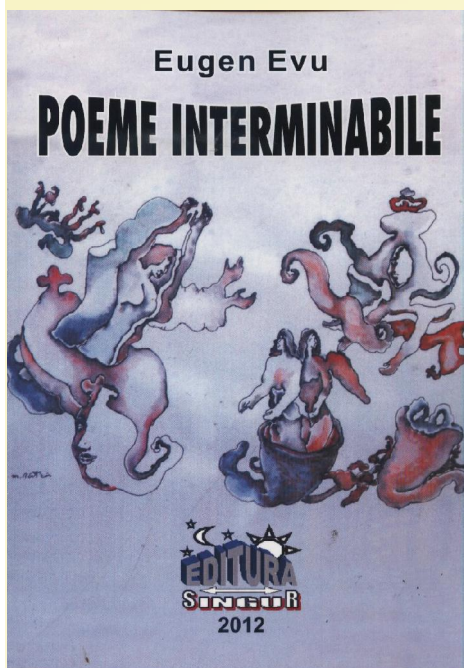
Poemele sale, din acest volum, vorbesc despre Supra-Omul-**POET**, ca despre o ființă vecină cu impersonalitatea zeilor și cu o moarte care, paradoxal, poate, *regurgitează* viață - eternitate umanizat-expresivă, de fapt: *Nu te mai zbate/ suflet al meu/ zbaterea însăși/ și-e Dumnezeu!* (...) **GEAMĂNA MOARTE/ NAȘTE MEREU/ Nu te mai zbate/ EU NEALMEU** - cf. **Învoacție nocturnă**.

Învierea-Renașterea umană este, la scepticul și sarcasticul tragedian, Eugen Evu, un fenomen mai curând Gnostic, decât Creștin. **Mielul** stă sub blestemul amestecului con-fratern (precum tracicul **Fărtat**, confratern, întru demiurgie, cu **Nefărtatul** - aparent paradox, exprimat astfel: *Noi, cei aduși aici de moartea Ta murim/ Abiect sublim/ Retro, Elohim!* - cf. **Good morning!**), până la non-disjunctie semantică: **CAIN-ABEL**. În *pastoralia în pastoralia!* Acolo unde cele dintâi sanctuare/Au ajuns reptiliene cuibare/Acolo am auzit plânsul mieilor/ **Plânsul de primăvară/ Al învierii prin înjunghiere -/ În pastoralia, în pastoralia!**. Nu e decât o parodie (cumplit sardonică!) a pastoralilor/bucolicilor viziuni vergiliene. **Păstorirea** nu mai este, demult, izotopică semantic cu **ocrotirea** - ci cu jertfa/asasinare, păgân-sălbatică, din partea unei omeniri coborâte, pe linia Revelației antroposofico-steinere-iene, până la **STADIUL INFERIOR-LEMURIAN** (reptiliene cuibare): *Până la un anumit moment al evoluției Pământului, existau doar FIINȚE CU SÂNGE RECE ȘI*

LIPSITE DE PASIONALITATE; CELELALTE S-AU NĂSCUT PE LA MIJLOCUL PERIOADEI LEMURIENE. Prin aceasta s-au format și cele două sexe, din sexul unic care existase până atunci. Datorită faptului că omul a eliminat din sine animalele inferioare, care mai trăiesc și azi ca reptile, și, mai târziu, când a devenit o ființă cu sânge cald, a îndepărtat din sine și neamul păsărilor, el a ajuns la maturitatea necesară pentru a primi în sine spiritul, în prima lui formă - cf. Rudolf Steiner, **Noțiunile fundamentale ale teosofiei**.

Înjunghierea nu este (aici, cel puțin!) transfigurare, prin **junghiul solar** - Raza/Revelație - ci este mărturia învoluției canibalice, autofage (*mutația/ Reciclările din interregn/ Energofagia reciprocă*), a unei umanități damnate (dar damnate, dimpreună cu Dumnezeu ei! - **nemila** este complementară trădării/**vânzării** Sinelui Divin, anticipând funcția Iudei!): *Mieii zburdând pe morminte/ Mieii înțărcați - carne roșie/ Adulmecată de canibalii păstori/ Ofranda cea plăcută domnului/ Motivația fratricidului/ Cainul iertat de cel de mai sus/ Ca să se împlinească mutația/ Reciclările din interregn/ Energofagia reciprocă/ Paradigma și strămutările/ Namilei, Nemilei/ și rodnicei de frate vânzare/ sângele bușnind în celesta lucrare* - cf. **Plânsul mieilor**.

Învingându-și, fie și ludic, înclinația pesimist-apocaliptică, precum Poeții/Preoții Logos-ului antic (care se sinucideau - a se vedea Petronius sau Seneca! - în mijloc de fast și ospete!), și Eugen Evu (chiar dacă, lucid, știe că *păstrăvii-n amonte mor la prăguri* și, spre amurgul lui ICHTHEOS/Hristos-Dumnezeu, *Nici icre de sămânță n-or mai fi...* - ambiguu, spre apoteoza... **nocturnului**: *Sub parapante, corbii zbat stihii* - **CORBUL** fiind nu doar simbol funebru, ci și Pasărea FOCULUI!) - se situează (militant ANAM-

NEZIC, răzvrătit contra **iernii** existențial-proliferante!) sub semnul solar și armonice al COCORULUI. Pasărea lui Apollon! (*Cocorul este pasărea lui Apollo, zeul soarelui (...). Cocorul este asociat cu poezii, ce îl au pe Apollo ca patron - cf. Dicționar de simboluri*, de Jean Chevalier/Alain Gheerbrandt): *Urcat pieptiș nu-mi vine să cobor/ (AM FOST, UITAT ÎN IARNĂ, UN COCOR..)* - cf. *Baladă la Uroi-Simeria*. Sau, **sofianic-esențial** (*Sophia androgenul din moarte înviind - cf. Oarba empatie*), taumaturgic (*DIN MIEZ SPRE MARGINI VINE VIN-DECAREA - cf. Baladă de septembrie*): *În timpul cel mic, al duratei, COCOR,/ din smulgere spre starea de zbor/ Al inimii psalm niciodată nu piere.../ Stoaarce SOPHIA din fagure miere/ Esența de leacuri, himere - cf. Aumbre* (amintind, firește, de Omul Divin/Cosmic al invocației buddhiste: **AUM!**).

...Poetul năzuiește, precum Blaga, printr-o anamneză implicită Logos-ului descătușat, spre **originalitatea misterios/mistic-salvatoare**, funcționând ciclic (*Roiri stelare, sori ce ard miriade/ Eonii ce se-alungă și răsar/ Cu stingerea și iarăși vii cascade/ SENTORC IZVORURI LA ORIGINI, IAR ȘIIAR* - cf. *Străluminii* - dar și: *CICLICĂ naștere/ Întru cunoaștere/ Prin zodii maștere...* - cf. **La Novalis**): *A ne reumple lumea de mister (...)* Noi, fii din flori ai cerului din cer/ *CĂZUȚI DIN SEMINȚILE DIVINE?/ Am fost din îngeri? cei dintâi, văzuții, / ASCUNȘI ÎN RAI CA-N CURCUBEU PĂUNII?* - cf. **Baladă la Vâlcele Bune**. Să nu uităm că hierogamia **luciferian/luciferică** a Eminescuului se realizează, în fapt, între **Păunaru Cosmic** (*Ce împle cupele cu vin/ Mesenilor la masă, / Un paj ce poartă pas cu pas/ A-mpărătesii rochii* - hephaistico-anamnezic și, în același timp, ținând/stăpânind *trena de foc con-stelar/ con-stelativ a Lunii!*) și **Lună/Fata din rude mari împărătești...**! Astfel, devenind/atingând Stadiul Eliberării Ante-Nirvanice, **Brahman**: *Vis visat oglindit/ Libertate luminând - cf. Sanctuar pe umeri*.

Totul, pentru **soteriologie!** - căci: *Nu-i scris la care pagină e moartea - cf. Epifanie*. Altfel, rămâi în nadir - **știind**, dar/deci murind: *Pulsația zburând prin armonii/ Se-ntoarce-n orizont-nadir. Vei ști - cf. Epifanie*. *Cine știe prea multe, moare prea repede*, nu? Probabil, dacă nu crede în Șansa Revelației. Dar numai dacă Misterul blagian al **minus-cunoașterii/ cunoașterii luciferice**, de fapt, al Re-Armonizării cu **susul**, prin ruptura, **ACUM**, cu **jusul** - este păstrat (consecutiv, apare, o, mult-așteptata **DAINA** din colindă!): *Murindu-mi moartea-ntră pământ și cer/ Reumplu Nemurirea de Mister./ Al Spiritului, moartea nu-mi dă pace/ De-aceea cânt și Florile-sunt-dalbe...* - cf. **Florile dalbe**.

Da, **dainaua** barbilian-soteriologică, prin

orb Misterul Re-Armonizării Cosmice: **AINA-DAINA**, orb misterul/ *Zdreanța purperei, BĂLAUR/ Când ingenunchiase Cerul/ Din splendoare-n frig de aur - cf. De adio. Balaurul* fiind Paznicul Sacru al Misterelor Eleusin-Demiurgice...!

...**SOPHIA** nu este **știință**, ci **ȘTIRE** **ÎNTRU SINELE UMANO-DIVIN/ înțelepciunea Magului Kogaionic** - altfel, se micșorează șansa **Revelației Soteriologice** (fanta dinspre **Misterul Învietor** se îngustează!): *Hristos știind aflate. Eternitatea scade - cf. Oarba empatie*.

Voind să des-cânte **Kali Yuga/ Vârsta Întunericului/ Fierului** (când *Moartea bătrână-n stihii/ Urlă gravidă prin gloate...* - cf. **Kali Yuga**) - Poetul este/devine, inițiativ, **Pasărea Haar**, orfică și thanatică, totdeauna (dar exorcizarea de moarte se face tocmai prin... **murirea** întru **CÂNTEC-REARMONIZARE, ÎNTRU NOU COSMOS!** - **cu moarte pre moarte călcând**): *Acea pasăre prea înaltă plutind/Sub care inima ta se mai zbate/Numele și-l CÂNTĂ parcă murind - cf. Pasărea HAAR*. Sau, din nou, echivalarea dublă, a Poetului și a Revelației, cu **Harul Apollinic/COCOR**, taumaturgic, întru thanatomahie: *Sub azimut bătrân COCOR/ răzând eu MOARTEA MEA SĂ-MI MOR!* - cf. **Cântec pentru Canon-Group**. Și, altfel și mereu la fel: *Logos străpuns ca rit al învierii...* - cf. **Miel al durerii (variantă)**. Moarte inițiativă, autosacrificială, a Poetului, pentru a adevări Efectul Soteriologic/Cathartic, al Poeziei: *Nu plânge-n vis bătrân, Miel al Durerii.../ În paradis vor înflori iar merii/ Gustând sămânța cu amar ocult,/ Cunoașterii altoiul vindecării/ Cel reprimat ca dar, prinos plăcut,/ Se-nfrupte-n noi misterumpreunării?* - cf. **Miel al durerii (variantă)**.

Iată cum apare Poetul eliberat/mântuit, prin Logos orfico-demiurgic - imperativ și inspirat, chiar theogonic, întru a sa demiurgie: *Dați-i poetului pădurea vie/ O va sculpta și o va umple de zei/ Apoi va inventa o teogonie/la care să se-nchine discipolii săi - cf. Dați-i o pădure...*

...Coperta ar trezi, poate, impresia că Poezia Maestrului are este una erotico-sexuală. Și novicii, văzând reiterarea cuvântului **orgasm**, vor întreține această falsă idee, despre Poezia Poetului! Să fie, aici, și o oarece ușurătate a Maestrului, care mai derapează, când și când ... poate calculat, atrăgând cititorul în viitoare capcane semantice: *Zdrețe bikini chiloțeei primelor orgasme* (cf. **Un pamphlet, ma non troppo**)...?! Se poate.

Pentru că, iată ce structură sintagmatică domină semantica **orgasmului**, din acest volum **evuian** (și nu numai!): *Ontologia orgasmelor tale/ Și verticala punere-n cruce a Îngerului în organic năpârlind /- TU ASEMENI SCĂLDĂTOAREI/EU ASEMENI CASCADEI /- Jertfe plăcute Daimonului - cf. Eros t.v. nocturn - O descriere a*

orgasmului, în DOIME (variantă).

...Da, **Păcatul Proliferării (sexualitate înjosită/înjositoare)** - **DOI** trebuie transfigurat în **OPUSUL** său - deci, resacralizat: **deasupra de DOI, să fie, din nou, pitagoreic, Stăpân-UNU - deci, REFACEREA TREIMII!!!**

Francezii, buni cunoscători ai mythos-ului sexual, vorbesc de **la petite mort**. Ca metaforă a **ORGASMULUI**. Dar și grecii antici îi **înfrățeau** pe Eros, pe Thanatos și pe Hypnos...!

Ce este, deci, **orgasmul evuian**? Este forma specifică de **moarte inițiativă**. **Tu asemeni scaldătoarei/ eu asemeni cascadei** - spune stihul evuian. **EA** este totcuprinzătoare/ îmbrățișătoare a morții, iar **EL** se **aruncă**, inițiativ-cascadic, blagian (**TIMPUL CASCADĂ** îi caracterizează pe cei ce trăiesc în trecut, pe **CEI CE ACORDĂ VALOARE TRECUTULUI, CARE A FOST DE AUR** - cf. **Lucian Blaga, Orizont și stil**, Ed. Humanitas, București, 1995, pp.84-101) - în îmbrățișarea morții, spre a avea parte de **Înviere: Noua Femeie/Noua Lume!**

Harap-Alb a **înviat**, în finalul basmului, prin **orgasmul** erotico-thanatichic-hypnotic: *I se taie capul* (rădăcina ființei umano-divine) - și devine (prin **Fata Împăratului ROȘ** - adică, a Soarelui!) - **TREZITUL** și, deci, **RE-ÎNSCĂUNATUL COSMIC**, cu **paloșul demiurgic** redat: (...) *atunci Harap-Alb îndată ÎNVIE și, ștergându-se cu mâna pe la ochi, zice suspinând: - Ei, da' din GREU MAI ADORMISEM!* - *Dormeai tu mult și bine, Harap-Alb, de nu eram eu, zise fata împăratului Roș, sărutându-l cu drag și DÂNDU-I IAR PALOȘUL ÎN STĂPÂNIRE*.

...Da, **Eugen Evu** dezvoltă, astfel, **Mistica Femeii**. Prin Femeie ne-a venit Moartea, tot prin Femeie (**FEMEIA COSMICO-MARIANICĂ!**) ne vine **ÎNVIEREA/ verticala punere-n cruce!** Tot scenariul erotic, **preamărirea FEMEII** - este **jertfă plăcută DAIMONULUI** socratic, **Logos-ului Întrupat** (dacă folosim limbajul creștin).

...De la volum la volum, așteptăm, de la Eugen Evu, noi revelații existențiale și, mai cu seamă, revelații re-sacralizante. Continuu în viziune, mereu și mereu (**interminabil!**), el nu ne dezamăgește, nici măcar o dată, nici măcar o clipă de/din ... **interminabilitate!**

Singura problemă este (și rămâne!) una destul de grea: ca Eugen Evu să fie citit **în cheia** sa originară, în care și-a deslușit, sie însuși, ceea ce divinitatea i-a dezvăluit (cât de ocult!) Misterele Isiaco-Eleusine. Oare va fi posibil? Și în ce proporții umane?

...Se va vedea, în timp. *À la bon entendeur, salut!* ...Dar Poetul va apuca, oare, să știe/afle (sofianic!) dacă... **da**, ori dacă **ba**?! Când **interminabilul** poetico-inițiativ va deveni **desăvârșire/terminare** a **ȘTIRII SOPHIANICE** - a **INIȚIERII** generale? Asta n-o poate ști nimeni, din zona **orgasmului inițiativ**.

Aurel M. BURICEA

Crucea din muguri

sonete

vine vremea

se uită amintirile la mine
nimic din ce-am fost nu-i lumea reală
urcă în gânduri bolta ideală
îngheață timpul în straturi saline

pribeag prin altă lume și nu mai știu
cum să-l descopăr pe cel trudit de atunci
natura spune basme foștilor prunci
lumina divină se pierde-n pustiu

vine vremea să-l plâng pe cel ce- am fost
sub alt univers gânduri de zăpadă
îmi caută trupul fără niciun rost

m-ai făcut Doamne un cuvânt călător
între două lumi cine să mai vadă
cum se-nchide viața c-un zăvor

arbori de vis

în oglinda unui cer uitat se sting
amintirile celui ce-am fost atunci
tânăr și ferice ca pasărea-n lunci
când zborul din spirit nu pot să-l cuprind

cu aripa frântă în noapte cobor
arborii de vis se desfrunzesc în cale
între ieri și mâine cresc porți de zale
iluzia veșniciei plânge-n dor

Te aștept Doamne cu fiecare clipă
de imagini din nevăzut mi-e sete
mi-a zidit viața calea de risipă

drumurile toate au dus către cer
singurătatea crește din regrete
voi învăța dincolo limba de ger

deducție

tainic se stinge lumea val după val
fluviu fără-nceput și fără finit
știm doar izvorul din care ne-am ivit
nevăzut cade jalnic al nopții mal

cine poate opri trista cădere
gândul flămând de lumina divină
găsește-n real partea mea de vină
de trece trupu-mi în neagra scădere

scot masa și timpul din lumea de apoi
numai spirit infinit în Sfântul Duh
voi fi pentru eternitate altoi

din care va-nflori izvoare cerești
de-a pururi hrana unui etern văzduh
și-n absolut Doamne Te deduc cum ești

oglindire

imaginea mea se răsfrânge-n mare
atât de infinită-i noaptea-n spațiu
de-o calculez algebric cu nesațiu
și nu găsesc formula drept cărare

care să ducă direct în paradis
să visez fericit o veșnicie
și-n spirite axă de simetrie
când tot universul nu-i decât un vis

pe care l-a visat tainic Dumnezeu
de-a făcut lumea noastră cu Duh Sfânt
să moară infinitul în noi mereu

cum se stinge toamna lumina în rod
să crească arborii în mai din pământ
ca glasul bisericii într-un prohod

stingere

plânge-n mine noaptea cu dor de moarte
inima se stinge de-atâta jale
nu-i mai poate spiritul-mi să-i stea-n cale
vremea și-a pierdut și ultima parte

între lumea vie și lumea de-apoi
vine visul sacru să mă devore
rămâne doar cuvântul să m-adore
când privirea vie va privi-napoi

cine oprește această cădere

ce lumină sfântă poate vindeca
a trăi în cuget nu am putere

plânge pentru mine ziua de mâine
în sonet iubito te poți apleca
versul meu să-ți fie lacrimi și pâine

starea de plutire

trec prin lume ca lebăda prin apă
nimic nu se hrănește cu gândul meu
vremea vorbește limba unui ateu
în spirit taina sfântă adânc sapă

mi-am făcut o credință din natură
în orice ființă-i fapta divină
pentru necugete n-am nicio vină
numai în mine nu găsesc măsură

să mai integrez spirite paralele
două lumi născute din același gând
în care doar timpul se-aude plângând

când moartea ne urcă peste nivele
unde natura poate pierde masa
așa cum părinții și-au lăsat casa

timp și lege

se-adună vremea la mine în soartă
să-i vorbesc despre ale toamnei roade
dar aud cuvântul cum din gând roade
ulmul ce- a făcut azi ultima poartă

lăsată deschisă spre neființă
acum poate intra în inima mea
orice rază stinsă din apusă stea
și mă încarc cu divină credință

atât de aprins de sfânta lumină
că ard până la suflet în sonete
ca mireasma merelor din grădină

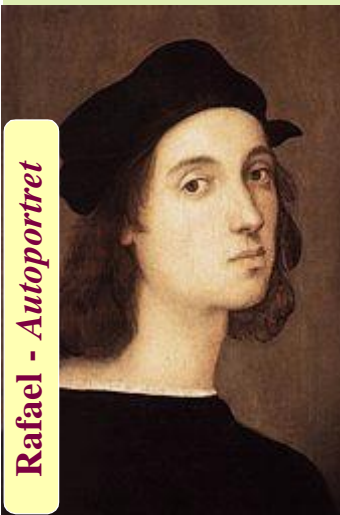
orice înger poate acum culege
taina din versuri fără să regrete
că n-am mai ținut cont de timp și lege

Florin MĂCEȘANU

Picătura de pictură

CINQUECENTO - RAFFAELLO SANZI

Rafael - Autoportret

asa-zisă *Della Aegnatura* (1509-1511), compozițiile simbolice figurând *Teologia*, *Filozofia*, *Poezia* și *Dreptul* reprezintă, completate și explicate de alegoriile de pe boltă, edificiul noii științe, replămădirea umanistă a gândirii și a credinței, a creației și a vieții civile.

În narațiunile din sala lui Eliodor (1511-1514), Rafael, de pe acum maestru al impresiei resimțite în contact cu arta antică, răspunde unor imbolduri datorate lui Michelangelo, colorismului venețian și luminismului. Devenit pictor oficial al Bisericii romane, Rafael a revizuit domeniul nelimitat al

iconografiei religioase. Biblia și Evangheliile chiar au fost, la rândul lor, reînnoite de Rafael. A dat multor scene o interpretare atât de clară, atât de plastică și de poetică încât până în zilele noastre, urmașii săi au trebuit să se mulțumească a-l imita, neputându-l depăși. Fără a înceta să-și asimileze aporturi mereu noi, Rafael lărgeste orizontul picturii religioase în madonele sale în care expresia dă un sens divinului nebănuț până la el.

Portretele lui Rafael ocupă un loc aparte. Ele reprezintă adesea experiențe artistice fascinante (gama de griuri din *Castiglione*, gruparea figurilor

într-un portret de mare fast ca *Leon al X-lea*), dar îndeosebi capodopere ale artei de a caracteriza și de a evoca o atmosferă - cea din societatea în care, după moartea unui asemenea artist, se spunea că viața nu merită să fie trăită.

Pe măsură ce statica lui Rafael împrumută din univers elemente din ce în ce mai numeroase, Michelangelo introducea tot mai mult dinamismul său în formele în mișcare.

Rafael nu a fost căsătorit niciodată. A avut două mari iubiri care mor în același an cu el. S-a născut în Vinerea mare a anului 1483 și a murit în Vinerea mare anului 1518.

Rafael a rămas cel mai spontan dintre artiști. S-a născut în Umbria. La 11 ani rămâne orfan. Primul său maestru a fost Perugino. În cadrul formal al stilului lui Perugino, a făcut dovada, încă de la începuturile sale, de o incomparabilă prospețime de simțire care profită din plin de armonia dezinvoltă a maestrului.

La Florența, între 1505-1508, s-a îndreptat spre Leonardo preluându-i piramidal, clarobscurul, tipul de portrete. Dar autenticul depășește formula. La Roma a fost însărcinat cu pictarea *Stanze*-lor Vaticanului (încăperile apartamentului lui Iuliu al II-lea) și a creat aproape dintr-o dată marele stil necesar. În sala

Rafael - Bătălia de la Ostia

Boris MARIAN

Borismarianisme

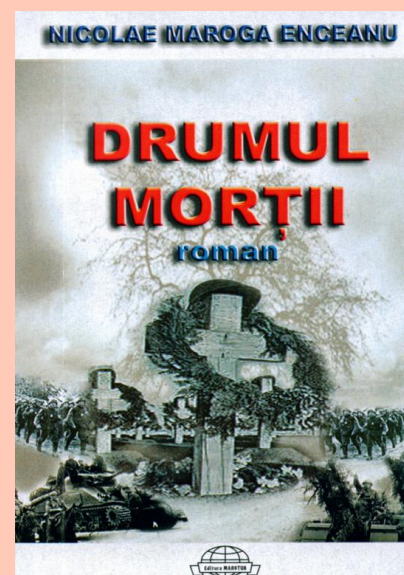
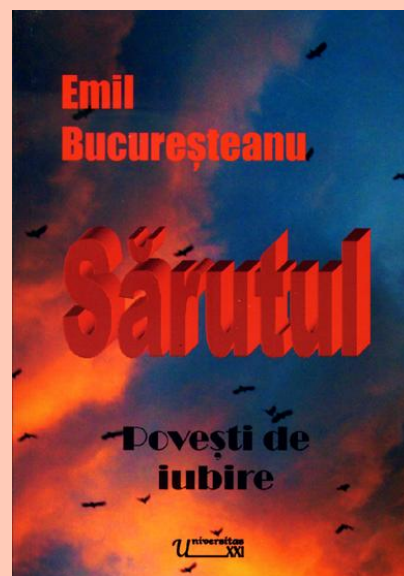
Detenția

Se părea că omul care răspundea de funcționarea injectorului de ulei lipsea. Apartamentul profesorului era la etaj. El era văduv și avea doi copii perfecți. Lumea credea că sunt produși în laborator. Însuși profesorul apărea noaptea sub chipul unui motan negru. Era un profesor emerit, deși nu era membru al Academiei. Se ocupa de magia neagră. Nimeni din personalul casnic nu discuta această chestiune. Erau destule cazuri dezbătute la Tv, în oraș, astfel că profesorul nu făcea o excepție. Deși diavolul își băgase coada, experiențele își continuau cursul. Scopul profesorului și al asistenților săi era să găsească secretul vieții veșnice. În micile cuști de la subsol erau păstrați sute de șoareci albi, fiecare fiind injectat cu altă soluție. O parte dintre ei mureau, dar, de când începuseră experiențele, 15% dintre bieții patrupezi o duceau bine, unii având chiar înclinații spre limbi străine. Cu câțiva, profesorul discuta filosofie. Nici unul nu protesta că este închis. „De fapt, ce urmărim?”, întrebă într-o zi unul dintre asistenți. „E foarte limpede, prelungirea vieții poate fi obținută numai în condiții de detenție absolută, asta urmărim, trecerea de la detenția șoricilor la detenția oamenilor”, a venit răspunsul profesorului. „De pildă, dacă instalatorul care trebuia să repună injectoarele de ulei în funcțiune, nu lipsea, acum aveam căldură”. Asistentul s-a gândit puțin, apoi a revenit. „Dar dacă are nevoie de piese de schimb, ce facem?”. „I-am putea da un bilet de voie, dar acum nici nu știm unde este”. Asistentul nu părea foarte convins. Instalatorul o tulise, era evident. Trebuia căutat altul. Iar șoricicii nu se pricep la injectoare, în schimb pot fugi cu prima ocazie. Asistentul îl privi îngrijorat pe profesor. Pe măsură ce îl privea, acesta devenea tot mai asemănător cu un motan negru.

BorisAnti-sentimente

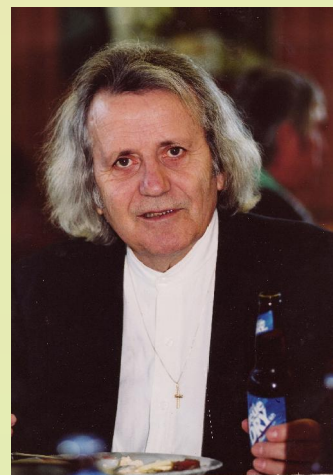
Sentimentul că ești iubit nu întrece nicio altă fericire. Banal, dar adevărat. Culturism, naturism, prostii. O poezie bună, o iubire, da, prelungesc viața. Trăiască viciile! Ele te fac să trăiești, altfel ești o plantă. O poezie, un vers pot fecunda ca albinele. Decât voce mare, o bună vocație. Într-un cerc nu intră decât prizonierii egolatriei. Ce înseamnă a fi universal? Nici pe Dumnezeu nu-L recunosc toți. Frunzele acoperă cerul, dar tot frunze rămân, deci ridică-te și privește. Într-un miez de noapte crâncen, mă-ntâlnii cu Edgar Allan Poe, versul lui, cum să nu plângem? Corbul său, domn peste hău. Roua nu cade din cer. Este un dar pământesc. Din cer cad păsări moarte, bombe și deșeuri din avioane. Curenți cristalini ai Mediteranei în ochii omului nordic. Pe valurile calme cum lunecam la vale, Arthur Rimbaud cu mine ne întreceam în plâns, copil pervers, Poetul, avea grijile sale, eu pe Corabia beată, ținând catargul strâns. Nesomnul ca procuror, mi-a spus cineva. Pielea fină a mesteacănului, obraz de copil, devine brusc aspră, se destramă, frunzele tremură. Mormintele, monumentele eroilor și martirilor ar trebui să fie modeste pentru a se deosebi de cele dedicate nulităților. Ce-i poți spune unei ființe de care te-ai îndrăgostit pe loc? Nimic. Ești mut ca o carte închisă. L-ai întregat pe Kafka de ce nu este vesel? Dar pe Rimbaud, dar pe Lautreamont? Veselia nu este decât aspectul de suprafață. Pot să râd de mine, de fanfaroni, dar niciodată de infirmi, bolnavi, idioți din naștere. Profunzimea nu se caută, ea este sau nu este, ca un crater de vulcan ascuns.

Cărți primite la redacție

George FILIP
(Canada)

Ena poetilor

Ochi ceresc

Nu mai plânge mamă,
 voi veni acasă
Când vor cade-n curte
 calmii lilieci.
Seara când v-adună,
 să îmi pui pe masă
Strachina din care
 am să gust pe veci.

Nu port nici o vină
 că din pruncii-ți, șase,
Numai unul, toamna
 n-a pus cununie.
Eu m-am vrut ca mire
 pentru libertate
Și-am sădit în viață
 flori de omenie.

Ce mai e pe-acasă?
 încă vă împușcă?
Dumnezeu privește
 calm, prin ochelari
Și nu-și amintește
 c-a făcut vreodată
Nici stigmatе roșii,
 nici pe mercenari.

Tata cum o duce?
 satul ce mai face?
Dar lăsați tristețea,
 norii se destramă.
Voi veni acasă,
 sau vii tu în ceruri?
Bun e Dumnezeu!
 nu mai plânge,
mamă...

Fără trup

Te-ai golit de suflet
 ca Hristos, în fiare
Și îți cauți trupul
 într-un dans infern.
Nimeni nu te știe
 că ești prins în gheare
Și te poartă-n brațe
 zeul tău etern.

Ai deprins și zborul
 cu bujorii-n gură
Lunecând prin gloanțe
 ca un lin condor
Pe altarul Țării
 cuminicătura
Guști - și îți cresc aripi
 și te pierzi în zbor.

Numai trupul, trupul
 îți rămâne rece,
Fiindcă sus, în ceruri
 ar puți a seu;
Către țintirime
 carnea ți-o petrece
Lumea prea supusă
 întru Dumnezeu.

Nimeni nu te știe
 că ești prins în gheare
Și te poartă-n brațe
 zeul tău etern;
Te-ai golit de suflet
 ca Hristos în fiare
Și îți cauți trupul
 într-un dans infern...

De vânzare

Democrație la pilulă...
Planeta noastră e o piață
Iar vreme, cred, că am destulă
Să fac risipă și de viață.

M-am risipit prin adultere,
Am fost adesea păcălit,
Am râs de bani, de tinerețe;
Într-un cuvânt: m-am risipit.

De multe ori mă doare capul
Dar vieții nu-i mai aflu rostul.
Mă prind hingherii, înghit hapul
Iar lumea-mi zice Gheorghe prostul.

Democrație pentru soartă.
Punem pe pâine alifie;
Amanta mea a scris pe poartă:
INTRAȚI, AVEM DEMOCRAȚIE...

Fuga la Ceruri

- regretatei poete Constanța Buzea -

a plecat și Constanța Buzea la cer.
poartă în brațe un steag alb - de eter
pe care sunt scrise poeme nescrise,
în care suspină înfrângeri și vise.

prin versul ei cu metafore sece
a scris că nu bănuia c-o să plece
curând - pe muntele sacru al humii;
vroia să mai stea pe plăjile lumii.

eu știu poeta - poate ea m-a uitat.
o știu de la soarele ei preferat
ce-i răsărea din Mare - pe la Neptun;
printre amintiri pașii ei îi adun,

când o bronza adânc vântul, hârjoana,
lângă pruncii ei - Andrei și Ioana,
când Iuda vroia să-i fure copiii,
să-i ducă-n palatul nimicnicii...

prin Edenul nostru a stat doar un pic.
poeta... de-acum nu mai scrie nimic.
se duce la cer frumoasă și dreaptă,
Magda Isanos pe-un nor o așteaptă.

poleite cu lumină și pace,
poate - o nuntă în ceruri vor face
la care să tânjească fostul ei bard,
privind cu regrete și trist - peste gard.

multe poeme-s rămase nescrise,
în care suspină înfrângeri și vise;
purtând în brațe un steag alb de eter
a plecat și Constanța Buzea la cer...

31 august 2011, la Montreal

Ion SOARE

Între românesc și memorialistică

Primul volum beletristic al lui **Marian Pătrașcu**, *Viața ca o provocare* (Râmnicu-Vâlcea, Ed. Fortuna, 2010) reprezintă, nu mai puțin, o provocare pentru cititorul de literatură, autorul fiind cunoscut mai mult în calitate de cercetător în domeniul chimiei și ca alcătuitor principal al *Monografiei comunei Căineni din județul Vâlcea* - una dintre cele mai bune lucrări de acest gen.

Subintitulată „roman neconvențional”, în realitate, cartea este scrisă în cunoscutul stil clasic, cu unele „derogații” din care se pot deduce lecturi semnificative (deconspirate frecvent de P. P., prin citate uneori copioase). Printre manifestările de nonconformism artistic ale romancierului, s-ar putea menționa recurgerea - deliberată - la povestirile „în lanț”, cu subiecte izvorând unul din altul, sau declanșându-se concentric, ca un fel de „paranteze la paranteze”. Pe de altă parte, alături de veridicitatea evidentă a întâmplărilor relatate în roman, constatăm păstrarea nealterată a numelor și prenumelor personajelor, ceea ce ne duce cu gândul la un demers de natură memorialistică. Mult mai „neconvențional”, chiar atipic, ni se pare personajul propus de autor, adică naratorul însuși (chiar dacă vorbește despre sine la persoana a treia) - un om a cărui zbatere exis-

tențială, din copilărie și până aproape la zi, este, într-adevăr, impresionantă și, în multe privințe, exemplară: el își începe viața dezavantajat, dar luptă cu un eroism admirabil pentru păstrarea condiției umane și a demnității proprii (dar și a altora), reușind să devină, de fapt, un învingător.

Din punct de vedere stilistic, scriitorul se dovedește un fiu credincios al zonei. La „neașismul” lexico-morfo-sintactic al limbajului caracteristic Loviștei, în speță - cel din Grebleștii Căinenilor, el adaugă și o inovație... veche, dar puțin uzitată de scriitori, de natură fonetică: reproducerea exactă a pronunției în vorbire, ceea ce, pe de o parte, amintește de „poezia dialectală” a lui Victor Vlad Delamarina, dar și - mai spre zilele noastre - de George Voica, cel din *Univers uman*. Ca filolog și promotor al limbii literare, i-am sugerat (la corectură) - fără succes! - să renunțe la această particularitate stilistico-fonetică, însă este binecunoscută în verșunarea (a se citi „încăpățănarea”) cu care Marian Pătrașcu își apără (deseori, aflat în minoritate absolută!) principiile și ideile. O altă inițiativă a sa care dăunează unității romanului și - în subsidiar - fluenței expunerii, este descrierea, pe zeci de pagini, a unor tradiții și obiceiuri locale (ca într-o monografie, sau o carte de specialitate), fără ca acestea să fie sudate-asimilate în țesătura romanului, adică în viața unor personaje, așa cum s-ar fi convenit din punct de vedere artistic.

În ansamblu, romanul - inspirat ilustrat de Ion Tălmăciu și prefațat corespunzător de Doru Căpățaru - se citește cu interes, chiar și în ultima parte a cărții, când eternul disident (indiferent de regim!) se transformă din beletrist în publicist pe alocuri extremist, deseori - virulent; întotdeauna, nemulțumit și polemic.

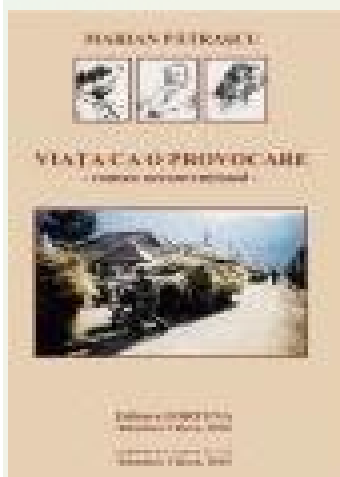
Mariana ZAUATI GARDNER
(Anglia)

Culoarea viespilor

Bunicul se trezi la prima zare... printre albine
Bolta era de culoarea viespilor
Bătrânul își puse masca apicolă
Trebălu la albine, cât fu ziua de lungă
Bolta era de culoarea viespilor
Era tare mândru de albinele lui
Era spre anotimpul rece...
Albinele atât de timide, atât de gingașe...
Bolta era de culoarea viespilor
Era spre seară... către ora ceaiului
Masca apicolă la o parte... îl urmau mii de albine
Bolta era de culoarea viespilor
O lua la pas... mii de albine zburau împrejur
O mânie... o vuitură... un tunet... îl hăituiu
Bolta era de culoarea viespilor
Trepte grandioase înainte... fără cumpană... șovăi nesigur...
Alunecă... țeastă cheală-nțepenită-n bordură
Bolta era de culoarea viespilor
Casa cu fațada grandioasă italiană
Ușile dăltuite-n lemne vechi de stejar
Bolta era de culoarea viespilor

Livada cu stupi

Dincolo de gard era livada... pomii
Cu fructe părguite atingeau țarina
Zi de zi, gămile și rața-i cercetau topografia
Mai ales în zori și la apus, când razele
Îmbie tandru ...mândra livadă cu stupi și albine
Blânde dacă de nimeni nu erau provocate
Spre sfârșit de amiază, pe la prietene bunica vizita
Apoi alerga pe la cumpărături pentru ceaiul de seară
Orez, făină și zahăr la punge, ulei la sticlă de-acasă
Biscuiți la gramaj, la fel și la unt, greu de găsit
Poposeam îndelung pe acoperișul surii duble
Sub mărul cel bătrân, cu ramuri contorsionate
Citeam sau priveam cum creștea via;
Urzeam fantezii extravagante pe care domnișoarele
Le născocesc fără legătură directă cu ce urma
Să se întâmple... pământul va fi despuiat... sterp va deveni...
Pomii care mângiau pământul cu fructele coapte...
s-au dus... întâmplări nevăzute de nimeni pe atunci...
când livada cea mândră avea stupi și albine

Octavian LUPU

Paris - farmecul grădinii Tuileries și rafinamentul Palatului Luvru

Mai departe, am parcurs rutele de acces către Palatul Luvru și am admirat motivele medievale și romantice ale acestui complex arhitectural unic, pentru ca la plecare să înțeleg că niciodată revoltele populare nu au adus ceva bun atunci când acest lucru a însemnat distrugerea ordinii anterioare și revenirea barbariei la putere sub forma „împăraților proletari”. Să fi devenit regalist în urma acestei introspecții, imposibil de trăit doar prin lecturarea cărților de istorie? Nu aș putea spune cu precizie acest lucru, dar cu siguranță ceva din sufletul meu a rămas pentru totdeauna atașat de aceste „relicve” ale unei glorii apuse pentru totdeauna și ale unui timp când ordinea, simetria și perspectiva constituiau pecetea inconfundabilă a Renașterii, un lucru radical opus mâniei oarbe a maselor ațâțate de instigatori lipsiți de orice fel de scrupul, dar mai ales de omenie.

Cu siguranță că este imposibil să ajungi la Paris fără a vizita, măcar exterior, Grădina Tuileries și Palatul Luvru, dispuse la capătul estic al „axei istorice” a Parisului, ce pornește de la Arcul de Triumf, se continuă cu bulevardul Champs-Élysées și ajunge în Piața Concorde, în locul de amplasare a Obeliscului Egiptean. Chiar dacă timpul este scurt sau programul turistic se prezintă încărcat, o traversare rapidă a parcului Tuileries se va impune de la sine, iar o privire fugară a statuiilor dispuse în exteriorul aripilor castelului îți va evoca într-o clipă istoria zbuciumată, dar fascinantă a Franței. De aceea, pot spune că este imposibil să ai o impresie autentică asu-

pra Parisului fără a vizita vestigiile celor care au adus glorie Franței în timpul evului mediu și au pregătit evoluția ulterioară din timpurile moderne și contemporane. La cine mă refer? Bineînțeles, la regii Franței și la dinastia Bourbonilor, fără de care niciodată nu am fi avut aceste lucrări arhitectonice fascinante din inima Parisului și fără de care statul francez nu ar fi putut să apară vreodată așa cum îl știm din cărțile de istorie.

Dacă până la vizitarea Parisului am fost un republican convins, având mereu în față idealul „libertății, egalității și fraternității”, dacă acest spirit m-a însoțit de-a lungul vizitării „axei istorice”, imediat după ce am pășit

în Grădina Tuileries am avut percepția unei epoci în care aristocrația era un factor de progres pentru societatea franceză. De fapt, acest parc minunat, întins pe o suprafață de 25 de hectare, exprimă cel mai bine simetria, perspectiva și ordinea grădinilor franceze în stil renascentist, oferind confort și bucurie indiferent de anotimp. Privind din dreptul terasei dinspre Sena acest ansamblu de copaci și grădini, am rețut, preț de mai multe clipe, perioada de aur a regalității din timpul regelui „soare”, adică a lui Ludovic al XIV-lea.

Deodată, tot republicanismul meu a dispărut pentru a face loc viziunii strălucitoare a unei perioade de maximă înflorire a Franței, când frumusețea și rafinamentul acestei țări unice ajunsese să fie cunoscut până la marginile lumii. Fără să vreau, am avut sentimentul pierderii iremediabile a unor valori impresionante descoperite cu puțin timp înainte de apusul brutal al regalității. Nu aș putea preciza foarte exact ce anume m-a determinat să îmi schimb perspectiva, dar cred că „secretul” se afla în armonia pe care am putut să o discern prin farmecul inconfundabil al acestui parc vorbind mai bine decât o mie de cuvinte despre strălucirea acelor vremuri.

Mergând de-a lungul aleii principale, privind fântânile arteziene cu motive neoclasice, observând copacii „tuși” la aceeași înălțime și admirând varietatea vegetației din interiorul grădinii, mi-am dat seama cât de ne-

Palatul Luvru (în față: Piramida de sticlă)

dreaptă a fost acea revoluție care a distrus din temelii o epocă glorioasă pentru a face loc unei perioade lungi de distrugere și de continuă tranziție, care poate nu s-a încheiat pe deplin nici în prezent. Se pare că istoria nu admite astfel de discontinuități fără a în-cărca „nota de plată” a generațiilor următoare, fiindcă deși revoluția a eliberat energiile mulțimii, anarhia și convulsia oarbă rezultată nu a condus la un efort constructiv decât după ce noua ordine s-a înfiripat la capătul multor experimente sociale mai mult sau mai puțin fericite.

În principiu, Grădina Tuileries se compune din mai multe sectoare dispuse simetric la dreapta și la stânga aleii principale, care începe din dreptul Pieței Concorde și se încheie în Piața Caruselului, chiar în fața Palatului Luvru, mai precis în locul în care odinioară a existat Palatul Tuileries. Practic, imediat după intrarea dinspre „axa istorică” se poate admira o imensă fântână arteziană, după care se pot observa la dreapta și la stânga sectoare rectangulare cu vegetație felurită compusă din arbuști sau plante armonios dispuse în interiorul acestora. Există o varietate încântătoare în maniera de dispunere, precum și în prezența diferitelor specii de plante, fapt care conferă farmec și savoare, ca o mărturie a stilului și rafinamentului francez. Iar la capătul dinspre Palatul Luvru se poate admira un bazin de apă octogonal, care încadrează simetric toate aceste sectoare de grădină, oferind o perspectivă unică atunci când privești de-a lungul aleii principale.

Numele de „Tuileries” a fost preluat de la destinația inițială a locului în care a fost amplasată ulterior grădina, mai precis aceea de a găzdui o „fabrică” medievală pentru producerea țiglelor din lut ars folosite la acoperișurile clădirilor din Paris, „tuile” însemnând „țiglă”. Fiind chiar pe malul Senei, lutul de

culoare roșiatică folosit pentru manufacturarea acestor elemente de construcție era prezent din abundență, fapt care explică denumirea în limba latină de „rubras” - teren roșiatic, din care a derivat în franceză cuvântul Luvru printr-o transformare fonetică ingenioasă. Nu sunt lingvist de profesie, dar cel puțin aceasta este opinia specialiștilor, deși pentru Luvru, adică Louvre, aș fi propus o variantă mai directă pornind de la destinația militară inițială a amplasamentului în care se află în momentul de față palatul.

Acest parc a devenit renumit în urma evenimentelor din fatidica zi de 10 August 1792, când a fost luat cu asalt Palatul Tuileries de către mulțimi de oameni nemulțumiți, instigați de către iacobini cu scopul de a detrona pe rege. Locul a mai fost marcat și de masacrarea gărzilor elvețiene ce asigurau paza palatului, care au avut nefericita inițiativă de a trage în manifestații, provocând moartea multor zeci sau chiar sute dintre aceștia. Parcurgând la pas toată această grădină, am căutat să identific acel moment trist, când ultimul Bourbon a fost condus la eșafodul înălțat în Piața Concorde. Deși nu am avut o părere neapărat bună despre acest rege șovăielnic, totuși tragismul situației m-a urmărit de-a lungul tuturor aleilor, având uneori senzația că zăresc scene sângeroase și pline de dramatism din acea perioadă.

De fapt, Parisul poartă cicatricele acelor vremuri dureroase, când revoluția a luat locul evoluției, iar experimentul hazardat s-a impus în locul măsurilor raționale de redresare a națiunii. Chiar dacă prin urbanizarea extensivă din timpul Celui de-al Doilea Imperiu, vestigiile timpurilor medievale au fost în mare măsură distruse, Grădina Tuileries și Palatul Luvru ne vorbesc în continuare despre barbaria schimbării iraționale și despre furia oarbă a gloatelor ațâțate de fanatici, anarhiști și oameni dornici de răzbunare. Ce poate ieși

bun din așa ceva? Realizând toate aceste aspecte, am simțit o nostalgie profundă și o compasiune greu de exprimat în cuvinte pentru sutele de mii de oameni uciși în evenimentele tulburi ale Primei Republici.

Pășind mai departe spre ieșirea dinspre palatul Luvru, am fost întâmpinat de Arcul de Triumf al lui Napoleon Bonaparte, mult mai mic decât cel din Piața Etoile, care comemorează victoriile „Marii Armate” împotriva coaliției puterilor europene, în mod deosebit fiind amintită victoria de la Austerlitz asupra trupelor imperiului habsburgic. Am citit cu atenție cuvintele scrise de o parte și de alta a monumentului, regăsind frazeologia bombastică din timpul Primului Imperiu. Nu sunt un admirator al lui Napoleon Bonaparte, iar plasarea acestui arc de triumf în interiorul complexului creat de regii Franței mi-a apărut ca o intruziune istorică neavenită a unui „om din popor” ajuns împărat printr-un complicat șir de evenimente. Cu toate acestea, monumentul este bine încadrat pe „axa istorică”, fiind aliniat cu marele Arc de Triumf dispus la câțiva kilometri în „amonte” față de acesta.

De la Piața Caruselului am putut admira direct Palatul Luvru dintr-o rațiune foarte simplă și anume aceea că Palatul Tuileries nu mai există în clipa de față. Cum se poate așa ceva? Mă așteptam să găsesc o inscripție monumentală în amintirea aceluia faimos palat construit la ordinul Caterinei de Medici, însă nimic de felul acesta nu am putut identifica prin preajmă. În afară de micul Arc de Triumf al lui Napoleon Bonaparte, nimic nu mai încadrează această piață, care pare cu totul inoportună în fața marelui palat Luvru. De aceea, „am răscolit” Internet-ul și cărțile de istorie pentru a afla ce i s-a întâmplat palatului luat cu asalt de gloatele Parisului, urlând cuvinte pline de ură împotriva regelui Ludovic al XVI-lea.

Ceea ce am putut afla m-a întristat profund, fiindcă acest palat, care a fost ultima reședință a regalității, precum și locul în care s-au înscăunat „împărații din popor” în genul lui Napoleon Bonaparte și a lui Napoleon al III-lea, a fost distrus în timpul evenimentelor Comunei din Paris. Mai precis, pe data de 23 mai 1871, în timpul reprimării revoltei din Paris, în mod deliberat mai mulți comunarzi au incendiat palatul, acesta neputând să fie stins nici după mai multe zile de luptă a numeroaselor brigăzi de pompieri din Paris cu flăcări imposibil de oprit. Din fericire, palatul Luvru a scăpat ca prin minune de acest gest absurd și plin de ură al comunarzilor, care din rațiuni de răzbunare s-au decis să radă de pe fața pământului vestigiile neprețuite ale Parisului.

Cugetând la gestul lor, nu am putut să nu regăsesc peste timp ura „revoluțiilor cul-

Palatul Luvru

turales” din Rusia, din China sau din estul Europei conduse cu un elan satanic de către urmașii lor din timpul regimurilor comuniste. Disprețul față de trecut, lipsa de respect pentru valoare și frumos, au fost elementele definitorii ale comunarilor din toate veacurile, mărturia distrugerii anarhice însoțindu-i mereu. Nu mă pot opri să nu mă gândesc și la demolările lipsite de rațiune ale centrului istoric al Bucureștiului, precum și la construirea de monstruoasă arhitectonice, care poartă pecetea urii comunarde, ce a ras de pe față pământului Palatul Tuileries. Având aceste impresii, am pășit cu tristețe peste locul care nu mai aduce aminte cu nimic despre acel palat, pentru a putea admira în schimb Palatul Luvru și aripile care îl legau odinioară de fostul Palat Tuileries.

Palatul Luvru a fost inițial o fortăreață de apărare a cetății Parisului, fiind construit după un plan similar cu cel al castelului de la Vincennes și cu al altor castele de pe Valea Loarei, adică urmând o structură rectangulară, cu turnuri rotunde dispuse la colțuri și cu un turn înalt în interior, poziționat central, numit „donjon”. Luvru a fost inițial una dintre numeroasele reședințe ale regilor Franței, pentru ca din anul 1546, adică din perioada Renașterii, să înceapă să fie modificat și adaptat ca palat de locuit, confortul și estetica luând locul funcției de apărare. Însă ideea „marelui proiect” de îndepărtare completă a rămășițelor fortăreței medievale și de unire a palatelor Luvru și Tuileries a avut-o Henric al IV-lea, care a inițiat multiple modificări începând cu anul 1589, lucrări ce au fost continuate pe o perioadă ce s-a întins pe o durată de mai multe sute de ani.

Studiind istoria construirii Palatului Luvru, am înțeles că un astfel de complex nu se putea realiza peste noapte, ci au fost necesare mai multe generații de arhitecți și de suverani, care au urmat principii estetice similare. Acest lucru se poate urmări și în Viena, precum și în alte capitale europene, fiind cu totul de neînțeles dorința și susținerea „regilor din popor”, care au dorit să apară peste noapte „castele din povești” cu turnuri înalte, crescute grotesc peste ziduri ridicate la repezeală de ingineri constructori cu pretenții de arhitecți. A construi cu stil presupune timp, efort și dedicare, fiind rezultatul transmiterii de la o generație la alta a experienței acumulate prin observație, finețe în execuție și experiment atent dirijat pentru a nu strica niciodată perspectiva de ansamblu. Arhitectura autentică este o artă ce presupune o relație maestru-discipol și nu doar o absolvire grăbită a unei facultăți de profil. De aceea, mă întreb pe bună dreptate: Unde sunt elitele de altădată? Unde sunt maeștrii și școlile de

artă arhitecturală, care au zămislit Micul Paris și centrele istorice ale orașelor României? De ce nu mai avem astfel de oameni în generația actuală?

În fața Palatului Luvru este amplasată o mare piramidă în stil post-modernist realizată din plăci de sticlă, prinse cu arce de oțel, construită după planurile unui renumit arhitect de origine chineză. Deși controversată la început această inițiativă, ulterior ea s-a dovedit a fi benefică în fluidizarea traficului de vizitatori, folosindu-se conceptul de „atrium” subteran, preluat din arhitectura de construcție a caselor nobiliare din vremea imperiului roman. Intrând în această piramidă, am avut brusc senzația că mă aflu într-un mare terminal de aeroport foarte ingenios gândit pentru a permite accesul simultan spre mai multe direcții prin intermediul multiplelor scări rulante ce urcau sau coborau spre sau dinspre nenumăratele încăperi ale palatului.

Asocierea dintre aspectul piramidal post-modernist și arhitectura medievală a palatului este interesantă, alinierea realizându-se de-a lungul cunoscutei „axe istorice”, care în principiu trece prin mijlocul piramidei și deopotrivă prin mijlocul palatului, oferind simetrie, ordine și perspectivă, la fel ca în Grădina Tuileries. În plus, motivul „piramidei” completează interesant cel al „obeliscului” din Piața Concorde, încadrând într-o manieră „egipteană” Grădina Tuileries, cu o referință simbolică spre Valea Regilor, o comemorare tipologică a perioadei de glorie a unei civilizații ajunse la apogeu.

De fapt, Palatul Luvru are la bază o construcție rectangulară, urmărind preferința pentru simetrie din arta renascentistă târzie, la mijloc fiind dispusă o fântână rotundă ce oferă o perspectivă interesantă atunci când privești spre oricare dintre laturile clădirii. Partea interioară delimitată de această construcție poartă numele de „Curtea Careului”, în exterior fiind prelungită către apus prin două aripi de clădire ce se întindeau până la fostul Palat Tuileries. Pe aceste structuri sunt dispuse spre interior la nivelul acoperișului statui în mărime naturală reprezentând numeroase personalități din istoria medie-

vală și modernă a Franței, această lucrare fiind realizată în timpul lui Napoleon al III-lea în stilul neobaroc. Dar cel mai interesant este muzeul adăpostit de către Palatul Luvru, impresionant prin nesfârșitele colecții de artă expuse publicului larg. A vizita doar o secțiune a acestui muzeu necesită mult timp și efort, fapt pentru care nu voi intra în relații suplimentare pe această temă, rămânând deschisă invitația de a veni și de a vedea neprețuitele obiecte de artă colecționate de către regii Franței.

Ajuns la capătul dinspre răsărit al palatului, mai precis dinspre Pont Neuf, am pășit melancolic spre ieșirea din acest palat fascinant pentru a admira preț de mai multe minute aripa exterioară dinspre Sena și pentru a cugeta asupra evenimentelor sinuoase, aberante și crude ce au marcat sfârșitul domniei regilor Franței. Am intrat în Grădina Tuileries ca un republican convins, am avansat impresionat de splendoarea locului pe aleile acestui parc simțind ceva din gloria regalității. M-am cutremurat în fața locului unde a fost distrus Palatul Tuileries, am retrăit agonia aristocrației ucise de furia oarbă a maselor și tristețea frumoasei regine Maria Antoaneta, ce a avut neșansa istorică de a trăi în acele veacuri.

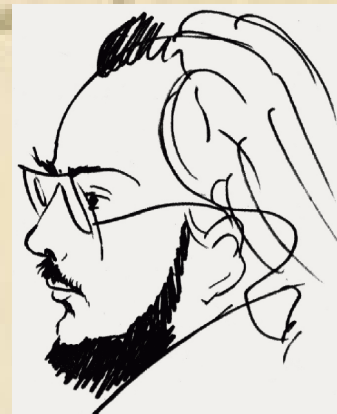
Mai departe, am parcurs rutele de acces către Palatul Luvru și am admirat motivele medievale și romantice ale acestui complex arhitectural unic, pentru ca la plecare să înțeleg că niciodată revoltele populare nu au adus ceva bun atunci când acest lucru a însemnat distrugerea ordinii anterioare și revenirea barbariei la putere sub forma „împăraților proletari”. Să fii devenit regalist în urma acestei introspecții, imposibil de trăit doar prin lecturarea cărților de istorie? Nu aș putea spune cu precizie acest lucru, dar cu siguranță ceva din sufletul meu a rămas pentru totdeauna atașat de aceste „relicve” ale unei glorii apuse pentru totdeauna și ale unui timp când ordinea, simetria și perspectiva constituiau pecetea inconfundabilă a Renașterii, un lucru radical opus mănii oarbe a maselor ațâțate de instigatori lipsiți de orice fel de scrupul, dar mai ales de omenie.

Vedere din Grădina Tuileries

Traian UASILCĂU
(Republica Moldova)

Țersuri

Cântec pentru dacii noștri

(variantă)

Dacii nu se dau pe bonuri, dacii noștri nu se vând,
Nu-i mai prognozați în roluri astăzi, mâine și oricând.
Dacii nu se dau valută, nici pe lei nu se mai dau,
Sunt o stirpe absolută, cum cândva, demult erau.

Dacii nu-mblânzesc orașe, ei numai în sate mor,
Cu trecut bolnav în oase, încă mai au viitor.
Dacii merg spre niciodată, dacii plâng în nicăieri,
Să mai nască încă odată țara lor din zi de ieri.

Dacii noștri-și sorb tăria de din cronici și mereu
Dau în leagăn România ca pe-un unic Dumnezeu.
În zadar voiți a-i smulge, în zadar mitraliați,
Dacii nu pot fi nicicum din țara lor concediați.

Dacii nu se dau pe pâine, nici pe vin cu prea mult rost,
Dar sunt încă convertibili, precum pururea au fost,
Niciodată-n tron suspușii și nicicând fiind barbari,
Dacii noștri sunt martirii libertății noastre mari.

Dacii nu se dau credite, pentru ei nici bănci n-avem,
Dacii noștri n-au probleme, știu, la sigur, că suntem.
Dacii sunt doar dacii noștri și numai astfel vor fi,
Visul lor și-acum rămâne visul nostru-n orice zi.

O, doar ei ni-s grea valută, și-s valuta cea mai grea,
Neam din loc să nu-i strămute pe sub nici o altă stea.
De la daci să-nveți trăirea, de la daci să-nveți să mori.
Vai de țara ce nu-și are dacii ei nemuritori!

Actual

S-a destabilizat natura
Și face mofturi ne-ncetat,
În oameni înflorește ura
Și doar murim cu-adevărat.

Zadarnic rostuim cuvinte,
Care ne-njură, rând pe rând.
Vai, chiar sinceritatea minte
Și să fim oameni n-avem când.

În orice om trăiește-o brută,
Care se scaldă în plictis,
Orice iubire-i pe valută
Și-orice surâs e interzis.

Să plângem astăzi se mai poate,
Să plângem până vor urca
Spre ceruri Pruturile toate
Și România va-nvia.

...

Când mă va vizita pustia,
Am să observ, bătrân cocor,
Că n-am vecie să-ți spun: Zare,
N-am vreo tăcere să-ți spun: Nor.

Dacă-aș fi Dumnezeu, din lacrimi
Mi te-aș crea din nou să vii
Prin crângul vieții mele-apuse,
Ducând în palme ciocârlii.

Maică-a tristeților din mine,
Se lasă-n lucruri tot mai frig.
Să tac nu mai găsesc cuvinte
Și n-am tăceri să te mai strig.

Un gând pentru Mihai...

Mihai Viteazul n-o să-și vândă țara,
El are-o țară și o cinste doar,
Iisus a pus în el potir cu har
Și-l cheamă-n cer să-i dea
Îmbrățișarea.

Mihai Viteazul n-are când muri,
Zidit în noi, trimite, să-l răzbune,
Statornicia propriului nume,
Care minciunii nu s-o ploconi.

Mihai Viteazul strigă-n ochii mei,
Îi este strâmt, va evada din mine
Să-și caute oștenii sub coline,
Cerul va fi țesut cu nouri grei.

Jertfit de frații săi, c-așa ni-i firea,
Ieșind din umbra propriului mit,
El își așteaptă-n ceruri mântuirea
Și în românii care n-au murit!

Blestem actual

Foaie verde, noroc n-are
Soarta mea ce-n van o port.
Țara noastră-i de vânzare,
Țara noastră-i de export .

S-ar da primului ce are
Bani în pungă, vajnic lord,
Ca o țară de vânzare,
Ca o țară de export.

Ce n-aș da să fiu cel care
Cumpăra-o-aș de tot?
Să nu fie de vânzare,
Să nu fie de export!

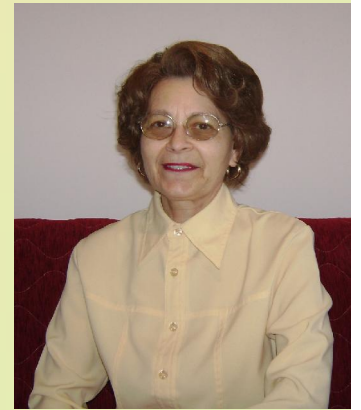
Ca să spuneți fiecare
Fiecărui lord netot:
„N-avem țară de vânzare,
N-avem țară de export!”

Rafael - Heruvimi

Livia CIUPERCĂ

Vibrații ale interiorizării

Poet al generației nouăzeciste, **Florina Zaharia** se află-n zbor frenetic, neîncorsetat de nicio normă a canonicului. Dezinvolt, ea adoptă, dictonul *La vie est un combat perpétuel*, creând un univers propriu, ca oaspete în sferile poeticului, sensibilizând tocmai prin naturalețea și firescul expozeului său. Pentru Florina, poezia e un joc. Un joc exuberant, vibrant și inteligent: *uite cum scriu: / uite cum mă joc: / îți dau o eșarfă... / uite cum tresar: gândul / tău sare hopa-țopa în / gândul meu... / uite cum te aștept: așez inima / pe o bancă în parc / uite cum vii: cu pași mari / pe un drum mic...* O invitație, sinceră, firească, nedisimulată, din dorința de a deveni cocreatori. O infuzie de imaginar care înflorește, expansiv, jubilând.

Se simte parte din acest univers: *sunt florina acestei lumi / sunt florina întunericului...* Se concentrează și concretizează memoria sa ca artist: *sunt florina acestei priviri de pe partea cealaltă a scrisului, / dintr-o altă structură a ființelor, a cuvintelor...* Conștientizează rosturile și limitele existenței: *sunt florina acestor nepotriviri într-o continuă încheștare pufoasă și caldă ca o casă...* Se dorește în centrul acestui univers, ca o întredeschidere (...*sunt trupul acestei case...*), iluminare (*sunt plină de lumină*) și perpetuă armonizare (*mă las peste cuvinte și simt cerul...*)

Cuvintele devin torță. Ne magnetizează, ne cuceresc, „mângâietor”, „cu marginile atingând nemarginile...” (**privirea**), alteori, „se leagănă și-adorm pe cruce...” Așa ne explicăm plăcerea de a cultiva o poezie epică, de largă respirație psihologică: *micuțul EU devine lovitură sau o parte a corpului foarte dureroasă. e un mine atât de mic care posedă puterea vederii și toate celelalte puteri (eumic).*

În anumite ipostaze, poezia poate deveni balsam peste fire: **pansamentrup** sau *cuvint-otravă...* și-atunci, în *jumătatea* ființei se îmbrățișează sensibilități, vibrații unduind într-un imaginar care renaște-n acel **întru**, posibil, unicul: *alexandru-mă... creangă-mă... liană-mă... adună-mă alee-mă... frunză-mă...*

florină-mă... Vibrații coborând din modernism, leagăn al inspirației, mângâierile verbalului pe care se clădește vizionarul poetic, se înlănțuie într-o înveșmântare inimitabilă: *nu vreau să refac nicio literă din trupul care împrejmuiește cuvântul.*

De cele mai multe ori, Florina Zaharia se lasă îmbrățișată de frazări cantabil-juvenile: *albastru-mă muzică-mă... zmeură-mă grădină-mă... (poezie-mă)*, exuberante: *mă dezbrac la colțul poeziei... (possssster)* și fără inhibiții: *ne-am certat din cauza sânului stâng despre care spuneai că / e posedat de inimă... (patul)* Se simte preferința pentru *trăirile în dezordine (alexandru)*, dar și frustrante stări de însingurare: *plutesc sub lut în pământ / imaginea mea iese câteodată afară trasă de un sac de nisip.* Interesantă și acceptabilă însă pare a fi percepția eroticului ca înlănțuire a firii, ca idealitate: *dacă tot ce voi scrie va învăța să respir de la aerul tău / eu voi face din sânge până la tine un preș. (possssster)*

La despărțirea de ființa care i-a dat viață, Florina dăruiește, într-o neuitare, *doi metri pătrați de scris și de pământ (moarte-mă)*, în același stil învăluit în faldurile unui poetic răvășit de firească suferință: *mă așez parfumată peste lopata de somn a mamei / și o*

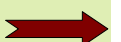

Rafael - Triumful Galateei

rog să mă viseze... (mama) Ciclul de poeme **alexandru** înlăcrimează însuși cuvântul: *poezia îmbrânțește moartea în mine...* Măria-sa **cuvântul** nu mai iubește niciun alt cuvânt..., doar *fâșii fâșii fâșii...* și... multă suferință, ca o descătușare. *Moartea la un loc cu iubirea (confidentrup)* devin *colege de trup*, zbor spre infinit, reverberații sacrale.

Eua este un amplu poem, dispus în trei tablouri (**biografica, întuneric, eua**), cu o vizualizare de o stranietate afectiv-ideativă. Suntem tentați a ne-ntreba cine este *eua*. O nepământeală? O fantasmă valsând îndurerat, în ritm de baladă, cu încrustări dantelate, cu fredonări balansând în abis? *E...U...A:* vocalizare de o senzualizare cuceritoare, dacă n-ar străbate-n noi *întunecata lui / tine și mine...* Înlănțuiri de vis în vis. Oniricul și ludicul fantazează armonios. Și povestea prinde aripi: *îmi imaginez că fug spre un carusel în care urc și planeta / ca să ne învărtim așa după soare.* Parc-am vedea-o pe Alice. Dar **eua** nu ne poartă-ntr-o țară a minunilor, ci într-un spațiu în care ființa și ne-ființa, concretul și abstractul, cele două fațete ale **eului** se află față-n față, se întrepătrund, *trece din unul în altul...* Totul pare ca un joc liber al ideilor cu fantezia. **TEXTura** generează un ingenios palimpsest: *senzații, fisuri, căderi și neliniști...* Și completând acest puzzle, vom înțelege că **eua** este dedublarea unei ființe frământată de multe angoase, până când se va elibera, deconspirând marea taină a sinelui înveșmântat în faldurile dedublării: **eua**: *eu + ea: eu sunt și ea și eu... (ea și eu) Ego tu sum (eu sunt tu). Tu es ego (tu ești eu).* În adevăr, *unius animi sumus* (aparținem aceluiași suflet).

Plăcerea de a se regăsi, de a pulsa în și din interiorul universului său încifrat (**din-florinaînflorina**), pare firesc: *Sunt florina acestei lumi...*, a luminii, dar și a *întunericului*, a *privirii*, dar și a *nepotrivirii*. Nu ne-ntrebăm de unde această totală dăruire pentru sine (*eu curg din mine*). Singură știe cum să-și strunească *ființișoarele* care-i trasează prezentul, acel *decor fantasmatic, par-*

te a minții care trece dintr-o parte în alta a privirii (cartea interioară).

Poeta știe mai bine decât oricine că procesul de automodelare (*construiesc o altă ființă pe care încerc să o apăr de mine...*) este, în fapt, o reoglindire, unică normă stelară, a unui vreau hotărât. Toată ființa sa, răvășită de întrebări și răspunsuri, dorește să se-nalțe spre lumină: *Atât de departe am umblat, / fără să găesc fereastra...* Cu luciditate, își recunoaște împlinirile sau sincopele: *Sunt eu / cea care împotmolesc tăcerile / și dezleg vântul...; Sunt eu / cea care plec / păzind drumul de ceilalți... (1863-1894)*

Întunericul este un hău al singurătății, o lacrimă sângerând pe altarul suferinței: *așteptarea mea e o tulpină înțepată de ace, de pași ascuțiți, tămâie și smirnă.* Despărțirea de ființa iubită se dovedește greu de suportat. Volumul **1863-1894. Așteptarea fără brațe** este o litanie poetică în care dorul și durerea singurătății sunt copleșitoare: *e o singurătate cumplită, / o mlaștină care leagă cuvintele, / le afundă, / le amestecă...* Totul devine prăbușire: *niciun cuvânt nu mi este casă, / niciun cuvânt nu mai este ființă...* Tonalități ale liricului tandru, de un melancolism, nu de puține ori maladic, cu fine încrustații îndoliate (gândind la pierderea unei / unor ființe dragi), reținem că poezia Florinei Zaharia *frapează* (Laurențiu Ulici), *depășește îndrăzneț bariera poetică* (Gellu Dorian), este originală tocmai prin firescul nemetamorfozat al verbului său strunit a transmite o stare de firesc însă, după anumite norme precise, impuse sieși.

Florina se dorește și rămâne o floare inimitabilă. Și-i reușește: „am înnodat bătaile inimii / mă-ntorc, în sfârșit, în fetița inimii mele care dormea și visa somnul...”; și-și dorește să fie cucerită, cu tandrețe: „la sfârșit mă înrămezi într-un colț de îngeri...” (Lecția de seară).

Rafael - Madona Sistina

Dan ELIAS

Doar gust de frunze

M-am încercat, cum face un olar
Ulcioului din ape un cuiabar,

Cu chipul tău pictat într-un apus.
Și n-a rămas nimic din ce am pus,

De parcă nici n-ai fost ceva!
Doar gust de frunze și vopsea

Între pereții arși, din lut,
Cu-n foc ce nu l-am priceput.

Alt cer

Ne-ai dat extazul mâinilor vecin
Cât să-l ajungem toți; femei și vin!

Ca nu cumva, trăgând de un mâner
Să-ți dezvelim obloanele-n eter

Sub care huzurești, pe catifele
Din cel mai pur cleștar de micșunele.

În amintirea bolților eterne
Zidim alt cer, din cupe și din perne.

În forme dulci

Eu sunt smochin și tu smochină!
Prin tine lemnul meu suspină

În forme dulci, de miez suspecte.
Ai chipul sferelor perfecte

Pe care le dezbracă ochii
Prin frunzele a mii de rochii,

Neputincioase să te-ascundă
În altă formă, mai rotundă.

Calapod

Ori nu e bun cleștarul ce-l frământ,
Ori palmele cu care îl descânt,

Ori am uitat, cum regula o cere,

Să pun vreun praf de noapte și tăcere

În toate-aceste dulci împletituri!
Nu ți-am știut ascunsele măsuri

Și-ți folosesc drept calapod nebun
O umbră dezbrăcată sub un prun.

De mâna lui

Ce dicție îți trebuie să spui
Același verde-n arborii sătui

De foșnete, de parcă-i prima dată?
Asemeni tu, cea binecuvântată

De mâna lui și gura mea,
Cu muzici moi din catifea,

Ori strigăte de clopoțel
Încerc să te rostesc altfel.

Trag toți de mine

Deși e rece și neterminată
Îmi vine iarba asta ca turnată,

De parcă mii de croitori
Au pus postavului unsori,

Chemați în grabă la conac.
Trag toți de mine s-o îmbrac

Mustind de rouă și de verde,
Cât altă toamnă nu mi-o pierde.

Ploaia

Duc doar atâta cer cu mine-n gând
Cât tu să cazii ca ploaia pe pământ

Din ochiu-nchis al unui colț de seară.
Un praf dulceag de îngeri te coboară

Pe umeri și pe frunze. O ruină
E-acolo sus, de unde însenină

Doar chipul tău, plângând printre uluci
De forma înspumată a unor vâlătuci.

Stefano BENNI
(Italia)

Istoria lui Pronto Soccorso și a lui Beauty Case

*Când jocul devine dur
Duri încep să joace
(John Belushi)*

Stefano Benni s-a născut, în 1947, la Bologna. Din 1976 a început să scrie în mod regulat la „Manifesto” și „Panorama”. În același an publică povestirile cuprinse în volumul *Bar sport*, care constituie un adevărat punct de referință în literatura italiană umoristică de azi. După volumul de poezii *Prima o poi amore' arriva* (1981), Stefano Benni se îndreaptă spre roman, publicând *Terra!* (1983), *Comici spaventati guerrieri* (1986), *Baol* (1990), *La compagnia dei Celestini* (1992) etc., dar și două volume de *Teatro* (1999, 2003). În ultimii ani a lucrat atât în teatru, cât și în cinematografie. Reîntoarcerea la proza scurtă și satirică s-a concretizat în volumul de povestiri intitulat *Il bar sotto il mare* (1987). Proza lui are și o notă de fantastic, sprijinindu-se pe un stil în care excelează jocurile de cuvinte, expresiile surprinzătoare, neologismele și parodiarea stilurilor literare.

Proza lui Stefano Benni a fost tradusă în aproximativ 20 de limbi, iar în Italia se bucură de un deosebit succes de piață: s-au vândut peste 2,5 milioane de exemplare din cărțile sale.

Traducere, prezentare și note: Marin BUDICĂ

Cartierul nostru se află chiar în spatele gării. Într-o zi un tren ne va duce departe, sau noi vom fi cei care vom duce departe un tren. Deoarece cartierul nostru se numește Manolenza, intri cu ce ai și ieși fără. Fără ce? Fără radioul automobilului, fără portofel, fără proteza dentară, fără cercei, fără cauciucurile de la mașină. Chiar și gumele de mestecat ți se iau dacă nu ești atent. Sunt copii care lucrează în cuplu, unul îți dă un șut în testicule, tu scuipi guma și celălalt o prinde din zbor. Asta ca să vă dau o idee.

În acest cartier s-au născut Pronto Soccorso și Beauty Case. Pronto Soccorso e un tip frumuseț de șaisprezece ani. Tăticul lui este un estet în pneumatică, adică fură cauciucuri noi și le vinde la vechituri. Mama are o lăptărie, cea mai mică lăptărie din lume. Practic, un frigider. Pronto a fost conceput acolo, înăuntru, la zece grade sub zero. Când s-a născut, în loc să-l pună în leagăn, l-au pus în cuptor, la dezghețat.

Încă de mic Pronto Soccorso

avea pasiunea motoarelor. Când tatăl îl lua cu el la lucru, adică la furat de cauciucuri, îl pune sub capota mașinii. Așa că Pronto și-a petrecut o mare parte din copilăria lui întins printre pistoane, iar mecanica n-a mai avut nici un mister pentru el. La șase ani și-a construit singur un triciclu acționat de un mixer. Făcea douăzeci de kilometri cu un litru de lapte rece: trebuia demontat când mama își dădea seama că îi șterpelișe laptele.

Atunci fură prima motocicletă, un Guzzi Imperial Black Mammuth 6700¹. Ca să ajungă la pedale, conducea agățat de rezervor, ca un koala de mama lui: și Guzzi semăna cu un vas fantomă, fiindcă nu se vedea cine îl conducea.

Imediat după aceea, Pronto construie prima motoretă trucată, Lambroturb². Era o Lambretta obișnuită, dar cu câteva modificări o făcuse de două sute șaiszeci. De atunci a fost numit Pronto Soccorso. Într-un an s-a izbit cu motoreta de două sute

cincisprezece ori, mereu în alt fel. Mergea pe o singură roată și făcea pană, derapa în curbă, în linie dreaptă, pe pietriș și pe teren umed, cădea și rămânea lat, trecea prin ceremoniile funerare, zbura peste poduri, secera copacii. Așa că în spitale medicii erau atât de obișnuiți să-l vadă încât, dacă lipsea să se prezinte o săptămână, telefonau acasă să afle noutăți.

Dar Pronto era ca o pisică: cădea, se ridica și continua. Uneori, după ce cădea, continua să se târască kilometri întregi; era un talent al lui. Îl vedeam sosind rostogolindu-se din capătul străzii până la bar.

«Am căzut la Forli», explica.

«Eh, important e să ajungi.», îi spuneam eu.

Beauty Case avea cincisprezece ani și era fiica unei croitorese și a unui hoț de Tiruri. Tăticul era la pârnaie pentru că furase un camion cu porci și îl prinseseră în timp ce încerca să-i vândă bucată cu bucată. Beauty Case lucra ca ucenică la o coafeză și

era o comoară de față. Se numea așa fiindcă era mică-mică, dar nu-i lipsea nimic. Era toată numai rotunjimi și forme delicioase și nu exista unul din cartier care să nu fi insistat pe lângă ea, dar ea era atât de mică, încât reușea totdeauna să scape.

Era o seară de început de vară când, după o lungă letargie, degetele mari de la picioare vedeau în fine lumina, ieșind în afara sandalelor. Pronto Soccorso hoinărea plin tot de plasturi și coji de răni pe Lambroturbo, iar la un kilometru mai încolo Beauty mânca o înghețată pe o banchetă.

Să adăugăm trei particularități:

Unu: vara Beauty purta minijupe pe care mama le făcea din vechile cravate ale tatălui. Dintr-o cravată făcea trei.

Doi: când Beauty se așeza, pune picior peste picior, cum nici cel mai faimos top-model n-o făcea: cu un picior îl mângâia pe celălalt, și avea cele mai frumoase gambe, cu gleznele zvelte

și cu escarpe cu un toc care ți se înfigea direct în inimă.

Trei: când Beauty lingea o înghețată, tot cartierul se oprea. Ați văzut filmul în care Biancaneve³ cânta în pădure și se adunau în jurul ei iepurașii, cerbii, turturelele și pappatacii⁴ care cântau cu ea? Bine, scena era la fel, cu Beauty la centru, care-și lingea compoziția ei de milioane, și în jur băieții, băiețandri și bătrânei care înghițeau în sec, fiindcă le treceau prin cap toate gândurile din lume, și inocenților, și răufăcătorilor.

Deci, ziceam că era o seară de început de vară și păsările stăteau în copaci fără să ciripească, pentru că în fața zgomotului pe care îl făcea motocicletă lui Pronto era o oboeală degeaba. Se auzi de departe, crescând repede, faimoasa accelerare în patru timpi a scarburatorului⁵, și apoi Pronto ajunsese pe aleea din parc conducând fără mâini și cu un picior care se târa pe pământ, dar asta nu era foarte periculos. O văzu pe Beauty și făcu o frână bruscă, istorică. Frânarea, ca să spunem adevărul, n-a existat, fiindcă, din motive de principii, Pronto nu frâna niciodată. Primul lucru pe care-l făcea când truca o motocicletă era să-i taie frânele. „În acest fel nu sunt tentat să frânez” zicea.

De aceea, Pronto merse drept și sfârși pe toboganul copiilor, decolă spre înalt, se aruncă înapoi pe cortina barului, ajunsese la primul etaj al unui apartament, sări în sufragerie, se lovi de un frigider, ieși pe terasă, căzu în stradă, se ciocni de o pubelă cu gunoi, sparse portiera unei mașini, ieși pe cealaltă și se opri într-un platan.

«Ți-e rău?» întrebă Beauty.

«Nu» zise Pronto. «Totul calculat».

Beauty făcu „ah” cu limba scoasă la vedere. Se priviră câteva clipe, apoi Pronto zise:

«E frumoasă minijupa ta cu buline.»

Iar Beauty zise:

«Sunt frumoși pantalonii tăi de piele.»

«Care pantalonii?» era gata să

întrebe Pronto. Apoi își privi picioarele: erau atât de pline de tumori, cicatrice și zgârieturi din cauza căderilor pe asfalt, încât părea că ar fi avut pe el pantalonii de piele. Însă avea pantalonii scurți.

«Sunt modelul Strada de Foc», zise. «Vrei să faci o plimbare pe motoretă?»

Beauty îngurgită înghețata dintr-o dată, ceea ce era modul ei de a spune *da*. În timp ce urca pe motoretă, își rotea gamba, intrerupând liniștea senzațiilor diverselor bătrânei. Apoi își lipi tare pieptul de Pronto și zise:

«Păi tu știi să conduci motoretă?»

La aceste cuvinte Pronto avu un surâs de intrat în istorie, scoase un nor de benzoleone⁶ și porni în zigzag în sens opus. Cei care l-au văzut în ziua aceea ziceau că avea cel puțin două sute optzeci. Puterea dragostei! Se auzea zgo-

motul acelei tornade care trecea, dar nu se vedea decât un fulger de stea căzătoare. Pronto lua curbele atât de aplecat, încât nu trebuia să fie atent la musculițele din față, ci la râme. Iar Beauty nu avea nici un fel de teamă, dimpotrivă, țipa de plăcere. Asta l-a făcut pe el să înțeleagă că ea era femeia vieții lui.

Când Pronto ajunsese în fața casei lui Beauty, făcu să zboare motoreta și Beauty ateriză prin fereastră exact în fotoliul din salon. Când mama o văzu în fața ei, zise:

«Unde ai fost, că nici măcar nu te-am simțit că ai intrat?»

În același moment se auzi zgomotul făcut de Pronto, care se oprise în poarta mobilă a unui garaj. Se ridică: motoreta pierduse o roată și rezervorul. Lucru de răs: să-ți umpli gura cu benzină și să te întorci acasă pe o roată, scuipând din când un

strop în carburator.

Se întinse pe pat și făcu o declarație în fața a patru gândaci:

«Sunt îndrăgostit.»

«De cine?» întrebă aceștia.

«De Beauty Case.»

«Frumoasă gălușcă» ziseră în cor gândacii care, prin părțile noastre, vorbesc destul de colorat.

A doua zi, seara, Pronto și Beauty ieșiră din nou împreună. După treizeci de secunde, Pronto întrebă dacă poate s-o sărute. Beauty înghiți înghețata.

Începură să se sărute la nouă și-un sfert și, după unii martori, primul care a respirat a fost Pronto la două noaptea.

«Săruti bine, unde ai învățat...», voia să zică, dar Beauty se lipise iar de el și terminară la șase dimineața.

Când se întoarse acasă și mama o întrebă: «Ce-ai făcut cu băiatul ăla cu motocicletă?» Beauty zise: «Nimic, mamă, doar două săruturi.» Fata nu mințea.

Așa că dragostea dintre cei doi ilumina cartierul nostru și ne simțeam atât de fericiți, încât aproape că nici nu mai furam.

Da, eram toți cetățeni model sau aproape, până când într-o zi urăți veni în cartier Joe Blocchetto⁷, asul agenților de la Polstrada⁸. Veni într-o uniformă din piele neagră, cu cizme de sadomasochist și cu ochelari negri. Pe cască, sus, avea inscripția: „Dumnezeu știe ce faci în fiecare oră, eu ce faci acum.»

Orice motociclist din oraș tremura când auzea numele lui Joe Blocchetto. Nu exista jumătate din populație pe care el să n-o fi amendat-o. Când se prezenta pe neașteptate pe o stradă pe care se afla o mașină în parcare interzisă, scotea carnețelul și trăgea la amenzi cu nemiluita. Toți, înainte de a parca, se uitau dacă Joe Blocchetto oprea prin preajmă. Dacă nu era, parca, dar când se întorceau găseau deja amenda sub ștergătoare. Așa de repede și de invizibil lovea Blocchetto, omul care amendase un tanc fiindcă nu avea centuri de siguranță.

Joe ajunsese într-o seară în cartier pe o Mitsubishi Mustang⁹ blindată, o motocicletă japoneză

Rafael - Schimbarea la față

de două sute la oră. La trecerea lui, ștergătoarele de parbriz se chirciră de frică iar cauciucurile se dezumflară. Se opri în fața barului și intră. Își scoase lent mânușile, privindu-ne cu un aer sfidător. La centură se vedeau cele două carnețele pentru amenzi, calibrul¹⁰ cinci sute de mii.

«Care dintre voi», zise, «îl cunoaște pe un anume Pronto Soccorso care se distrează alergând prin părțile ăstea?»

Nu-i răspunse nimeni. În tăcere, Blocchetto făcu să răsune cizmele pe podea și se opri în spatele unui jucător de cărți.

«Dumneavoastră sunteți domnul Podda Angelo, proprietarul unui automobil cu numărul de înmatriculare CRT 567734?»

«Da» admise jucătorul de cărți.

«Acum trei ani te-am amendat fiindcă aveai cauciucurile uzate. Ți-am spus că, dacă nu le schimbi, la următoarea ocazie îți rețin permisul.»

Nimic nu-i scăpa memoriei lui Joe Blocchetto.

«Atunci», îl înghesui agentul implacabil, «vrei să-mi spui unde-l pot găsi pe Pronto Soccorso, sau mergem să-i facem un mic control automobilului tău?»

«Voi vorbi», zise jucătorul. «Pronto își petrece toate serile la intersecția dintre bulevardul Bulganin cu strada patruzeci și doi.»

Era adevărat. După ce trecea și o lua pe Beauty, toate serile Pronto le petrecea în marea intersecție. Trecea pe roșu cu o viteză aproape de cinci sute cincizeci, cu Beauty în spate fluturând ca o batistă.

În acea intersecție se puse la gândă Joe Blocchetto. Să se ascundă era specialitatea lui. Pe pasarelă, chiar deasupra intersecției, se afla panoul publicitar al unui vin spumos. Sloganul zicea: „Savoare pentru puțini”. Era o fotografie cu bărbați nobili și femei nobile care sorbeau din cupe într-o grădină mare. În fundal, tot în fundal, atelierul Bazzocchi, afumate și urât mirositoare: dar asta nu mai era publicitate,

era cartierul nostru. Îndată ce a fost pus sus, panoul a fot înnegrit de miasele industriale, iar nobilii și nobilele erau negri de praf și intoxicați și păreau că zic: «mai puțin rău, fiindcă există savoarea pentru cei puțini». Privind bine fotografia, între domnii în smoching și doamnele în rochii lungi, se putea observa în spatele bufetului un chip inconfundabil, cu ochelari negri. Era Joe Blocchetto camuflat.

În seara aceea, ca în toate serile, Pronto Soccorso trecu pe sub fereastra lui Beauty și o chemă cu un fluierat. Beauty alunecă de la fereastră, aterizând pe motoretă. Acum erau foarte abili în această manevră. Când ajunseră în intersecție, culoarea semaforului era roșie. Îndată ce Pronto o văzu, lansă motoreta cu toată viteza. S-a întâmplat că a fost mișcare în panoul publicitar și că se vedea Joe Blocchetto făcându-și loc printre oamenii în haine de seară, răsturnând o tavă cu pahare și sărind în stradă.

Lipsea mai puțin de o sută de metri până la intersecție. Pronto îl văzu aterizând cu două carnețele gata pregătite și nu ezită. Frână cu picioarele și făcu ca Lambroturbo să se învârtă în jurul ei. În vreme ce motoreta se învârtea vertiginos și scotea scânteii, continua să frâneze cu orice: cu mâinile, cu poșeta lui Beauty, cu fesele, cu o șurubelniță pe care o înfigea în asfalt, cu dinții. Un spectacol impresionant: zgomotul era cel al unei freze, prin aer zburau bucăți din stradă și părțile din motocicletă. Dar Pronto Soccorso fu mare. Cu o ultimă derapare mușcă asfaltul și opri cu roata exact pe fâșia pietonală.

Joe Blocchetto își înghiți mânia și se apropie încet. Motoreta fumea ca o locomotivă și cauciucurile erau topite. Joe Blocchetto se învârti un pic în jurul ei și apoi zise:

«Cauciucurile puțin uzate, adevărat?»

«Motoreta aia le are mai uzate ca ale mele», zise Pronto.

«Care motoretă?», zise Blocchetto, și se răsuci. Când reveni la loc, Pronto montase deja două

cauciucuri noi.

Dar Blocchetto nu se dădu învins. «Pe această motoretă nu pot circula doi.»

«Dar nu suntem deloc doi.»

Era adevărat. Nu mai exista nicio urmă de Beauty. Joe Blocchetto o căută sub rezervor, dar n-o găsi. Beauty se strecurase în țeava de eșapament. Dar n-a rezistat căldurii și după puțin timp fășni afară pe jumătate prăjită.

Joe Blocchetto scoase un urlet de triumf.

«Două sute de mii, plus anularea permisului de conducere, plus răspunderea penală pentru relații cu o minoră. Ai terminat-o cu motoreta, Pronto Soccorso!»

Pe pasarela de unde observam scena, tremuram. Pronto fără motoretă era ca o floare fără pământ. S-ar fi veștejit. Și odată cu el, dragostea aceea de care toți eram mândri. Ce era de făcut?

Joe își sprijinise deja penița pe carnețelul fatal, dar auzi un zgomot de claxon. Se întoarse și...

Toată strada era plină de automobile. Unele erau puse invers, altele pe trotuar; mai era unul care își pusese mașina vertical, sprijinită de un copac, altul își răsturnase automobilul peste alt automobil. Două automobile prinseseră ca într-un sandwich motocicletă lui Joe Blocchetto, unul era cu roțile în sus în mijlocul pasarelei cu bilețul: „Mă întorc imediat.» Doi camionagii completau coada cu remorcile în mijlocul șoselei care da în autostradă. Bătrânii din cartier ieșiseră cu bicicletele fabricate înaintea războiului și conduceau unul fără mâini, unul cu un picior prins cu cârlig iar alții în grupuri piramidale de câte cinci: părea un carusel de carabinieri. Completa cadrul o bătrână scundă care conducea un camion de transportat grâu și șase gemeni pe o bicicletă fără frâne.

Pe Joe Blocchetto îl apucă un tremurat de parcă ar fi avut malarie. Era într-o dispută severă cu sine însuși. Într-o parte era Pronto în capcană, în alta cea mai înspăimântătoare serie de infracțiuni pe care memoria lui de gardian n-o văzuse niciodată. Maxilarul i se zbătea în sus și în jos ca

un piston.

Și iată că trecu pe aproape un orb pe un Maserati furat, fără țeavă de eșapament, care îi ieși în față și zise:

«Hei, pulismane¹¹, unde e o stradă frecventată să fac două tumbes frumoase cât se poate de repede?»

Joe Blocchetto își duse fluierul la gură, dar nu reuși să scoată vreun sunet. Se prăbuși pe pământ. Fusesse învins.

Acum Joe Blocchetto a fost eliberat din ospiciu și conduce o mașinuță care se ciocnește cu alta într-un Luna-Park.

Pronto și Beauty s-au căsătorit și și-au deschis un atelier mecanic. El falsifică automobile, ea le coafează.

¹ Guzzi... = marcă de motocicletă inexistentă; denumirea e inventată de autor

² Lambroturb = alt nume inventat de autor, format din „Lambretta” - marcă de scuter italian - și „turbo”

³ Biancaneve = în traducere: Albăca-Zăpada

⁴ pappataci = insecte din aceeași familie cu muștele dar care seamănă mai degrabă cu fânțarii de mici dimensiuni

⁵ scarburator = alt nume inventat de autor pentru a numi probabil combustibilul pe care motocicliști, ca Pronto Soccorso, îl transmit carburatorului ca să oprească sau să fășnească din loc motoreta cu mult zgomot (în italiană, verbul „sgasare” numește chiar acțiunea de a pompa mai multă benzină în carburator)

⁶ benzoleone = cuvânt format la modul ironic din „benzină” și „leu”: benzina leilor

⁷ Blocchetto = în italiană „blocchetto” înseamnă „carnețel”. Numele polițistului este ironic, având în vedere, cum vom vedea mai departe, plăcerea acestuia de a se folosi de carnețelul pentru amenzi

⁸ polistrada = poliția stradală

⁹ Mitsubishi Mustang = deformare comică a numelui Mitsubishi - cunoscută marcă japoneză de motociclete - cu clară aluzie la gradul de cultură al lui Joe Blocchetto

¹⁰ calibru = în mod normal, prin calibru se înțelege măsura diametrului țevii unei arme de foc; prin extensie indică și calitatea altor lucruri, dar în situația de față e clar că hiperbola este folosită ca formă a ironiei

¹¹ pulisman = polițist - adaptare italienească a englezescului *police-man*

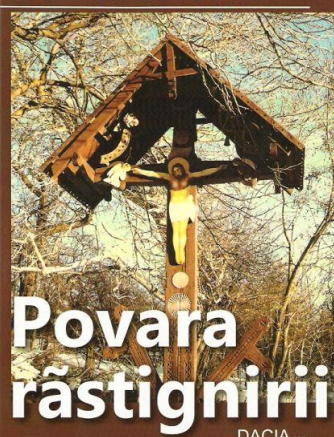
Gheorghe A. STROIA

Poezia lui Cornel Boteanu – Tăcută rugăciune, împletirea simbolisticii ancestralelor dorințe

Profesorul **Corneliu Boteanu** este o valoroasă prezență discretă în peisajul literar contemporan. Erudit, ezoteric, misterios, existențialist prin abordare, profesorul mehedintean aduce în fața cititorilor săi, cu fiecare apariție literară, o nouă scriere eveniment. Din șirul titlurilor sale de carte, amintim: *Bacovia* (Ed. ProTransilvania, București, 2001), *Ardeți de vii poemele* (Editura MJM Craiova, 2007), *De vorbă cu Iona* (Editura MJM Craiova, 2008), *Emil Manu* (Editura Prier, Drobeta, 2009) și *Poezia lui Ion Pillat* (Editura Ramuri, Craiova, 2010). Ultima sa carte - ca apariție literară - sugestiv intitulată *Povara răstignirii* (Ed. Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2011, 164 pagini) este formată din cinci părți, inegale ca întindere: Partea I - *Poeme către Anamaria*, Partea a II-a - *Cântece de dor*, Partea a III-a - *Cântece de ducă*, Partea a IV-a - *Clepsidre vii*, Partea a V-a

Cornel Boteanu

- *Terține*.

Toate cele cinci părți ale lucrării structurează un univers liric tandru, romantic, un cadru în care anotimpurile se succed cu viteza gândului, evadarea în amintire ori crearea unor vibrante stări de suflet fiind caracteristicile de bază ale volumului. Structura internă a poemelor are la bază un vibrato liric special - iubirea - ca împlinire, aspirație, dar și iubirea - ca blestem, crucificare și truda reînvierii. **Partea I - Poeme către Anamaria** - tratează sinergia creată între eul feminin și eul masculin, presărată cu insinuante curbe introspectiv-lirice, desprinse dintr-un abstract tablou al timpului. Pe itinerariul acestui platonism ideatic își face resimțită prezența câte un personaj mitic (Prometeu, Pygmalion, Orfeu, Euridice), ca fracțiune din sacra istorie a omenirii. Se adâncește și sporește, astfel, misterul iubirii învăluite în aură de poveste. Sub masca sentimentelor poetice se ascund adevăruri referențiale, prin care se probează vastitatea universului cultural al autorului: „focul ardea mocnit/ de când prometeu/ îl furase/.../iar tu în joacă/ l-ai scormonit/ cu bățul de alun/ nebănuind/ că se poate aprinde/ de la o simplă scântie” (**nebănuind**).

În această iubire misterioasă, profilul iubitei este unul complex. Când „himeră”, când „brâncușian sigiliu” (**Pecete**), iubita zămisleşte sentimentul ce-l înalță pe poet

dar îl și mortifică, îl obsedează, mai ales atunci când sună a neîmpărțășire: „...și eu de-a pururi/ blestemat să te caut/ cum o căuta/ băjbâind prin infern/ orfeu pe euridice.” (**Himeră**). Din timp în timp, iubirea profundă, meditativă, înălțătoare, îl face pe poet să-și recunoască, să-și confirme temerile legate de imposibilitatea găsirii iubirii absolute, fără asumarea unor riscuri iminente: „de dorul tău/ mi s-au aprins mâinile/ le simt cum ard/ cu flăcări prelungi de zădă/ ca două torțe/ anamaria/ și teamă mi-e ca nu cumva/ îmbrățișându-te/ să nu te aprind și pe tine/ și să te mistui/ iar apoi zadarnic/ să mai întind brațele/ după umbra ta/ prefăcută-n scrum” (**Rug**).

Dacă în Partea I, poetul tinde cu toată ființa sa spre iubirea absolută, în Partea a II-a - **Cântece de dor** -, eul poetic este încercat de regretele târzii pentru acea iubire absolută neîmpărțășită. Iubirea, un ubicu calvar, îi deschide rănilor, picurându-i peste ele sarea durerilor sufletești: „ce n-aș fi dat/ să pot rămâne acolo/ cu acele urme de tină/ de pe covorul/ de la intrarea inimii tale” (**Buimac de dor**) - aceeași poezie este convertită în terțină (**Dacă vrei**) în Partea a V-a a cărții.

Profesorul Corneliu Boteanu este, prin excelență, un erudit, un spirit viu, aplecat cu osârdie asupra stărilor meditative, amestecând în picuri de timp liric, frământări existențiale, doruri,

umbre și lumini, extaz și întuneric, compensând angoasa prin versul său, amplificat până la durere. În mod excelent redat, acest întreg existențial unic, face din poezia sa o încântare a simțurilor, o plăcere a redescoperirii esenței umane, recunoscând în unele dintre poeme stări generale, universal valabile, pe care cititorul le poate considera ca fiind ale propriului său Eu. Superbele narațiuni lirice „În seara sfântă de ajun”, „Colind de dor”, „Când ninge”, „Scrisoare”, împrumută tempoul clasic, cu rimă, ritm și o deosebită muzicalitate. Se probează, astfel, ușurința cu care Cornel Boteanu face trecerea de la versul alb la măiestrul vers clasic. Unul dintre dorurile acute ale poetului și, în egală măsură, al tuturor, este Copilăria. Privită la ceasul maturității, Copilăria pare desprinsă dintr-o poveste, unică și ireversibilă, ea însăși personificată: „mi-e tare dor de tine/ nu te-am mai văzut/ de când alergai desculță/ prin iarbă” (**Copilărie**).

În Partea a III-a - **Cântece de ducă** - apar și alte personaje mitice, precum și inscripțiile cuvântului pe altarul poeziei - dictonalele latine, ce concentrează sensurile și confirmă circumstanțele poetice: „festina lente”. Acest insolit amestec de vechi și nou, cu o simbolistică specială, face din poezia lui Cornel Boteanu o „transpunere” în versuri a expresionismului arhetipal, un

concept nou (cu rădăcini antice) în artele plastice contemporane. Prin utilizarea, ca parte ilustrativă, a picturilor artistului sucevean Constantin Severin (creatorul, alături de Adrian Bayreuther [Germania], Alberto D'Assumpcao [Portugalia], Olga Dmytrenko [SUA] și Izabella Pavlushko [Azerbaidjan], al grupului elitist 3rd Paradigm), autorul punctează excelent aceste similitudini conceptuale. Eternul feminin este, astfel, ridicat la rang de zeitățe sau, mai bine-zis, de jertfă așezată la temelia veșniciei. Având trează în suflet imaginea Anei lui Manole, poetul extinde acest mit al creației, definind iubirea ca jertfă pe altarul vieții: „*din vodița la tismana/ pân'la argeș și mai jos/ și-a zidit întruna ana/ trupul ei cel preafrumos// ca un chip de mânăstire/ doar din piatră și din var/ trupul ei cel preasubțire/ preschimbă într-un altar// și de-atunci se tot dărâmă/ și se va-nălța mereu/ câte-o ctitorie sfântă/ un potir spre Dumnezeu*” (Ana).

Bulversat de iminentul sfârșit - o coordonată certă a speței umane -, poetul nu-și poate refuza sau nega finalitatea, dar nici nu o poate accepta cu calm și resemnare: „*un ulcior/ din care gâlgâie lumina/ e sufletul/ uite/ cum se prelinge/ strop cu strop/ până rămâne/ doar lutul/ gol*” (uite). Acest poem este tratat ca terțină, în Partea a V-a: „*când se scurge apa/ gâlgâie și rămâne/ doar lutul gol*” (ulciorul). În urma acestui proces de tatonare (refuz-acceptare, negare-confirmare), poetul înțelege că viața e un rol, în care fiecare actor (indiferent de „doza” de talent cu care a fost „investit”) își găsește puterea de a duce piesa până la sfârșit: „*doar e singurul rol/ pe care trebuie să-l joci/ cu adevărat/ până la capăt/ viața*” (Rol).

Partea a IV-a - *Clepsidre vii* - este componentă a unui jurnal spiritual, prin care se exprimă înalte aspirații, dinspre adevăr, spre lumină, ca parcurs către nemurire. Toate poemele acestei părți sunt scurte și concentrate,

având forma fizică a unor clepsidre, cu versuri lungi, simetric dispuse de o parte și de alta a unui vers central scurt (mono sau bisilabic).

Cornel Boteanu are în vedere, pe lângă coerența semantică și acuratețea formei, creând armonie și echilibru. Este, până la urmă, aspirația poetului - în genere - de a atinge perfecțiunea prin intermediul artei sale.

Partea a V-a - *Terține* - fixează momente spațio-temporale desprinse din cotidian, suave și pline de aromă, precum florile de cireș ori lacul încărcat cu nuferi. Micropomele nu pot fi considerate, totuși, haiku-uri (stricto sensu), având în vedere numărul de silabe al fiecărui vers (diferit de 5-7-5 pe sistem asiatic sau 6-8-6 pe sistem european), titlul (inexistent la haiku), abundența verbelor (chiar dacă majoritatea sunt la prezent) și absența (uneori) a kigo-ului (anotimpului).

Prin similitudinile stilistice, prin încifrarea sensurilor și apoi decodificarea lor prin uzanțele poetice, lirica lui Cornel Boteanu își poate găsi drept corespondent - în contemporaneitate - scrierile poetului ploieștean Victor Sterom (Geometria fumulului) sau pe cele ale poetului bucureștean bilingv (româno-albanez) Baki Ymeri (Focul sacru).

Concluzionând, se poate spune, fără nicio îndoială, că există - în structura subcantică a poeziei profesorului mehedintean - cuvânt, metaforă densă, fără a face uz de un vocabular (pseudo)erudit, rezultând îngeamănări și alăturări de cuvinte simbol, în construcții metaforic-magice. Desprinse parcă din vremuri imemorabile, strângând inovație compozițională și conceptuală - sub aripile unei lirici elaborate și atent șlefuite -, poeziile lui Cornel Boteanu se dovedesc a fi de o înaltă ținută artistică, valoroase și expresive. O fericită asociere a liricii cu simboluri din artele vizuale, conglomerate de emoții ce reunesc în aceeași construcție: versul clasic, cel alb și ultraconcentratele terține. O carte bine scrisă, un pas spre desăvârșirea artei sale poetice.

Contemporary Literature Press

Editura pentru Studiul Limbii Engleze prin Literatură

Director:
LIDIA VIANU

Executive Advisor:
GEORGE SANDULESCU

The only online Literature Publishing House of the University of Bucharest

Contemporary Literature Press,
sub auspiciile Universității din București, în colaborare cu
British Council și Institutul Cultural Român

Anunță publicarea volumului

Pragmatics,
de Daniela Sorea.

În studiul avansat al unei limbi străine, ne găsim în fața unor reguli care depășesc simpla cunoaștere a fiecărui cuvânt în parte, reguli pe care trebuie să le respectăm. Trebuie să învățăm cum să ne folosim cuvintele pentru a exprima cât mai bine o atitudine: este important să reiasă clar din ceea ce spunem dacă suntem politicoși ori nu, dacă vorbim pe un ton familiar ori unul oficial, dacă ne implicăm afectiv ori ne păstrăm distanța prin cuvintele noastre. Încercăm, așadar, să ne facem înțeleși de către vorbitorii limbii pe care o folosim - lucru care presupune mai mult decât cunoștințe de vocabular, intrând de fapt în aria subtilă a unui cod cultural.

Volumul de *Pragmatică* al Danielei Sorea se ocupă tocmai de funcțiile contextului. Fiind o ramură a Semioticii, Pragmatica implică mult mai mult decât cuvinte izolate, tot așa cum limba înseamnă mult mai mult decât ceea ce numim Lingvistică.

În Introducerea la acest volum despre Pragmatică publicat acum de *Contemporary Literature Press*, Profesorul C. George Săndulescu amintește de Roman Jakobson și Procesul Comunicării, cu ceea ce implică acesta: Sursa Informației, Mesaj, Receptor, Cod, Canal de Comunicare. Această reprezentare schematică a ușurat mult sarcina predării limbii engleze. Dar tot Săndulescu atrage atenția lingviștilor asupra riscului major de a reduce și simplifica lucrurile până la pierderea ideii de întreg. N. Chomsky, de pildă, dă la o parte istoria, etimologia, literatura, psihologia, sociologia. Pentru adepții lui, langue este un concept separat de civilisation, o formalizare care se depărtează mult de conținut.

Daniela Sorea este Conferențiar la Catedra de Limba și Literatura Engleză a Facultății de Limbi Străine din Universitatea București. Ea se înscrie, mai degrabă printre adepții lui Paul Grice, acela care, cu eseul "Logica Conversației", a schimbat hotărât teoria limbajului la începutul anilor 1970. Prin urmare, autoarea se concentrează tocmai asupra legăturii profunde dintre studiile de limbă și cele de literatură. Ea își exemplifică afirmațiile cu texte contemporane de cele mai diverse facturi, de la cărți la reviste de largă circulație, de la filme la seriale de televiziune. Abordarea ei este în același timp lingvistică, dar și "culturală" în sensul cel mai cuprinzător. Se ocupă de text, dar și de subtext. O interesează "cum se adaptează omul la limbaj, dar și cum se adaptează limbajul la om". Demersul ei unificator se adresează în mod direct profesorilor care predau limba engleză și care vor găsi în acest volum ceea ce cărțile de teorie pură nu le mai pot oferi.

Lidia Vianu

Pragmatics, de Daniela Sorea, s-a lansat oficial pe 18 septembrie 2012, dar cartea poate fi consultată și descărcată la adresa de internet: <http://editura.mtlc.ro/sorea-pragmatics.html>

Isabela UASILIU-SCRABA

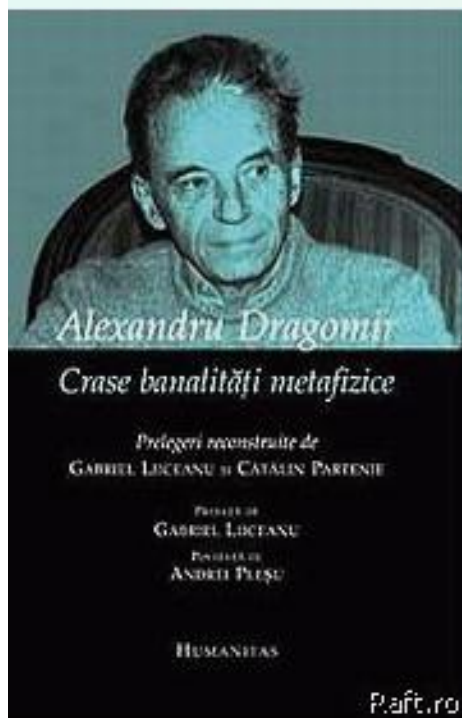
Pasiunea pentru banalități a d-lui Gabriel Liiceanu

Motto: Viața literară are nevoie de polemici ca de oxigen, cu atât mai mult acolo unde tendința spre idolatrizare sau, și mai curent -, teama de a zgâria reputațiile consacrate s-a accentuat penibil.

Monica Lovinescu

În vara anului 2004 a fost publicată o carte¹ ce-l are indicat drept autor pe Alexandru Dragomir. Filosoful, ținând prelegeri în cerc restrâns, fusese probabil șocat de incapacitatea de înțelegere a auditoriului său interesat de gândirea filosofică, dar refuzat de idee în urma dopării ideologice la care s-a supus de bunăvoie, spre a-și face în mod fericit intrarea în cultura țării aflate sub ocupație comunistă. Uimirea în fața neștiinței într-ale filosofiei a celor care-l audiau², probabil, căpătase la un moment dat înfățișarea unei precizări: anume că el le vorbește de „*crase banalități metafizice*”.

În cartea de la Ed. Humanitas apare o altă explicație, ceea ce nu schimbă semnificativ cadrul problemei, așa cum se va vedea din cele ce urmează. Chiar dacă s-ar invoca posibilitatea ca explicația din volum să aibă un grad mai mare de veridicitate, nu trebuie pierdut din vedere adevărul gol goluț. Anume că gândirea și spusa lui Alexandru Dragomir au rămas bine ascunse în spatele părerilor d-lui Liiceanu. Fiindcă nici măcar un text din întreg volumul *Crase banalități metafizice* (Editura Humanitas, București, 2004) nu-i aparține celui trecut drept autor, cartea ne-illustrând altceva decât ce a crezut dl Gabriel Liiceanu că a gândit, a spus sau avea de gând să spună filosoful Alexandru Dragomir.

Iar dl Liiceanu, chiar mult după ce și-a însușit limbajul de lemn al așa-zisei filosofii materialist-dialectice, și în ciuda râvnei cu care i-a citit pe marii filosofi, a rămas peste ani tot cu greșita impresie că filosofia ar fi ceva coborât din cer pe pământ, în bună vecinătate cu materialismul dialectic și istoric pe care l-a mâncat în tinerețea lui pe pâine. În termenii d-lui G. Liiceanu, filosofia «ar fi pierdut» din altitudinea discursului atemporal, optând pentru temporal și mergând «pe intuiție, pe latura afectivă» (v. G. Liiceanu, *Cearta cu filosofia*, 1992). Păreră care ar explica și pasiunea pentru banalități a directorului Editurii Humanitas care s-a încumetat fără preget să reconstruiască conferințele «singurului fenomenolog din România», cum l-a numit el pe Alexandru Dragomir, grupându-le în volumul intitulat «*Crase banalități metafizice*» (Editura Humanitas, București, 2004), publicat în 2.000 de exemplare.

După explicația îngrijitorului cărții, acest titlu ar fi menit să indice faptul că, în opinia sa, filosofia «se face pornind de oriunde, de la banal (...), că banalitățile conțin un formidabil potențial metafizic» (Gabriel Liiceanu, p. 63)

Din păcate, în ciuda abundenței detaliilor referitoare la modul cum au fost prelucrate prelegerile filosofului Alexandru Dragomir, despre editarea acestui prim volum (promise fiind mai multe!) nu se poate spune că reprezintă un model de probitate intelectuală.

Dar poate că tocmai originala metodă după care această primă operă a necunoscutului Alexandru Dragomir a fost alcătuită, a sortit-o unui succes dinainte asigurat. Pe 28 iulie 2004 dl Liiceanu vorbea la radio «România Cultural» de traducerea *Craselor banalități metafizice* în engleză și de tipărirea lor (în 3.000 de exemplare) la o editură din Budapesta, urmând ca de aici volumul să fie împrăștiat pe la toate marile biblioteci din lume.

Și totuși, cum altfel decât lipsă de probitate intelectuală se poate numi faptul că editorul cărții s-a ferit cu tot dinadinsul să publice texte aparținându-i lui Alexandru Dragomir³. Cum a fost oare posibil să nu se găsească loc pentru eseul asupra oglinzirii scris în 1946 de fostul doctorand al lui Heidegger, text despre care aflăm din prefața d-lui Gabriel Liiceanu ba că ar avea 4-5 pagini (p. XXII), ba că ar fi vorba de 7-8 pagini (p. XLIII). Și cum au putut fi lăsate de-o parte însemnările pregătitoare ale unora dintre prelegeri, notițe scrise chiar de Alexandru Dragomir, într-un volum ce conține texte având la bază prelegerile sale.

Iarși într-un mod mai mult decât bizar, cartea nu are - nici măcar la note -, textul despre *Apărarea lui Socrate*. Din această scriere datând din 1981 nu au fost semnalate nici măcar rămășițele de fraze aparținându-i (totuși) filosofului Alexandru Dragomir. În schimb, s-a publicat - cu mare grijă - numai pasajul de la sfârșitul textului despre *Socrate* în care Alexandru Dragomir îi mărturisea lui Constantin Noica plictisul pe care i-l provoacă efortul de a-și așterne pe hârtie ideile.

În ce privește capitolul intitulat *Socrate. Înfruntarea filosofiei cu cetatea* (p.128-168), el a rezultat dintr-o metodă a cărei originalitate domnul Liiceanu ar putea să o patenteze. Fiindcă deși a fost folosită din belșug în cultura comunistă de până în 1989, în filosofie metoda nu a fost încă omologată.

Dar timpul se pare că nu este pierdut. Căci fără respectiva metodă, cum s-ar mai putea face un amestec atât de omogen între ce scrie și ce spune un filosof autentic format la școala lui Nae Ionescu, a lui Mircea Vulcănescu și a lui Mircea Eliade⁴ și ce înțelege un altul, deformat irevocabil în vremea studiilor universitare de niște politrucii precum Henry Wald și Ion Ianoși, spre marea dezamăgire a lui C-tin Noica.

După mărturisirile d-lui Gabriel Liiceanu, în calitatea sa de editor, el a făcut un amestec indistinct din notițele sale pe care le luase în aprilie-iunie 1986 «în timpul unor prelegeri despre *Apărarea lui Socrate*» și din textul scris de Alexandru Dragomir în 1981, întâi ciopârțit și apoi recombinat într-o nouă ordine (*Crise banalități metafizice*, p. 127), după bunul plac al editorului. Ceea ce lasă neplăcuta impresie că din 1990, de la căderea comunismului s-a așteptat doisprezece ani decesul filosofului Alexandru Dragomir, pentru ca îngrijitorii volumului din 2004 să poată rescrie nestingheriți de autor niște prelegeri ale căror notițe sau înregistrări pe bandă magnetică le dețineau din 1985, 1986, 1987, 1988, 1993, 1995, 1996, 1997, 1998...

În ce privește *Prefața* volumului, de gust îndoielnic ne par a fi notațiile d-lui Gabriel Liiceanu în care i se năzărește să îl catalogheze drept mediocru pe filosoful Octavian Vuia, acel strălucit discipol român al lui Heidegger.

Pentru că directorul Editurii Humanitas nu a găsit alt loc în care să-și tipărească părerea (exprimată cu agresivitatea celui care are convingeri fără a avea și argumente) decât între copertile cărții lui Alexandru Dragomir care a avut multă afecțiune pentru Octavian Vuia de care îl legau «ani întregi de strânsă prietenie, așa cum au fost și între părinții» lor (v. Alexandru Dragomir, *Portret al*

gânditorului la tinerețe, p.5, în volumul: Octavian Vuia, *Regăsirea în Pascal și alte «analize» heideggeriene*, Editura «Jurnalul literar», București, 1997).

Să vedem însă mai îndeaproape cum a fost alcătuită opera filosofică a lui Alexandru Dragomir, spre a fi oferită publicului interesat de autenticitatea gândirii unui filosof care nu a făcut nici un compromis cu regimul de «ocupație comunistă», cu riscul conștient asumat de a rămâne un necunoscut.

În prima parte a cărții, primul text aflăm că a rezultat din notițele a trei prelegeri datând din martie și aprilie 1985 «reorganizate în ordinea care mi s-a părut ideală» scrie dl Liiceanu (p.3). Întrucât nu are la bază decât notițele a trei prelegeri, *O interpretare platoniciană la «O scrisoare pierdută»* se pare că ar fi singurul text mai elaborat din care cititorul își poate cumva face o idee de anvergura gândirii filosofice a lui Alexandru Dragomir, în ciuda dezorganizării ideilor «reorganizate» după priceperea d-lui Gabriel Liiceanu⁵.

Urmează două texte scurte, unul provenit din notițe altul dintr-o înregistrare. Textul despre capcana spirituală pe care o poate constitui - pentru unii - mediul temporal și mediul spațial al vieții omenești, intitulat *Crise banalități metafizice*, «are la bază înregistrarea pe bandă a prelegerii pe care Alexandru Dragomir a ținut-o pe 6 oct. 1987» (p.63). Cu mult mai scurtă decât precedenta, prelegerea *Despre națiune*, provine dintr-o înregistrare făcută pe 1 mai 1993 (p.81). Textul intitulat *Ce se întâmplă cu noi?* are la bază notele pregătitoare ale lui Alexandru Dragomir (netipărite în volum!) și notele d-lui Liiceanu luate pe 3 decembrie 1995 (p.95). Cele *Patru prelegeri scurte* (de 15-20 de

minute fiecare), ținute după 1995 și reunite laolaltă, au rezultat din «notele luate la fața locului», cât și, din «transcrierile de pe bandă făcute de Sorin Vieru» în cazul prelegerii despre uitare (v. Alexandru Dragomir, *Crise banalități metafizice*, 2004, p.108).

Socrate. Înfruntarea filosofiei cu cetatea (pp 127-163) se află în partea a doua a volumului. Textul - condensând, ca să spunem așa, o gândire desfășurată într-o perioadă de 16 ani (1981-1997) - a fost meșterit de dl Liiceanu după următoarea metodă: s-au grupat notițele după prelegerile despre Socrate, s-a adăugat și un text scris de Alexandru Dragomir (și netipărit în volum!) tot despre Socrate. Cele două surse s-au amestecat, s-au divizat și părțile s-au rearanjat. Amestecul a fost întâi dres cu originalități aparținându-i d-lui Liiceanu, apoi asezonat cu ce și-a mai adus aminte că a auzit vreme de doi ani (1996-1997) de la Alexandru Dragomir. Pentru un plus de savoare s-a adăugat un citat din *Demonii*, citat auzit de dl Gabriel Liiceanu cu prilejul altor prelegeri ascultate prin 1986-1988, prelegeri «ce au stat la baza textului *Despre lumea în care trăim*». Și, pentru a pune capac la toate, dl Liiceanu a mai adăugat «o reconstrucție a unui discurs despre Socrate rostit la începutul prelegerii din care a rezultat textul *Modalități de autoînșelare*» (p.128), înregistrat pe 22 sept. 1987.

Pentru că unii ar putea crede că pe alocuri (unde lipsesc citatele) nu am redat suficient de fidel metoda de lucru a d-lui Gabriel Liiceanu, îl vom mai cita pe editor. La pagina 127 a volumului aflăm că textul a rezultat din «împărțirea pe fragmente» (p 127) a notelor luate de Gabriel Liiceanu după «prelegerile din aprilie-iunie 1986; una din aceste prelegeri [nu se știe care, fiindcă nici una nu a rămas în forma pe care i-a dat-o Alexandru Dragomir] fiind dedicată lui Mircea Eliade, ca omagiu adus acestuia la stingerea din viață» (ibid.), notele după prelegeri fiind în prealabil amestecate cu textul intitulat *Socrate*, «scris în septembrie-noiembrie 1981 la Sibiu și București» (ibid.).

După ciopârțire, «fragmentele au fost apoi combinate într-o anumită ordine (...). Unele pasaje au fost omise... altele au fost exprimate mai succint și multe au fost reformulate. O serie de pasaje îmi aparțin» (G. Liiceanu, p. 127).

Pasațele referitoare la Descartes nu au la bază notițe după prelegeri, ci idei pe care Alexandru Dragomir i le-ar fi împărtășit d-lui G. Liiceanu «de-a lungul mai multor discuții avute în anii 1996-1997» (p.128).

În partea a doua a volumului se mai găsesc două texte: *Comentarii la Philebos* (op.

Rafael - Sfânta familie

cit., pp. 169-196) și *Despre lumea în care trăim* (op. cit., pp.197-246), ambele rezultând prin aceeași originală metodă. Despre dialogul platonice *Philebos*, Alexandru Dragomir a scris într-un caiet din 1985 (textul său nefiind inclus ca atare în volum), și a ținut o serie de prelegeri între iunie și noiembrie 1985, după care dl G. Liiceanu a luat notițe. De astă dată, respectivele notițe au fost amestecate, rearanjate (școlărește), tăiate și completate (§15, §16 și §18) de dl Cătălin Partenie.

Textul *Despre lumea în care trăim* este manufacturat de dl Gabriel Liiceanu din înregistrarea unor prelegeri ținute de Alexandru Dragomir vreme de doi ani, între septembrie 1986 și mai 1988, înregistrare transcrisă și apoi modificată: «unele pasaje au fost omise, unele au fost reformulate, iar altele au fost stilizate. O seamă de fragmente... reformulate în chip explicit, îmi aparțin. *Ce a rezultat nu a fost însă un text cursiv*, ci o suită de fragmente... Nu am inclus nimic din prelegerile despre Toma din Aquino, Duns Scotus, Occam, Galilei, Bruno, Kepler și Newton» (v. Gabriel Liiceanu, *Crise banalități metafizice*, p. 197).

Desigur, oricine citește asemenea precizări se întreabă: **din ce motiv au fost oare excluse prelegerile mai sus menționate?** Explicația dată de îngrijitorul textelor filosofice ale lui Alexandru Dragomir este de-a dreptul stupefiantă: Prelegerile despre Toma din Aquino, etc... au fost îndepărtate de directorul Editurii Humanitas întrucât în ele filosoful Alexandru Drago-mir s-ar fi poticnit de intermediari!

Și, ca orice pedagog care se respectă, dl Gabriel Liiceanu ține să promoveze contactul nemijlocit cu gândirea unui filosof. Lui nu-i plac intermediarii, el dă prioritate formulărilor aparținând chiar celor ce au gândit!

Dl. G. Liiceanu l-a cenzurat atât de drastic pe Alexandru Dragomir ca nu cumva să se afle ce a gândit un filosof din ce crede (că a înțeles) un altul.

Prelegerile despre Toma din Aquino au fost eliminate, de pildă, tocmai datorită preocupării d-lui Liiceanu de a-l elimina pe Etienne Gilson, care, cu sau fără voia sa, a distorsionat gândirea Aquinatului. Pentru că distorsiunile unui intermediar ca filosoful neotomist E. Gilson ar fi anulat, după opinia d-lui Gabriel Liiceanu, temeiul argumentărilor lui Alexandru Dragomir.

De la sine înțeles este, desigur, faptul că, pentru dl Gabriel Liiceanu, gândirea filosofică a lui Alexandru Dragomir nu a fost cătuși de puțin distorsionată de originala metodă după care el a alcătuit volumul apărut în 2004.

Directorul Editurii Humanitas pare a nutri

convingerea de nezdruncinat că cele scrise de el «în spiritul interpretării lui Alexandru Dragomir (pe care, pentru a spune așa, mi-am însușit-o» (v. Gabriel Liiceanu, p. 127 din vol.: *Crise banalități metafizice*) ar reda, vezi Doamne, cu cea mai mare fidelitate gândirea lui Alexandru Dragomir. Fără nici cea mai mică distorsiune! Doar cu majore îmbunătățiri!

Note și considerații marginale

1. v. Alexandru Dragomir, *Crise banalități metafizice*. Prelegeri reconstruite de Gabriel Liiceanu și Cătălin Partenie; Prefață de Gabriel Liiceanu; Postfață de Andrei Pleșu, Editura Humanitas, București, 2004.

2. În *Jurnalul de la Păltiniș* dl Gabriel Liiceanu consemna - fără comentarii - o spusă teribilistă a lui Noica (imitându-l neinspirat pe Țuțea), după care triada platonice adevăr-bine-frumos ar fi fost o «platitudine» (p. 119). În aceeași carte a fost immortalizată și încercarea d-lui Andrei Pleșu de a găsi un loc rezonabil în care să stea Ideile lui Platon: Acestea s-ar găsi «în noi», dacă ele nu se află în afara noastră, «dincolo», cum le explica Noica (p. 85). Urmarea discursului noician în care se afirmă că «Ideile lui Platon nu sînt nicăieri», n-a înțeles-o niciunul din cei doi, nici până în ziua de astăzi, dl Liiceanu fiind convins că Ideile lui Platon sînt «valori emanate de spiritul colectiv» (v. Platon, vol. II, 1976, p. 113), iar dl. Andrei Pleșu preferând să tricoteze în preajma «nucleului ginocrației spirituale» care i-a părut a reprezenta «inima platonismului» (*Limba păsărilor*, 1994, p. 53).

3. După căderea comunismului și până la trecerea sa în lumea celor drepiți, filosofului Alexandru Dragomir i s-a publicat un singur text. Anume o conferință (nereconstruită după desfacerea ei în bucăți!) pe care a ținut-o pe 2 iulie 1997 la radio «România Cultural», când a vorbit despre Octavian Vuia (fost profesor la Universitatea din Munchen). Textul a fost inclus - drept prefață - în volumul: Octavian Vuia, *Regăsirea în Pascal și alte «analize» heideggeriene* (Editura «Jurnalul literar», București, 1997, traduceri din franceză de Caius Vancea). Doar la Paris în 1956, după un exemplar deținut de Walter Biemel, dl Virgil Ierunca îi mai publicase *traducătorului* Alexandru Dragomir (în revista «Caiete de dor») textul heideggerian CE ESTE METAFIZICA. El a reprezentat întâia traducere

românească din Heidegger (1889-1976), care, din păcate, încă nu a fost reeditată.

4. După Seminarul pedagogic universitar pe care-l termină la Cluj în 1933 (fiind notat cu excepțional la română, latină, greacă, franceză și germană), Alexandru Dragomir s-a înscris la Facultatea de Filosofie și Litere din București, atras de faima profesorului Nae Ionescu și a asistentului său, Mircea Eliade. În perioada studiilor universitare, Alexandru Dragomir a audiat următoarele conferințe de metafizică și istoria logicii ținute de Nae Ionescu: *Logica generală, 1934-1935; Logica colectivelor, 1935-1936 și Cursul de metafizică din 1936-1937*. Cum bine se știe, după doctoratul din iunie 1933, Mircea Eliade a devenit asistentul lui Nae Ionescu. Profesorul i-a cedat cursul de istoria metafizicii și un seminar de istoria logicii și i-a recomandat ca înainte de istoria metafizicii să înceapă cu un curs de istoria religiilor (v. Mircea Eliade, *Încercarea labirintului*, Ed. Dacia Cluj-Napoca, 1990, p. 68). «Am ținut deci lecții despre problema răului și a mântuirii în religiile orientale - îi relatează marele istoric al religiilor lui Claude-Henri Rocquet -, despre problema ontologică în India, despre orfism, hinduism și budism. În privința seminarului de logică, am început printr-un subiect pretențios: «*Despre dizolvarea conceptului de cauzalitate în logica medievală budistă*»! Seminar destul de greu care a fost frecventat doar de un grup restrâns. Apoi am ales *Docta ignorantia* a lui Nicolaus de Cusa, și *Cartea a IX-a din Metafizica* lui Aristotel» (v. Mircea Eliade, op. cit.).

Dintre universitarii bucureșteni audiați de Alexandru Dragomir (probabil și cu ocazia faimoaselor dezbateri publice organizate de Asociația «Criterion») a fost desigur și Mircea Vulcănescu. În perioada cât Al. Dragomir i-a fost student, el a predat *Istoria eticii* (1933-1934), *Etica și celelalte discipline filosofice* (1936-1937), precum și *Etica lui Kant* (1934-1935). În cadrul seminarului de etică din 1935-1936, asistentul preferat al profesorului Dimitrie Gusti a comentat cu studenții *Critica rațiunii practice* a lui Kant (apărută în 1934 cu o prefață de Nae Ionescu), tradusă în românește de Dumitru Cristian Amzăr (1906-1999), care a fost îngrijitorul cursurilor (stenografiate și apoi litografiate) ținute de profesorul Nae Ionescu și care în Germania a urmat cinci semestre cursurile și seminariile lui Heidegger pentru doctoranzi și docenți. Cum aveau să facă zece ani mai târziu cei doi prieteni: Alexandru Dragomir și Octavian Vuia.

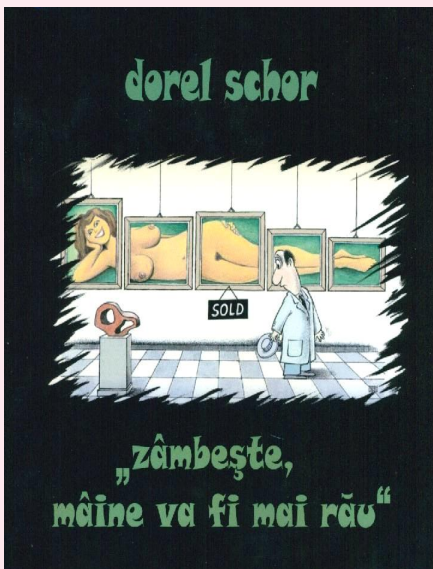
5. v. Capitolul: Șopârle «platoniciene», două diversuni și o previziune (Alexandru Dragomir despre O scrisoare pierdută).

Mihai BATOĞ-BUJENIȚĂ

Zâmbetul înțeleptului

Am în bibliotecă toate cărțile scrise de-a lungul timpului de Dorel Schor. Spre bucuria mea, dar și a prietenilor amatori de lecturi umoristice de bună calitate. Am remarcat că, între timp, mai toate volumele sale au devenit rarități bibliofile și încep să trăiesc, destul de mirat de altfel, grijile acelor oameni bogăți care au averi însemnate la vedere. Dar cum, până acum nu s-au prea văzut hold-up-uri prin biblioteci personale, sunt în continuare liniștit, știind eu că și furtul de carte poate fi considerat, cu anumite limite firește, un act de cultură.

Mai am, în calculator, of, tot calculatorul, ce ne-am face oare fără el, cam toate seturile de „ziceri” ale lui Dorel Schor, aforisme care de multă vreme circulă prin toată lumea și fac vâlvă (se poate numi succes!) printre aceiași amatori de umor intelectual, fin, inteligent, de calitate. Acestea ar fi și motivele pentru care, la un moment dat, am avut unele discuții cu autorul privitor la așezarea acestora într-un volum, știut fiind că numai o astfel de alcătuire are șanse de a străbate timpul. Cu atât mai mult cu cât circulația aforismelor în rețele, dar și impactul lor asupra cititorilor, a dus la acel fenomen, dorit, cred, de orice autor. Intrarea creației sale în folclor, chiar dacă, asta induce o evidentă estompare a numelui. Mdeh, este totuși un risc pe care ni l-am dori cu toții. Numai că, el îi atinge doar pe aleși și, ce bine, în nici un caz pe trufași!

Argumente pentru editarea unui volum erau destule deci, însă și unele condiționări exterioare. Adică exact acelea care ne cam împiedicau să ne vedem împlinit proiectul.

Destinul însă are căile sale și în cazul nostru ne-a favorizat. Aflat cu treburi în Israel, inimosul director al editurii ieșene 24: ORE, Adi Cristi, s-a întâlnit cu Dorel Schor, a cărui activitate o cunoștea foarte bine, și i-a spus, pe un ton care nu prea admitea eschive, că se va ocupa el de toate problemele, nu puține, ale editării. Apoi, cu profesionalismul și promptitudinea devenite emblematice pentru această editură, dar și cu participarea entuziastă a redactorului de carte Ana Parteni, a apărut, în timp record, dar și în condiții grafice excelente, volumul de aforisme: **Zâmbete, mâine va fi mai rău** - autor: Dorel Schor, prefață: Adi Cristi și postfață: Mihai Batog-Bujeniță. Plus patruzeci de ilustrații ale cunoscutului caricaturist, aflat mereu în vervă și inspirație, Constantin Ciosu. Două dintre aceste lucrări ilustrează și copertile cărții. Prezența unui caricaturist într-un volum de aforisme are în mod cert o valoare de excepție, deoarece demonstrează prin forța tușelor că nu numai cuvintele puține pot crea efecte majore ci și liniile unui desen cu valoare de judecată profundă, spirituală, condensată la maximum, dar emitentă de înțelesuri multiple. Cam în același stil precum aforismele sau dacă vreți epigramele, în care Dorel Schor este la fel de priceput. Aceasta este o mică indiscreție făcută, în mod voit, cu scopul bine precizat de a stimula o nouă apariție, de alt gen, a autorului.

Aforismul, ca stil literar, este, am spus-o și o voi mai face ori de câte ori voi avea prilejul, extrem de dificil, un examen pentru orice scriitor care abordează genul, o adevărată piatră de încercare, fiindcă necesită, pe lângă o cultură vastă, și un simț al subtilităților cuvântului, a valențelor și echivocurilor acestuia, precum și o conciziune frustrantă a frazei. Iar după toate acestea, într-o frază (propoziție, chiar!) trebuie să spui tot ce ai de spus, dar în așa fel încât jocul de idei să nu se piardă, însă nici valoarea morală a spuselor, umorul sau subînțelesurile. Nici nu mă miră deci, având în vedere exigențele, faptul

că, în domeniu, excelează scriitorii evrei, binecunoscute fiind de sute de ani modalitățile lor de relaționare socială și interumană, modul lor firesc de a fi ironici, spirituali și concisi în exprimare.

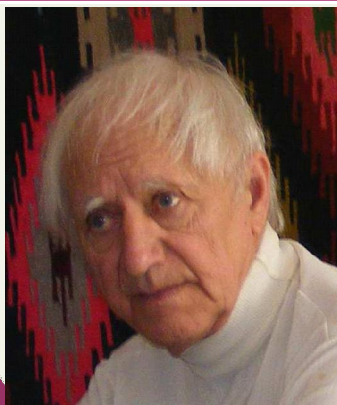
Ca să fiu însă mai bine înțeles, rog distinșii cititori ai volumului, după lectură, să încerce construirea câtorva aforisme. Apoi să le recitească pe cele scrise de Dorel Schor, să facă o comparație, iar la sfârșit să fie sinceri cu ei înșiși. Nu trebuie să facă publice rezultatele.

Cartea mai cuprinde și o serie de selecțiuni din scrierile prietenilor autorului, ceea ce dovedește nu numai apetitul acestuia pentru lectură ci și generozitatea cu care el împarte cu cititorii săi delicia literare pe care le-a descoperit. Puține ar fi cuvintele cu care să-i putem mulțumi pentru această generoasă risipire a sa întru răspândirea acelor frânturi de spiritualitate la care noi, foarte posibil, să nu ajungem niciodată.

Dacă ne așteptăm ca în timp ce citim din perlele de înțelepciune și umor ale acestei cărți să ne apuce un râs hohotit, se spune nu știu de ce „homerice”, din acela care implică baterea genunchilor, sau a spatelui celui mai apropiat, să nu ne mirăm că așa ceva nu se produce. Farmecul intelectual, subțire și umorul fin al scrierilor lui Dorel Schor oferă acea satisfacție lăuntrică, acel zâmbet interior, efect al descoperirii frumosului în deplinul său înțeles, a fețelor de regulă nevăzute ale cuvântului și mai ales al adevărului lor, chiar dacă acesta nu este chiar foarte comod pentru păcatele noastre cele de toate zilele. Citind, vom deveni noi înșine mai înțelepți sau poate chiar mai buni. Cu siguranță însă și mult mai atenți cu noi înșine. Ceea ce chiar este foarte necesar.

În mod deliberat nu voi cita nici una din splendidele construcții verbale și ideatice cuprinse în volum, deoarece, așa cum se întâmplă întotdeauna cu o scriere de valoare, aceasta are capacitatea extraordinară de a fi receptată diferit funcție de cititor. Prin urmare, las la voia domniei tale, cititorule, exercițiul propriilor descoperiri care, se va vedea foarte lesne, sunt de fapt, fiecare pe rând și toate la un loc, expediții temerare în marele necunoscut care este ființa profundă a fiecăruia dintre noi.

Uasile **POPOVICI****Ora cumpenei**

N-aș vrea
ca înc-odată să te pierd;
aș vrea de suflet,
suflet să te prindă,
că mâna mea-i bătrână
și nu cred
că poate-o mână-ntinsă
să mai prindă.

Prin veșnicii
să scotocesc acum,
n-aș vrea
să-nfrunți neantul
risipirii,
că vreme nu mai am
să-cerc alt drum
din nou,
în căutarea regăsirii.

Cadențe

Întârzii în mine, mai întârzii,
dau ceasu- 'napoi cu un ceas,
dar timpul... timpul același
scurmă în mine și rană îmi face.

În suflet rană îmi face.

Aceeași bătaie-n cupolele-'nalte,
aceleași ecouri în magme, în stânci,
în hăuri adânci...

Bătaia în ritmuri, - aceeași,
chiar dacă dau cu un ceas,
ceasu-'napoi.

Întârzii în mine, mai întârzii...

Reflecțiune

Eu nu-mi mai doresc absolutul;
deșarte mi-s toate-n păcat
de Pandoră;
în lumea aceasta incestă,
e totul Sodomă,
e totul Gomoră?!

În sala de-așteptare

Chiar dacă încă m-ai iubi,
mi-e sufletul hiperboree;
în sala de-așteptare
aștept trenul, ultimul tren
care mă va lua, care
mă va duce-ntr-un loc
predestinat: Nicăieri!

Te-nchipui stând pe peronul
ce-odată-mi făceai cu batista
un semn...
- doamne, cum a trecut timpul!
-,
iar trenul ce vine
e ultimul tren;
un semn...
nu-mi faciă nimeni un semn

„Panta rei”

Sufletul și mintea, superegoul
nu pot fi în corpul fizic
identificate;
carteziană anxietate, -
dualism: corp - minte.

Sufletul și mintea,
superegoul
au altă substanțialitate;
nu au fost găsite-n corpul
fizic,
dar există;
numim această simbioză, -
existențialitate.

Dualism cartezian: corp -
minte;
Dumnezeul Mare
- Dumnezeul meu -
a ajuns clonat
în mii de „dumnezei”.

„Cogito ergo sum”.
„Panta rei”.

Uasile **MENTZEL**

O
idee
năș
truș
ni
că

Născut în 1763, compozitorul francez de largă popularitate **Henri Etienne Mehul** era bântuit de o lene proverbială de care nu putea să scape cu niciun chip. Pentru a se feri de meteahna sa, Mehul a folosit o metodă foarte originală și anume: l-a rugat pe domnul Lenoir, prefectul poliției de la acea vreme, care era un mare admirator al muzicii sale, să-i facă favoarea să-l aresteze cât mai repede cu putință. Îngrijorat, prefectul l-a întrebat ce crimă a săvârșit.

- Niciuna, îi răspunse compozitorul. Dar tocmai pentru asta mi se cuvine spânzurătoarea și nu carcera. Ascultă, am conceput o lucrare de mari proporții pe care nu o voi putea termina nicicând datorită piedicilor de neînălțat ce apar mereu. Așa că m-am gândit să mă arestezi. Numai în închisoare voi putea lucra în liniște.

La auzul acestei rugăminți neobișnuite, prefectul începu să râdă în hohote după care, cu un ton grav, la gândul că într-adevăr izolarea i-ar face bine, îi spuse:

- Întrucât cu poliția nu se glumește, admit cererea dumitale, dar te avertizez că nu te va putea elibera nimeni înainte de a săvârși perioada de detenție pe care o vom stabili împreună. De câte zile ai nevoie pentru a-ți sfârși opera?

- De vreo zece, răspunse descumpănit compozitorul.

- Foarte bine zise Lenoir. Aprob cele zece zile.

Apoi dădu ordin celor doi gardieni, ce se aflau la ușa sa, să-l conducă pe deținut.

După un timp, Mehul se trezi într-o chilie îngustă unde se aflau: un pian, o masă, două scaune, cerneală și hârtie de scris. Deși regreta hotărârea pe care o luase, se așeză la pian și începu să improvizeze până noaptea târziu uitând să și mănânce.

Într-o zi, muzicianul se trezi cu vizita prefectului care se scuză:

- Mă ierți că te-am tratat ca pe un deținut adevărat.

- Vrei să spui că au trecut cele zece zile? - întrebă mirat compozitorul. Apoi, arătând spre vrafal de partituri, îi mărturisi cu bucurie: - Iată!

Așa s-a născut opera „Iosif în Egipt”.

Această lucrare, păstrată în biblioteca Conservatorului din Paris, a fost dedicată de către autor, prietenului, prefectului de poliție Lenoir; iar întâmplarea povestită este adevărată.

Ioana STUPARU

Magia cărții “Sub steaua câinelui” de Victoria Milescu

În ziua aceea fierbinte de vară, la ora când pe cerul curat ca lacrima, soarele se afla în cruce, în rotunda Muzeului Național al Literaturii Române, din Bd. Dacia, București, parfumul poeziei se simțea de la o poștă. Poeta **Victoria Milescu** își lansa pe piață noul volum de versuri *Sub steaua câinelui*, Ed. Tracus Arte, 2012, ce beneficiază de o prefață semnată de scriitorul Horia Gârbea și de o prezentare a criticului Gabriel Dimisianu pe coperta a patra. Bucuria cu care a fost întâmpinat evenimentul a demonstrat, iarăși, că magia cărții există, că finețea aripilor sale de hârtie, chiar și la cea mai mică adiere, poate să deschidă suflete, îndemnându-le către frumusețea artei, către noutate, către întâlniri prietenești, pur și simplu. Lansarea a fost deschisă de directorul MNLR, dl Lucian Chișu, care i-a invitat pe distinșii scriitori Ștefan Cazimir, Horia Gâr-

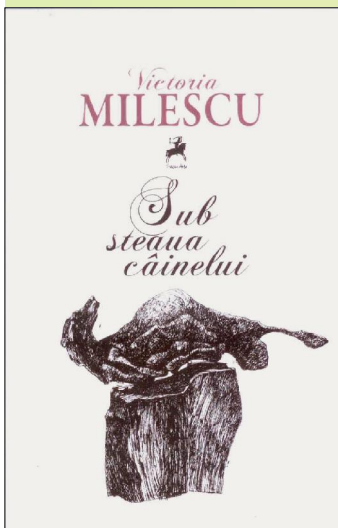
bea și Emil Lungeanu să vorbească despre carte, lucru pe care l-au făcut cu distincție aplicată, susținându-și pledoariile cu versuri din poeziile cărții, relevând profunzimea observațiilor autoarei asupra vieții cotidiene redată într-o formă simplă dar nu lipsită de simbol și transcendență, având ca laitmotiv omul mic, obișnuit, modest, sub vremuri potrivnice. Poezia care i s-a părut dlui Emil Lungeanu că o caracterizează cel mai bine pe autoare, ca aspect fizic, fiind minionă, dar și ca persoană discretă, a fost „Ceva lipsește, ceva este în plus”, din care a citat: „Sunt mică/ sânge puțin, carne puțină/ dar cât univers...”. Pe Horia Gârbea l-a impresionat poezia „Aerul plin de aer”, spunând că este o poezie pe care și-ar fi dorit să o scrie el însuși, încheind după ultimul vers „Mai nimic nu poți face de unul singur” cu concluzia că da, ceva se poate face de unul singur, și anume poezie. Interesul pentru lectura cărții a fost amplificat de cele două actrițe Lidia Lazu și Anda Saltelechi, care au recitat câteva poezii cu deosebită sensibilitate. În sală s-au aflat mulți iubitori de seamă ai condeielui: Gabriel Dimisianu, Radu Cârnci, Toma George Maioreșcu, Gheorghe Istrate, Ion Lazu, Nicolae Grigore Mărășanu, Zaira Samharadze, Lucian Gruia, Crina Bocșan Decusară, Elena Armeșescu, Niculina Oprea, Victorița Duțu, Ioana Sandu, Ioana Piersică, Florica Ceapoiu, Ioan Gabriel Pușcă, Marian Dumitru, Vir-

ginia Meheș, Monica Mureșan, Ion C. Ștefan, Victoria Comnea, George Călin, Cristian Ionescu, Marina Roman, Petru Solonaru etc. Astfel, rotunda Muzeului a devenit neîncăpătoare, iar emoțiile autoarei, care abia se mai vedea din spatelul mesei încărcate cu buchete de flori, creșteau văzând cu ochii. Emoții ale căror vibrații le-am simțit cu toții, cei prezenți în sală.

Cât de puternică este Victoria Milescu, deși lasă impresia unei persoane timide, liniștite, delicate, s-a văzut din felul în care și-a primit și prezentat invitații. A făcut-o într-un mod cu totul inedit, cu mult respect, dar și puțin umoristic, stârnind aplauze, ca și când evenimentul nu ar fi fost prilejuit de lansarea cărții ei, ci de prezența în sală a distinșilor oaspeți.

Cât de puternică este poeta Victoria Milescu ne-o demonstrează scrierile sale, în care a cu-

les viață din viață, momente banale sau importante, dându-le însă o anume semnificație, un sens filozofic. Poeziile Victoriei Milescu sunt trepte spre meditație, trepte ale scârilor simple sau în spirală, cu o dublă semnificație. Adesea, dar cu reținerea omului modest, înțelept, ce știe că fără o fărâma de vrednicie nu poate avea totul, este invocat divinul, factorul primordial a tot ce este benefic pe pământ. De o deosebită profunzime este poezia de la pagina 9, „Sub steaua câinelui”, cea care dă și titlul cărții: „Tot bântuind din cameră-n cameră/ pe scările spiralete/ ce duc spre tavane inundate de corpuri cerești/ traversând holuri, săli, coridoare/ cu umbre topindu-se în pereți/ încurcându-te în draperii, sonerii, panoplii/ agățându-te de balustradele/ cu geamătul lor omenesc/ brusc te trezești/ fa-

L. Chișu, V. Milescu, Șt. Cazimir, H. Gârbea

Mihai MERTICARU

Sonete

Sonetul unui zbor

Ai plecat pe-o undă de melopee
Și-ai întrerupt frumoasa-ne poveste.
De la tine nu-mi mai vine nicio veste
Și-atât de trist romanul se încheie.

Un zbor zdrobit de culmile alpestre,
Iar șansa de-a intra în epopee
Ori pentru vecie să ne înzeie
Uscatu-s-a prin văile agreste.

Ai dispărut cum umbra jucăușă,
Îndepărtându-te cu pași de vată,
Focul să ne ardă fără cenușă

Peste incurile de spiridușă.
Oricât ar fi idila de-ncurcată,
Icoana-ți a rămas aureolată.

Sonetul unei dileme

Vise doldora, inimă tăciune!
Ce slove-naripate, osanale
Făcutu-s-au pavelele pe cale
Și tu tot nu crezi în nicio minune!

Ți-am mai trimis un braț de madrigale,
Gândind că astea chiar te vor răpune,
Dar s-au dovedit pe nisipuri dune,
Pietroiul lui Sisif când se prăvale.

Mă gândesc să ridic din loc un munte
Și la picioare ușor să ți-l aștern,
Și peste alți doi să întind o punte.

Pot soarele să ți-l lipesc pe frunte,
Și vagoane de stele să ți le cern.
Dar dacă la urmă iese un infern ?

Sonetul anahoretului

Era ca o dimineață de vară,
Născută dintr-o bobită de rouă,
Pe gură, prin nările amândouă
Izbucnea vijelios foc cu pară.

Era așa ... cum să vă spun eu vouă ...
Plinuță ca un mărfar în gară
Încărcat cu ce e mai bun pe-afară.
În piept inimi nouăzeci și nouă.

Două fulgere mari îi săreau din ochi,
Care, nici una, nici două, m-au trăznit.
Era frumoasă, nu-i fie de deochi !

Cu Afrodita, semănau ca doi strochi.
Mi-a sărit în brațe ! Cum să o evit ?
Și în momentul acela ... m-am trezit.

Sonetul iubirii

Iubirea sapă-n grădina durerii,
Cu zel sporește moștenirea divină
S-atingă inflorescența deplină,
Sfidând obstinată arșița verii.

Dintr-o privire extrage lumină,
Aduagă dulceața mângâierii,
Cristalele din transparența mierii
Și într-o simfonie le îmbină.

Preface clipele în piramide,
Pustiurile din suflet în temple
Și inimile fierbinți în lichide.

Timp spațiu, nemărginire, le-nchide
Într-o vitrină ca să le contemple,
Răceala veșniciei o desfide.

Sonetul unei frumuseți

Năltuță, mlădioasă și bălaie,
Cu ochișori ce știu să se alinte.
Privirea-i ageră fără de ținte
Răsuflarea băieților o taie.

Sânii pietroși, obraznici, două flinte
Se descarcă-ntr-o mare vâlvătaie,
Ce orice inimă poate s-o moaie,
Și niciodată nu-ți mai ies din minte.

Fie bărbat, fie sfânt sau femeie,
Toți rămân stană când îi văd făptura.
Chiar soarele ar vrea în loc să steie

De la ea să-mprumute o scânteie.
E chiar superbă, ce mai tura-vura,
Dar urlă toți lupii când deschide gura.

Sonetul unei boli

Săracă-i lumea fără de iubire
Și fără un izvor de alinare
Când cerul butoi de pucioasă-ți pare
Și-amară licoarea din potire.

Iad pe pământ e orice sărbătoare
Când te trezești din cruntă amăgire
La un pas de turbare și pieire
Ori de sfâșietoare disperare.

Blestem e totul, nu-ți mai dorești nimic,
Viața îți pare cruntă amăgire,
Paiul e uscat și despărțit de spic.

Pentru salvare, mai e vreun șiretlic ?
O porțiță oarecare de ieșire ?
Bineînțeles ! O nouă iubire.

ță-n față cu însuși Dumnezeu/ el
își coboară privirea atent/ te în-
curajează cu ochi scăpărători/
cere-i orice, acum e momentul/
strângi la piept respirând saca-
dat/ magna charta vieții tale/ doar
un cuvânt și/ poți ieși din
anonimat/ doar un cuvânt și/
acea faimoasă editură/ pe care o
cauți besmetic prin clădirea sor-
didă/ te-ar face peste noapte ce-
lebru/ dar Dumnezeu e grăbit/ pâ-

nă să te dezmeticești a și zburat
pe scări/ printre stâlpii hiperbo-
reici/ privești buimac/ în urma
norului de pulbere fină/ în aerul
șampanizat cu mii de steluțe/ ce
se aprind și se sparg/ împroșcân-
du-te: Ce șansă! Ce șansă!”.

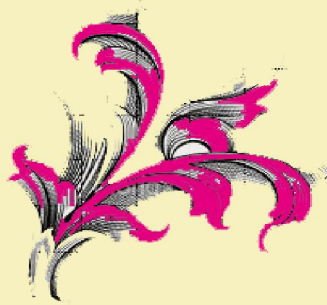
Și spun eu, cititorul, cu o
imensă admirație: Câtă fericire! Să
porți mereu cu tine ochii lui Dum-
nezeu, pe care ți i-a lăsat privin-
du-te în grabă, chiar și o singură
dată!

G. Dimisianu, H. Gârbea, Șt. Cazimir,
E. Lungeanu, N. Mărășanu, V. Milescu

Ionuț VOICU
(Canada)

Versuri

CANICULA PLEACĂ

Globul ocular
gravitează în orbită,
un nisip
atopic deranjează.
Aerul sufocant
de beton,
de carburanți,
de oraș,
poluează
dorința noastră
de libertate.
Asfaltul încins
topește
următorul pas.
Lichefiat,
lavă roșie fumegândă,
străbat pământul
răcoros, cleios, argilos,
devin ramificațiile
unui corp
cu rădăcini vânjoase.
Traversez litosfera
și înmuguresc
la voi în grădină.
arbore,
crengi,
frunze,
umbră,
oxigen și
manta de ozon.
Ploaie.
Vă spăl
praful... prafurile,
îndoiala și frica,
vă sărut obrazul,
vă alung necazul.

UN POET...LA VOLAN

Ca vârstă, poetul român-montrealez IONUȚ VOICU ar părea cam toamnă, dar prospețimea și vigoarea versurilor sale îl legitimează ca un foarte primăvărat poet. Fostul medic veterinar a lăsat sfintele dobitoace în seama altor iubitori de asemenea blânde jivine. Și omul nostru, mare ca un taur și sensibil ca un curcubitaceu, și-a zidit o familie frumoasă; împreună cu Myriam au conturat pui frumoși; casa lor este de toată lauda. Ca nouă meserie a îmbrățișat șoferia, profesie sinonimă cu libertatea, așa spune eu. Cu autobuzul lui, altul de la o zi la alta, străbate ulițele deosebit de lungi și încrucișate ale minunatului Montreal. Sub bordul bolidului lui, într-o mapă, îl așteaptă credincios un carnet în care-și notează din viteză ideile ce-l claxonează mereu pe traseu. De-a lungul rutelor parcurse, poetul studiază oameni, apucă din zbor fragmente de conversații, este mereu martorul fenomenului de viață palpitantă. Din toate acestea, poetul șlefuieste idei năstrușnice pe care le transformă în poeme. A publicat deja două volume și recent și-a pus numele într-o mică antologie al cărui nănaș va fi poetul Doru DĂNCUȘ, viețuitor al istoricului oraș cultural Târgoviște. Dragii mei, sorgintea poeziei nu are un loc fix pe hartă ca NINIVE, N. YORK sau TUZLA mea natală. Fiecare poet își are destinul său și sor-gintea sa de inspirație. Firește, aceste filoane inepuizabile sunt mereu - VIAȚA. Și prin această viață scurtă dar foarte lungă trece la volan și poetul IONUȚ VOICU, fredonând versuri pentru el și toată lumea. Drept pentru care, ca mentor al tânărului poet, îi spun BUN VOIAJ pe bulevardele lungi ale poeziei...

George FILIP, septembrie, 2012 - la Montreal

VERDELEFRUNZELOR

Un verde de ploaie,
de vară,
a înverzit
frunzele orașului.
Simfonia
nuașelor
bucură
clorofila vieții
voastre,
a mea.
Azi, carnivor,
avid de
proteină,
hemoglobină,
iar mâine...
verde de ploaie,
hrana frunzelor.

DOAR CULORI

Soarele roșu
colorează norii albi
alb auriu.
Cei negri,
rămân închiși,
neschimbați,
anunțând
ploaia verde
așteptată.
Prea târziu
pentru gerbera
roz, galben,
portocalie, violet
de ieri.
Azi...
e
pământie.

CATIFEAUA

te-nvelește...
parțial.

Gâtul, sânul,
și cu sfârcul,
mă îmbie,
senzual.

Griji, necazuri,
ori probleme,
sunt plecate...
în aval,
când dorința
ta mă cheamă
cu limbajul,
non-verbal.

Eu... ecoul...
îți răspundem,
prin instinctul
ancestral.

ETERNITATE

Pentru momentele
sfinte ori de groază
de iubire nebunie,
dor amor,
speranțe deziluzii,
certitudini dezamăgiri,
care toate,
au rămas
aglutinate,
te iubesc te urăsc,
pentru eternitate.

Geo CĂLUGĂRU

„Sfeșnic târziu”, de Ioana Stuparu

Fie că este vorba despre romane - „Clipa de Lumină”, „Oameni de nisip”, „Tovarăși de ultimă zi”, „Vera”, proză scurtă - „Grădina care s-a suit la cer”, teatru - „Miniona”, „Muzeul cu bucluc”, poezie - „Sfeșnic târziu”

Rawexcoms, București.

Pentru doamna Ioana Stuparu actul creației nu este un chin, întrucât, fiind un dar de la Dumnezeu, este o bucurie și o binecuvântare, cu toate că e vorba de „trudă”: „La marginea grotei /

portret liric”, de o maximă concentrare dar și cuprindere: „Războiul nu mi-e la-ndemână, / Nu știu a-l duce. / Nu sabia o port în mână / Ci „Sfânta Cruce”. („Autoportret”, p. 63).

Nota definitorie a întregii creații literare a autoarei, prezentă și în acest volum, este implicarea întru găsirea căii de lumină către Dumnezeu și noi înșine, și evident către cei dragi și apropiați și, lărgind sfera, către toți semenii.

Avem șanse, căci nu suntem singuri „Însăși Maica Domnului numită, nu întâmplător și maica durerilor noastre, se roagă lui Dumnezeu pentru iertarea și mântuirea oamenilor: „Stătea-n genunchi Prea-Sfânta”, p. 14.

Să descopere „Comori în cuvinte”, doamna Ioana Stuparu mărturisește: „Și mi-am dorit să mor de dragul lui, / Ca să-l gădesc acolo. / Să-l văd la chip și să-l aud cum cântă”, dar grație lui Dumnezeu, nu a fost nevoie

de acest lucru: „O, Doamne, Slavă Ție / fiindcă n-a fost nevoie să mor, / ci să trăiesc, / pentru a fi alături de Eminescu!” („De dragul lui Eminescu, p. 68).

Sunt evocați, sub pecetea emoției lirice: predestinarea, Nichita Stănescu, George Bacovia, Valea Tursanului, Iulia Hașdeu, copilul părăsit, ciobanul etc.

Credința Ioanei Stuparu e atât de intensă și sinceră, încât îi produce revelații: „...„Aseară/ cineva mi-a șters lacrimile.../ Când am deschis ochii,/ Team văzut pe Tine, Doamne,/ ținându-mă de mână”. („De ce?”, p. 73)

Nu întâmplător, ceea ce am citit din opera doamnei Ioana Stuparu, mi-a întărit convingerea că poezii autentici sunt cei care ne inițiază în tot ce este mai frumos și mai nobil în viața umană. Din antichitate și până astăzi poetul este luptătorul contra răului, în vreme ce poezia reprezintă factorul purificator al gândirii și societății umane.

Sfeșnic târziu

La ceasuri de taină
Luminările Tale
Nuferi albi în abis

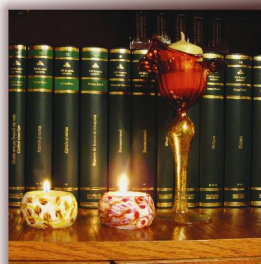
I.a marginea grotei
Dulcea mea trudă
Sfeșnic târziu

Ioana Stuparu

ISBN 978-90-811904-1

Ioana Stuparu

Sfeșnic târziu

Poezii

RAWEXCOMS

sau textele răspândite în cele 22 de antologii, în care a apărut de-a lungul timpului, în tot ce a publicat, colega noastră, scriitoarea Ioana Stuparu, găsim cele cinci atitudini ale lui Dumnezeu: bucurie, dragoste, acceptare, binecuvântare și recunoștință.

Prin ceea ce a creat până acum, autoarea a putut spune lumii, cine este și ce crede și, suntem convingși că o va face și în continuare, cu ușurință și fără să ezite, creându-și astfel un Sine și o viață pentru sine, o temeinică motivație pentru a se simți mulțumită de sine însăși.

Cea mai recentă creație a sa, despre care vom vorbi aici este volumul de poezii „Sfeșnic târziu”, apărut în 2011, la Editura

Dulcea mea trudă / Sfeșnic târziu” („Sfeșnic târziu”, p. 74). E sugerată aici, intrarea, cu o anumită întârziere pe „Tărâmul ireal” - creația literară, încât și bilanțul rodirii este sub semnul târziului dar bogat și divers, grație predestinării, - Stuparu - sugerând hărnicia și tenacitatea albinelor.

Creația pentru autoare înseamnă libertate, luare în posesie a propriului destin, în sensul care i-a fost menit să se îndrepte, spre a se împlini într-o dumnezeire, căci creație aceasta înseamnă: „Am plecat/ Din mine/ Și m-am făcut/ Cuvânt...” („Am plecat din mine”, p. 62). Descoperirea sursei conștientizării sinelui, a puținței împlinirii depline prin creație, o conduce la creionarea unui „auto-

Rafael - Pescari

Ana Maria GIBU
(România)

George FILIP
(Canada)

Regala

Anotimp din cuvinte necitite

în fiecare clipă
întinericul îneacă poteci
dezamăgirile
ne încurcă pașii
îi îngroapă deasupra dimineții

aprind candelă
fără blestem
îngân odată cu visele
melodii inconfundabile
din taine dezghiccate

am voie încă să mă joc
de-a v-ați ascunselea
printre oglinzi

din sala de bal
se aude primul acord

duc
felinare aprinse
celor care fabrică umbre

Oglinzile plâng

am auzit
cândva un țipăt
printre oglinzi
trupul tânăr
devine halucinație
paznicul nocturn
poartă o lumânare
printre odăile
fără pereți
timpul se prăbușește
un copil doi copii trei
cât o veșnicie de OM
trei doi unu
implozia sparge lumina
și sufletul pleacă
paznicul nocturn
plânge-n oglinzile
zilei halucinante...

Întâlnire la margine de timp

mi-a dat un an
cu gust de pomușoare
și un vis
nu vreau să-l pierd
îl țin strâns în pumni

i-am agățat flori
în pletele înrouate
de ecou
s-au făcut punte
dinspre răsărit
până dincolo

înnoptată
tăcerea respiră lângă ea

Polul iubirii

cealaltă jumătate
a plecat
în cealaltă parte
tu mă strigai
de departe
și pe punctul știut
au căzut
câteva sunete
versuri de tunete
cu fără degete
care să pregete
încotro
o mai fi și polul iubirii;
dincolo de firea nefirii...

Noaptea

a ațipit
pe un colț de timp

în clepsidră
se făcuse nisip
măcinat de o fată
cu degete de altădată
noaptea...
umblă cu ochii închiși
și dincolo de iriși
cineva
desenează un nume
anume
ca un veșnic poem
deschid ochii spre viață
e frumos - strig:
și nu mă mai tem.

Între două lumi

caut în adâncuri
cântecul apei
să-l aduc mai aproape
valul ripostează
bașii în re minor
lovesc gleznele
în apărarea dreptului de autor

- nu te lupta cu mine
să facem un duet
când zorii nu au apărut încă
legată la detectorul de armonii
învăț să descifrez
la lumina pietrei

tu acompaniază
cu bătaii în umbre
ocolindu-mă
ca pe o stâncă

rupe doar așchii verzi
se retrage

diminețile se trezesc
în recital de albatroși

La paradă

o floare multicoloră
a fugit din corolă
și cu primăvara în plete
a desenat câteva piruete
publicul, puhoiul, mulțimea
sinonimă cu viitorimea
a udat floarea la rădăcină
dar un strop de adrenalină
i-a urcat democrația în glas
pe bătătură nimic n-a rămas
iar când a venit generică
culege nineacă nimica
fiindcă după paradă așa e
poți să fii scai - salomee
dacă sculptorul... nu e
cine să-ți cioplească statuie?
vă rog, poema aceasta pripită
să nu fie în viața mea tipărită...

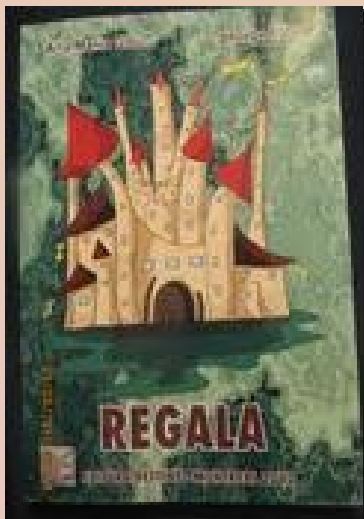
În lupta cu lutul

mă închid în vis
în al treilea semn
să iau
din nopțile voastre
câte îmi lipsesc

vreau să mă ascund
într-o stea
și de acolo să scriu
chiar dacă nu v-am răspuns
niciodată
de ce

„noi știm
șoptesc îngerii

ai scris când ai așteptat
când ai vrut să alinți

când sufletu-și sărea în palmă
și nu trebuia să-l pierzi”

a bătut destinul la ușă
am deschis, scăpând viața
din îmbrățișarea strânsă

treaptă cu treaptă
urc

Frunza cade de sus

rătăcitoare-Ți sunt
căile tale Doamne
se pierd precum frunza
într-o palmă de față
niciodată
pe aceeași parte
în Sfânta carte
toate cele sunt spuse
doar frunzele nesupuse
pleacă toamna
și vin primăvara
cu găze-n spinare
în câte-o floare
pe bățatură
când țărani înjură
că nu plouă de Paște
și totuși totul renaște.
eu eram sub o frunză
timpul vroia să m-ascunză
iar vremea
mi-a pus rădăcină
de materială lumină
și-a trebuit să mă prefac
în sămânță înaltă
de mirabil copac...

De unde se naște poezia?

n-are importanță
din ce mirare
căutare pe ce cărare
din a cărui ratare
câtă răbdare
așteptare
din câtă speranță
dorință
neputință...
umilință
din câtă credință

de unde apare
pe drum pe cărare
se urcă-n spinare
când capul te doare
se-ascunde-n sprâncene
tolănită a lene
adoarme printre gene
legănată de Feți- Frumoși
și Ilene Cosânzene
așteptând să clipești
s-o risipești ca în povești

dintr-un cuvânt
să se facă două
iar de ajung în rouă
să încolțească nouă
nouăzeci și nouă
să le întinzi la soare
lângă prag de izvoare

cu răbdare
fără mirare
să le dai aripi
și viață noapte și dimineață

Claudia SCORNEA

Claudia Scornea: între sentiment și luciditate

La cinci ani de la debutul în revistă (Mileniu, nr. 48-49, 2007, cu o prezentare a regretatului Valentin Dascălu), Claudia Scornea nu dă semne că ar vrea să-și strângă poeziile în volum. Nu știm ce o împiedică, e dreptul autoarei să decidă când trebuie să-i apară în public prima carte. Vrem doar să constatăm că Valentin Dascălu avea dreptate când semmala, în legătură cu poezia Claudiei Scornea, acea «revoltă de avertisment, cu banderolă albă pe braț, în confruntarea cu idealitatea goală». Fiindcă poeta - și Claudia Scornea este în mod cert poetă - se îndepărtează tot mai mult de spațiul unei candori neliniștite: (*Pe frunte mi-ai pus/ Cununițe de mărghitar,/ iar pe deget - un fluture./ Dar a venit zmeul din poveste/ Și mi-a smuls/ Petalele fluturului și aripile/ Florii.// Venise iarna, iar eu/ Mă bucătărisem.*), ca să între, am zice cu o disperare asumată, în altul, grav și devastator, al unei lucidități revoltate chiar împotriva ei, confirmând ce spunea cu ani în urmă într-o Autocenzură: „Chiar de azi/ declar încheiată hărțuiala/ dintre mine și mine./ Gata cu cavalerul în armură;/ e vremea culesului de furtuni/ (doar asta am semănat!)/ Prin urmare, m-am hotărât:/ O iau de la capăt.

Claudia Scornea se îndreaptă, așadar, spre o poezie în care luciditatea și sentimentele se află într-o continuă răfuială. Ce va ieși de aici, nu știm, dar am vrea ca poeta să nu abandoneze îndârjirea cu care ne-a obișnuit: că a o lua de la capăt în poezie înseamnă de fapt a înainta în tainele ei. (Marin Budică)

Două minute

Spune-mi despre încredere.
Vor curge secolele în jurul nostru
și tu îmi vei tot spune
despre încredere
răstălmăcindu-mi cuvintele,
vorbele, cerul, seninul,
diminețile.
Gata acum!
Pentru tine am avut
două minute,
pentru mine am
toată încrederea mea.

Strălucirea ochilor mei

Ești un străin departe,
rece și neînsuflețit.
În ochii tăi sticloși
te-am văzut doar pe tine
multiplicat la nesfârșit
de strălucirea ochilor mei.
Mi-a fost oboasă și dezgust.
Mi-e bine acum.

Ideal

Gură! Spune-i, Minte,
Când să vorbească
și când să tacă.

Tinerete

Hei, Doc!
Tu pleci,
tineretea rămâne.
E simplu motivul:
Tineretea asta-i a mea.

Parfum de trecut

Timpul se scurge în calupuri
dense și colțuroase.
Marile Decizii au dus toate la
cele ce sunt.
Parfum de trecut îmi înconjoară
preajma.
Culeg ce-i al meu.
Prea lungă mi-a fost risipirea.

Abel și Cain

Abel și Cain, superficiali
și glumeți,
își susură cu indulgență
trădările,
una câte una, în numele
protecției și al principiilor de
viață sănătoase,
copii ai unui părinte
muribund
și mai mult absent.

Rafael - Sfântul Gheorghe și balaurul

Andreemis ANDREI

Pimitirul

Răbdarea nu mai rezistă, umbra copacului își schimbă încet direcția, iar frunzele vii și mici mă ascund în copacul în care sunt urcat. Le mai feresc odată și văd cum înmormântarea continuă în cimitirul de la optzeci de metri de copac. Mai aștept o oră, văd cum lumea neagră coboară spre centru, iar cimitirul îngropat de vremea rea de vară, se îmbogățește cu un om ce continuă să fie așezat mai bine în pământ de zece oameni vii. După ce trenul negru de oameni se spulberă spre centru, eu cobor din copacul siguratic ce păzește cimitirul. Amorțit fiind, și în așteptare, la contactul cu pământul, sunt nevoit să mă aplec în fața lui, știind că odată și odată mă va săruta el pe mine. Revin în picioare. Vremea dură, întunecată în albastru închis, mă pălmuește pentru a mă trezi și a mă anunța că vine o furtună. Scot din buzunarul crăpat de la pantalonii murdari un mic sărman aparat furat, ce măsoară timpul, iar acest obiect mă determină să citesc 5:43.

Nicio reacție. Mă uit în jur și văd locul care se sperie de el însuși. Cerul împodobit cu nori negri, ce vin din partea cimitirului, pe

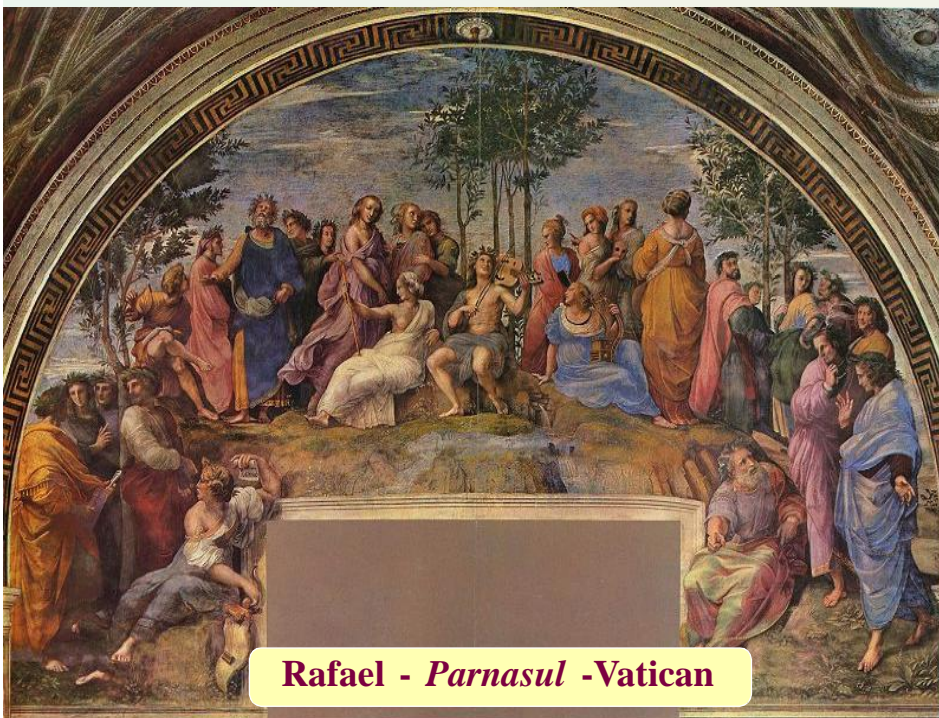
un fundal albastru supărat, are milă de omene, dar nu o iartă. Fac primul pas. Mă îndrept spre cimitirul din Suharău. Pământul încă mai zboară spre proaspătul mormânt. Crucea din lemn necăjit e îndreptată și educată pentru veșnicie. Atmosfera apăsătoare și sobră te apasă în provocări de producere a fricii. Intru în cimitirul ruginit cu gândul că nu e cimitir, îmi direcționez corpul spre dreapta, trec peste câteva morminte și ajung la oamenii înmăronați de întâmplare, fiind și ei, măcar acum, în contemplare. Murdari de pământul galben, dar mai murdari de tristețe, își îndreaptă privirile spre mine. Văzând că eu sunt cerșetor, îmi întind ușor, ca și cum nimic nu ar mai conta, trei felii de cozonac gras, apoi se adună în cerc cu gândul că-i voi lăsa în pace, lăsându-mă pe mine să mă bucur de pomană.

Ies pe cealaltă poartă putrezită a cimitirului acolo, unde locul e pustiu de supraviețuirea omului. Casele lutoase sunt atrase de pământul de peste 300 de metri în vale, acestea fiind protejate de acest deal rezervat cimitirului ce stăpânește satul. Cimitirul, străpuns

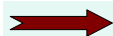
de vremea învinsă de norii bogați, se retrage în sine pentru a face un consiliu special pentru noul venit, iar între timp, noaptea face un pas mare. Cimitirul alături de întunecimea grăbită, roagă oamenii vii să-l lase pe noul născut să se trezească. Eu, fiind pe un pământ arat, mă ascund prin niște buruieni înalte, groase și uscate și luând poziția de culcat, îi văd cum se hotărăsc să plece. Noaptea se apropie, norii duri încă nu s-au hotărât să dea un verdict, iar omenirea plouată de plictiseală și singurătate se bagă în pat mai repede. Acum în sat e o liniște dureroasă, coordonată de natură, iar firele electrice și cele de la cablu inspiră o plictiseală democratică.

Dintr-o dată se face beznă, iar eu mă odihnesc pe pământul arat, visând la un viitor frumos, creat din urât, așezând ușor capul pe umărul stâng. Mă trezesc dintr-o dată speriat și văd cum norii au fost fugăriți de armata stelelor și a reginei Selena. Luna îmi luminează interesant fața, în felul ei, iar stelele nu vor să-mi deranjeze, prin strălucire, vecinii. Mă uit la cimitirul cu buruieni mai înalte decât crucile, care există datorită unor lumânări aprinse. Îmi aduc aminte de ceva și tresar rapid din acel loc, cerându-mi scuze de la buruienile ce s-au lăsat pentru a mă ascunde. Mă îndrept spre un locul de muncă și îmi iau hârlețul. Îmi dau seama că norii nu și-au îndeplinit sensul, iar pământul nu a primit lacrimi din partea cerului. Ajung la mormântul proaspăt, las hârlețul păcătos, îmi fac o cruce apoi iau coroanele așezându-le într-un loc mai depărtat. Cele patru lumânări le scot din pământul măcinat și le așez pe cruce pentru a continua să lumineze existența mortului, deoarece ele nu aveau nicio vină. Îmi pun căciula răpănoasă pe crucea vecină dintr-o parte. Numai eu eram viu prin cimitir... Apuc hârlețul și încep să fugăresc pământul negru, apoi mă întâlnesc cu cel galben, fericit că e ascuns de ochii omenirii. Îl salut, evacuându-l pe partea stângă a mormântului, până dau de lemn.

Îmi dau seama că e capacul ce a încuiat o viață sărmană de om bogat. Între timp, tai din greșeală trandafiri albi. Mă opresc din

Rafael - Parnasul - Vatican

curățenie, îi culeg și îi pun sus, lângă cruce... Dintr-o lovitură, reușesc să sparg capacul, apoi îl deschid cu greu. Mă uit la mort. De abia îi văd cămașa care e acoperită de o cravată mare și de o haină de la un costum scump. Mă așez pe el și-l controlez. Încep controlul de la mână, luându-i ceasul, pentru că veșnicia nu suportă acest obiect. Îl controlez la buzunarele nefericite și găsesc o batiștă bogată în mătase, apoi niște hârtii curate. Fericit datorită acestora, mă ridic de pe mort și mă îndrept spre lumânări. După ce număr banii îmi dau seama ce comoară am găsit; de fapt, aveam pentru cincizeci de zile câte trei pâini de calitate, în fiecare zi. Încep să strig de bucurie, ridicând mâinile pline cu bani în sus, apoi pun mortul mulțumindu-i enorm. Îmi aduc aminte că nu am râs de un an și jumătate, decât atunci când am găsit o comoară asemănătoare. Îi ascund bine în buzunarul cămășii pictate de natură. Îi iau curea și pantofii, lăsându-i pe cei vechi lui, ca să nu-i fie frig la picioarele reci.

Atmosfera mă ajută ca de obicei: luna încearcă să nu se îndepărteze, iar stelele strălucesc mai tare. Capacul își revine, trandafirii alunecă ușor din mâna mea și nu-mi dau seama când pământul galben a fost așezat pentru a doua oară pe sicriu. Mă duc în partea dreaptă a mormântului și învelesc cu pământul negru, lutul ușuratic. Mormântul e același ca și înainte... Aveam experiență în a dezgropa morții și a supraviețui de pe spatule lor. Am peste 35 de ani și sunt un sărac uscat care și-a pierdut familia, copiii, casa din cauza violenței. Eram nevoit să practic această meserie de șapte ani, prin cimitirile vecine ale satului, locuind și eu într-o cocioabă bătrână și sătulă de oameni.

Peste câteva zile mă întorc în același cimitir trist. E întuneric. Luna e pedepsită de norii răi veniți de la minister. Aerul rece îmi spune că va ploua. Azi a mai avut loc o înmormântare, iar eu, aproape nehotărât, am venit să curăț mortul proaspăt, pentru a-mi asigura viitorul. Ajung la un mormânt sărac. Începe să plouă. De abia văd coada hârlețului. Îl înfing în pământul de pe mormânt și văd că totul se schimbă. Hârlețul nu mai e înfipt în mormânt și într-o grădină încercând să planteze un copac. Crucile dispar, în locul lor cresc copaci, iar afară s-a luminat. Pământul e înverzit de iarba dulce.

Când mă întorc, văd o casă mare și îmi dau seama că sunt într-o grădină. Copacii vii mă salută o dată cu primăvara. Eu, inconștient, sap și plantez copacul care plângea că întârzie să înflorească. Mă grăbesc să-l plantez apoi mă îndrept spre casă. Deschid poarta luminată a ogrăzii. Eu sunt încă tulburat de

această lumină. Intru în ogradă. Văd o altă casă mare și primitoare. Îmi dau seama că prima casă pe care am văzut-o era bucătăria. Ușa e deschisă, intru în ea și o văd pe soția mea care face mâncare. Ea mă întreabă de ce sunt atât de murdar, iar eu înconștient îi spun că am ars niște gunoaie. Îmi întinde repede niște haine noi, mă sărută pe obraz în fugă și îmi spune să mă schimb și să vin la masă. Mă duc într-o debara curată unde mă spăl și mă schimb. Când ies afară, copiii sar pe mine ca și cum nu m-ar fi văzut de mult timp. Îi iau în brațe și de fericire îmi curg lacrimi.

Nu-mi vine să cred ce se întâmplă... Fata mea de șapte ani mă întreabă de ce îmi curg lacrimi, dar eu nu-i pot răspunde. Ea mi le șterge, iar eu rămân blocat. Băiatul de nouă ani îi răspunde în locul meu că îmi curg lacrimi de la spuma de săpun. Îi strâng tare în brațe de fericire și îi sărut pe amândoi de multe ori. Le spun să se ducă la masă și să nu-și facă griji că vin și eu peste câteva momente. Ei intră în bucătărie. Eu, aproape speriat, mă întorc în grădina înflorită de primăvară. Ajung la copacul plantat și înfing hârlețul... Când el intră mai bine de jumătate, revin undeva pe lângă cimitir. E beznă sacră. Cerul curge prin ploaie lungă. Sunt, lângă poartă, iar ploaia plânsă a trecut prin mine. Am început să plâng și de durere m-am sprijinit de poarta din lemn, căreia îi era milă de mine. Nu știu ce se întâmplă cu mine... Mă tot întreb dacă a fost adevărat. Îmi revin puțin și îmi aduc aminte de acele momente. Mă gândesc mult. Hotărâsc să nu mai fur de la morți, începe să mi se facă frică. De când mi-am pierdut familia visez la ceea ce mi s-a întâmplat cu câteva minute în urmă. Îmi zic mereu că numai în RAI ar fi posibil așa ceva. Era singura mea dorință, cea mai mare, aceea de a trăi lângă familia mea. Alt RAI nu mi-am dorit niciodată. Ploaia mă apăsa mai tare ca și cum mă fugărește. Beznă mă înspăimântă și îmi spune să plec de acolo. Atunci mă îndrept spre dreapta, fac un pas și intru în cimitir. Când picorul stâng atinge pământul, revin în RAI. Închid poarta veselă de la grădină și intru în curte. Devin iarăși fericit, dar mult mai luminat. Nu mai sunt plouat în suflet, nu mai știu de tristețe, nu mai sunt ud... pur și simplu sunt în RAI.

După ce închid poarta mai sigur, mângâi câinele ce venise la mine, apoi intru în bucătăria mare și armonioasă. Masa era pregătită demult. Copiii strigă dintr-o dată fericiți: "Tată!" Mă apropii de ei și îi sărut. Soția mă așteaptă la masă. S-a ridicat de pe scaun, mi-a dat într-o parte scaunul meu, iar eu m-am așezat pe el. Ea îmi spune fericită că mâncarea s-a răcit și-mi mângâie părul, sărutându-mă pe frunte, apoi se așează la loc. Am început să mănânc cu poftă din... RAI!!!

Ioana VOICILĂ DOBRE

V
E
R
S
U
R
I

Primăvara lăcrămioara

Eu nu ți-am fost decât, o primăvară,
Parfum de dor și dragoste și rouă
Ce te-au înobilat întâia oară
C-un nume nou și cu o haină nouă.

Eu nu ți-am fost decât o primăvară
Prin zecile de primăveri tăcute
Și am rămas o tristă lăcrămioară
Într-o grădină-a florilor pierdute.

Eu nu ți-am fost decât o primăvară,
O lacrimă, sub raza vieții tale
Ce-a așezat-o sufletul, comoară
În trupul blând al dalbelor petale.

Crinul, floarea sufletului meu

Prin piața lumii tumultoasă,
Zâmbesc oricui, fără de teamă,
În costum de floare-aleasă
Jubilând, de bună seamă!

E-un carnaval, cu flori și îngeri,
Cu măști hidoase, desuete,
În care, suflete, tu sângeri
De se aruncă-n flori cu pietre!

Și cum se-ntâmplă-ades în viață,
Când după inima-i trăiește:
O floare, va rămâne-n piață,
Femeia mândră ce iubește!

Prin piața lumii tumultoasă,
Jubilând, de bună seamă,
În costum de floare-aleasă
Zâmbesc oricui, fără de teamă!

Acrobație

Am clădit un vis, drum suspendat
Și îl străbat pe vârfuri, temătoare.
Iar sufletu-mi de vajnic acrobat
Suportă-arsura căii roditoare.

Acolo, între culori de curcubeu,
Cu mâinile în echilibru,
Eu, crucea mi-o veghez mereu,
Puternică, asemeni unui tigrul!

George PETROUAI

Cuvinte-ncumințite

1. Supliciu la care a fost supus Mântuitorul, ne demonstrează fără putință de tăgadă că Pământul încă nu-i pregătit să-i găzduiască pe nemuritori.

2. Tocmai pentru că în fiecare zi moare câte un pic, omul cu adevărat chibzuit se pregătește din timp să treacă pragul care separă efemeritatea de eternitate.

3. Mai mult decât moartea, pe om îl sperie tăcerea veșniciei ce-l va absorbi.

4. Atâta se istovește în lupta cu viața, încât nu-i de mirare că omul ajunge o pradă ușoară pentru moarte.

5. Sumbră perspectivă dacă-n lumea de-apoi, lungă cât eternitatea, nu vei putea scăpa de cei cu care tare ți s-a urât în scurta viață de pe Pământ.

6. Sunt destui din aceia care-și fac zilele plăcute doar atunci când altora izbutesc să le facă zile fripte.

7. Geometria vieții se schimbă odată cu vârsta: Tinerețea este euclidiană (viața și moartea sunt pentru ea două linii paralele care se întâlnesc la infinit), maturitatea își drămuiește forțele după axiomele geometriei neeuclidiene, iar bătrânețea moțâie pe postulatele relativității.

8. Pe măsură ce îmbătrânește, omul își îndreaptă speranțele spre lumea de dincolo, fapt care-i creează aura de înțelept împăcat cu destinul inevitabil.

9. Înțelepciunea este starea de armonie spirituală care-l duce pe om până-n vecinătatea modelului gândit de Creator.

10. Atât de mult s-a zbatut să-și sporească prețul social, încât s-a trezit că nu mai are valoare umană.

11. Pragmatismul - acea banalitate ridicată la rangul de filosofie, care-i nefericește crunt pe cei ce au uitat să mai viseze și care nu-ncetează să promită fericirea de-o clipă celor ce se vor strădui să-și uite visele.

12. Mitologia este religia neîncrezătoare a visătorului, iar religia este visul în plină desfășurare al credinciosului.

13. Omul modern își are propriile sale mitologii, față de care odraslele sale își manifestă disprețul lor suveran.

14. Cu atâta respect se discută pe marginea Decalogului, încât grosul omenirii consideră că ajunge asta și că respectul nu trebuie dus până la aplicarea celor zece porunci în viața de zi cu zi.

15. Este mult mai ușor să înveți ce ai de făcut decât să faci ceea ce ai învățat.

16. Într-atât s-a scîrbit de toți și de toate, încât omul modern a inventat distracția cu acțiunile umanitare.

17. Dacă morala este forța Binelui coborâtă la nivel uman, etica este binele forțat prin legi să-i confere umanului un anumit nivel.

18. Decât o javră hrăpăreată, mai bine leu fără de viață.

19. Totdeauna ai parte de dezamăgiri în raporturile cu semenii, niciodată în raporturile statornicite cu divinitatea.

20. Dacă Dumnezeu ar vrea cât poate, oamenii n-ar putea nici măcar să gândească ceea ce El nu vrea.

21. Omul înregistrează cele mai de preț biruințe nu în lupta cu semenii, ci cu sine însuși.

22. A fi religios este o modă, a fi credincios este o trebuință. Cum credința-i anevoioasă, oamenii preferă calea lesnicioasă a modelului impusă de preoți.

23. Mult mai de preț ca muntele trufiei e bobul de muștar al credincioșiei.

24. Din modestia nesilită valoarea iese pârguită.

25. Să moară omu-i trebuință, iar să trăiască-i nevoiță.

1. Regretul este laptele bătut al căinței.

2. Atât de mult regretă unii oameni nefăcutele, încât nu le mai rămâne timp să se căiască pentru cele făcute.

3. Filosofia este acea ispită a despicării firului în patru, cu ajutorul căreia omul și-a ridicat nedumeririle și îndoielile la rangul de artă cu pretenții de știință.

4. Cel care se crede neștiutor are vocația înțelepciunii, pe când cel care se crede atotștiutor are vocația mărginirii.

5. Mult mai știutor este acel care știe cu exactitate ce nu știe, decât acela care știe cu aproximație ceea ce știe.

6. Un dascăl bun își îndeamnă elevii să lupte cu neștiutul, pe când unul slab îi sfătuiește pe elevi să trăiască-n pace cu știutul.

7. Lăsând pe Dumnezeu să-l ajute, omul face dovada că nu-și este sieși dușman.

8. Când cineva suportă mai degrabă mânia lui Dumnezeu decât iubirea Sa, înseamnă c-a ieșit la plimbare pe bulevardul necredinței.

9. Omul are nevoie de Dumnezeu în fiecare clipă a existenței sale, iar Dumnezeu are nevoie de existența omului pentru a nu uita noțiunea de clipă.

10. A crede că omul L-a creat pe Dumnezeu este totuna cu a crede că eternitatea a fost zămislită de clipă.

11. Nu-i orb nevăzătorul care crede, ci atoatevăzătorul care nu crede.

12. Când omu-n necredință se-opintește, ea sporește; când Domnul necredinței îi ajută, ea slăbește.

13. Ca oamenii să-și poată trăi clipa, omenia este pretutindeni crucificată.

14. Dacă în continuare cei mai mulți dintre creștini preferă pâine, iar nu cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu, ipocriții se îndoapă cu sandvișul făcut din pâine unsă cu cuvântul Domnului.

15. Sufletul omului este puntea de legătură dintre neant și veșnicie. Cum atâtea poveri s-au înghesuit de mii de ani pe ea, încă nehotărându-se în care parte să o ia, nu-i de mirare că puntea stă gata-gata să se prăbușească.

16. Într-o lume a impermanenței și relativismului, prietenii tind să devină dușmăni ireproșabil mascate, iar măștile dușmăniei sunt înlocuite cu cele ale prieteniei.

17. Mai poți avea pretenția să te suporte ceilalți, când tot mai des ești în situația să nu te suporteți pe tine însuși?!

18. Prietenii devin adevărate de-abia după ce se hrănesc cu amintiri.

19. Unii prieteni sunt admirabili atâta timp cât n-ai nevoie de ajutorul lor.

20. În majoritatea prietenii relațiile de afecțiune funcționează după următoarea schemă: unii se străduiesc să dea, pe când ceilalți consideră ca de la sine înțeles nu doar să primească, ci și să aștepte tot mai dese și mai consistente dovezi de prietenie.

21. Când prietenii ajung mai istovitoare ca dușmăniile declarate, interschimbabilitatea lor este doar o chestiune de timp.

22. Doar femeile ultrarafinate au capacitatea de-a coborî prietenia la nivelul robiei și de-a ridica dușmănia la rangul de artă.

23. Fiind interesate în conținut, prietenii se străduiesc să fie dezinteresate măcar în formă.

24. Dacă întreaga viață omul crede că știe ce înseamnă prietenia, la bătrânețe el este convins că nu știe cum arată ea la față.

25. Civilizația îl învață pe om cum fața să-i arate prietenoasă, chiar dacă are inima câinoasă.

Sergiu GĂBUREAC

ROMA! ROMA! (file de jurnal paranormal)

Colosseum rămâne cea mai mare construcție antică, care a rezistat în timp. Aproape în întregime.

Unii vor zice, dar piramidele, dar Sfinxul?

Ei, cu piramidele e o altă poveste! Ca și cu Sfinxul.

Ca și cel de pe Marte! Văd că acolo au loc intense activități de când a ajuns noua misiune spațială de pe Terra!

Mai vor unii să știe la ce stadiu tehnologic au ajuns terrienii!

Se pare că toate provin dintr-o altă civilizație. De dinaintea Potopului! Anual, comemorăm încă un ciclu temporal, peste cele 5.300 acumulate de la declanșarea operațiunii de ștergere a unui program, care scăpase de sub control!

Cunoașteți povestea. Mai întâi, Sodoma și Gomora, cu mici lovituri nucleare, apoi, delete total. Diluviu 100%!

Pe unde pășim era uriașul parc al lui Nero. Piromanul, cel cu făclia *democrației* antice.

Statuia sa era supranumită *Collosum*. Noua construcție, începută de cel cu vespasienele, aducătoare de profit, fără miros, preia numele megasculpturii.

Datele tehnice ne dezvăluie standardele actuale pentru stadionul de cinci-șase stele.

Deviza *pâine și circ* avea acoperire, din plin, în acele timpuri, ca și în zilele noastre. Doar mijloacele contemporanilor s-au mai diversificat, furișându-se în domiciliul fiecăruia, creând dependența cea de toate zilele.

La fel și cu democrația, care sub tot felul de șmecherii cunoaște zdruncinări asemănătoare. Cu voie sau nu de la noua Romă.

Pe o arie de șase hectare, intrau 50.000 de spectatori, prin 76 de porți dintr-un total de 80, pe baza biletelor de ceramică, ce menționau sectorul și rândul!

Plătitorii ocupau cele trei inele la adăpostul acoperișului retractabil ce furniza și *aerul*

condiționat, prin manevrele dibace ale marinarilor profesioniști.

Întreaga suflare asista, în delir, la destinul tragic al gladiatorilor, eroi pe termen scurt, sau al animalelor feroce, petrecut în arena ovală (86/156 m). După care dormeau liniștiți la casele lor! Toate îmi amintesc de tragicul sfârșit al al lui Spartacus, gladiatorul trac neînfocat, care ne tot încurajează de dincolo de milenii!

Speranța moare ultima!

Alături **Arcul lui Constantin** cu alți daci în reprezentări onorabile. Trecem prin **Forumul roman** și o luăm, cu metroul, spre **Piața**

Spaniei. Cohortele de turiști asaltează fru-moasele scări spre catedrala din vârf.

Ne răcorim la fântâna de jos și ușor amețiți căutăm un refugiu pentru *realimentare* pe lângă *Colonna dell'Immacolata*.

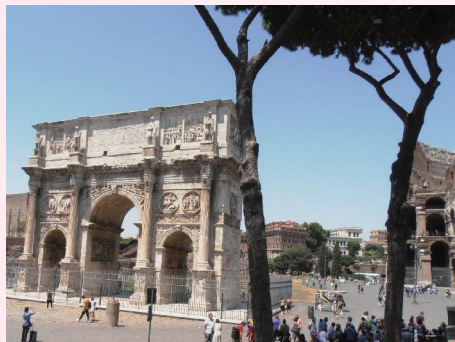
Fontana di Trevi ne așteaptă cu locuri ultracentrale, rezervate de micuții asiatici, binevoitori și surzătorii, care ne fac și pozele-suvenir. Cum a fost și la Vatican. Și la Piazza

Navona. Și la Pantheon... Ca și la Paris, Londra, Berlin, Madrid, Bruxelles... Poate să-mi spună cineva unde nu-i găsești? Credeam că sunt chinezi. Greșit. Nu, marea majoritate sunt japonezi. Fără ifose. Avizi de cunoaștere și te domină doar cu tehnologia din dotare.

Fântâna lui Nicola Salvi, care a respectat planurile inițiale ale lui Bernini are o vizibilă atracție pentru vizitatorii Romei. Și acum la 340 de ani de la finalizarea ei. Milioane de turiști constituie furnicarul anual ce se perindă pe străzile centrului istoric al Romei. Marcus Terentius Varro (sec. I î.H.) ne comu-

nică data întemeierii, 21 aprilie 753 î.H., de către gemenii Romulus și Remus, crescuți de lupoaica fără nume, cu replici cunoscute prin toate țările latine. Ei, steagul dacilor !

Întregul ansamblul sculptural, de un rafinament de necontestat, cu un Neptun atoatevăzător, te cucerește prin povestea sa. Apa este adusă de la 20 de kilometri distanță. Vrei nu vrei, te întorci cu spatele și arunci bănuțul dător de speranță pentru viitor.

Bancnotele așteaptă, cuminiți, să fie lăsate pe **Via Veneto**, care e pregătită cu toate capcanele posibile. Fellini a făcut strada celebră prin filmul capodoperă *La dolce vita*.

Vizualizăm și sediul celebrului cotidian **Il Messaggero**. Toți ziariștii sunt dotați cu motocicletele pentru o deplasare instant la locul faptei.

Epuizați ajungem la Gara... *Termini*. Alt mall răsare în cale. Este luat în vizor. Cedează și îmi aștept ardeleanca cu o bere în față. După vreo trei refreshuri apare surzătoare ca o gheșă. Am stat mult?!?

Era să ne urcăm într-un *reggio*, care pleca la aceeași oră, în aceeași direcție!?! Ceva nu era în ordine. Parcă eram în trenul spre Găești! Instinctul ne îndeamnă să punem niște întrebări. N-aveai cui !

Momente tensionate alimentate și de megafonele turate la nivel maxim.

Intervine, para normal, îngherașul, care ne îndreaptă spre al nostru *interreggio*, garat la cu totul altă linie.

Ne prăbușim în canapele. Eu cu gândul la vinul rece ce mă așteaptă la **San Giorgio!** A fost o zi dementială în care ne-am făcut întregul program gândind cu luni înainte. Ceea ce ne arată că dacă vrei, poți!

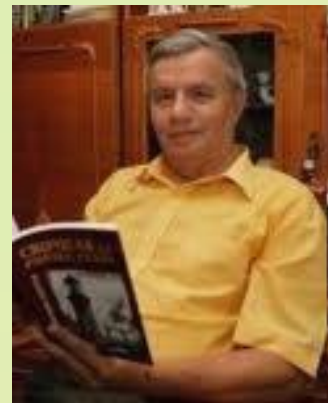
E trecut de miezul nopții. Plutim printr-o mare de fantome cu bluze albe, albe ce nu-și găseau odihna. În ritmuri sahariene. Asiaticii dormeau demult.

Recepționera s-a obișnuit, deja, cu escapadele noastre nocturne!

Cred că a dat pe Google. Să mai afle câte ceva despre daci.

Buona notte! Carpe diem!

Ion ROȘIORU

Un roman într-un totul seducător

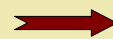
Într-un **Alt cuvânt de însoțire**, la **Scrisori netrimise** (Editura **Fundația Culturală Antares**, Galați, 2011) criticul și romancierul Adrian Dinu Rachieru salută trecerea Florentinei Loredana Dalian da la proza scurtă la roman și manifestă oarece rețineri cu privire la forma canonică a acestei specii. În plină eră internautică, mai adaugă distinsul critic, parfumul de roman epistolar ce și-a avut cândva epoca lui de glorie în textul lumii e cu atât mai demn de atenție. Firul narativ al discursului românesc nu avea neapărat nevoie de găselnița motivantă a unor texte adresative (scrisori, jurnal, felicitări) el trăind din plin prin savoarea lui pantagruelică, inconfundabilă și inepuizabilă, ingredientată cu umor sarcastic și (auto)ironie pe măsură, verva autoarei amintind de efervescența șampaniei de zile mari.

Emitenta textuală este o profesoară universitară și translaatoare, Ilinca. Protagonista-naratoare își descrie drumul spre Italia, sejurul în compania iubitului ei, medicul Mihnea Radian, și revenirea, nu lipsită de peripeții, în țară. Spiritul ei de observație e unul hiperdezvoltat, ca și puterea de a smulge vâul aparențelor înșelătoare de pe fețele celor

cu care intră, c-o vrea sau nu, în contact. În trenul spre Baia Mare, de pildă, o babă e preocupată, chipurile, de odihna co-pasagerei și-o tot îndeamnă să se culce, mobilul real al îndemnului ei mămos fiind să-l agațe mai ușor pe colegul de banchetă al naratoarei pornită la drum lung. Plăcerea acesteia de a spulbera prejudecăți și de a despica în patru orice fir asertiv și interogativ de convenție socială e practic ilimitată, precum în inteligenta paralelă dintre o prostituată de profesie și o doamnă căreia simpla hârtie matrimonială (a se citi certificat de căsătorie) îi conferă automat statutul de vampiroaică asupra partenerului și nu numai (p.11). Dintre numeroasele ipostaze feminine conturate în carte, cea a femeii-monstru ocupă un loc aparte. Iată, de pildă, portretul soției medicului italian Battista: „genul de femeie care n-aș fi putut fi eu, de exemplu, niciodată. Anume femeia care, deși neîndreptățită prin nimic a avea pretenții sau a cere mai mult de la viață, știe exact ce urmărește, cunoaște căile prin care să ajungă la țel - prețul nu contează - și care își ține bărbatul nu sub papuc (ce atâta blândețe!), ci sub bocancul mărime 42, apăsat ferm pe grumaz, gata să-l sufocă la prima mișcare greșită. Mihnea, care-l asista adesea în operații, spunea că Battista nu îndrăznește să închidă mobilul nici măcar într-o atare situație. Mai mult, o asistentă are rolul de a prelua pe loc apelurile consoartei și de a transmite instantaneu. Odată Mary (a se citi *meri*, cu accent pe ambele silabe), avusese pretenția ca umilul ei scalv, pardon, soțul, să iasă din operație și să-i ducă de urgență o anumită pereche de pantofi la pus flecuri, pe care-i cășunase să-i încălțe la recepția din seara respectivă. Cum medicul avusese tupeul să pună viața pacientului mai presus de interesele meschine ale diabolice soții, și-a primit plata cu vârf și-ndesat: o săptămână de „gardă forțată” în spital; iar ca să-l primească înapoi acasă, l-a costat zece perechi de pantofi nou nouți și de firmă, biete victime ce urmau să se scâlceieze curând sub greutatea stabilopozilor pe post de picioare ale

fragilei Mary” (p.38). La fel de posesivă și de ingrată este și Rozica, ex-soția lui Mihnea, tipul snoabei prin excelență, căreia îi e rușine de obârșiile ei țărănești, ca de socrul ei, biet învătător de țară, dar cu un fler social puțin obișnuit și străin, mai ales, de orice ipocrizie.

Dincolo de povestea de dragoste dintre Ilinca și Mihnea, cartea Florentinei Loredana Dalian se constituie ca o nemiloasă radiografie a unei întregi faune interlope. Se reține ca inubliabil portretul lui Nae, șoferul care transportă prostituate în Italia și face contrabandă cu țigări. Visul lui a fost să aibă bani mulți și acum e fericit că-i are, chit că doarme prin parcurile Europene. Uns cu toate alifiile, dă șpagă vameșilor corupți până-n măduva oaselor. Se individualizează, de asemenea, câteva prostituate de toată mâna: Ligia, care pleacă de acasă doar cu o sticlă de apă și un pachet de gumă de mestecat și se prostituează pe traseu spre a-i putea achita șoferului neînduplecat transportul. Ignoranța ei este mai mult decât înduioșătoare: ea a avut ca iubit un *dezgustător* de vinuri și a trăit o dragoste *plutonicească* etc. O altă prostituată atrasă de mirajul paradisului occidental este și Lola, lucrătoare, de fațadă, într-o pielărie și pe care trăirea în promiscuitate a abrutizat-o, fără a-i strivi ultimul licăr de omenie sau de conștiință din adâncul ființei. Având remușcări că a jignit-o pe Ilinca, îi oferă acesteia un inel de aur. O altă prostituată, Vulgara, îi fură banii din poșetă, dar îi lasă din ei doar cât să-și cumpere bilet de tren când va ajunge în România. Naratoarea e luată tot timpul drept ceea ce nu e în realitate. Noroc cu șoferul-trafficant care o scoate de fiecare dată din aceste nefericite *qui-pro-quo-uri*. Întâlnirea Ilincăi cu Mihnea și clanul lui heteroclit și destul de grosier e relatată fără menajamente. Interesant, din punct de vedere caracterologic, este și romanul Ninei, femeie pe care soțul, Vasile, o maltratează, dar care s-a resemnat gândindu-se că ar putea fi și mai rău și bagatelizează totul. Fostă asistentă me-

dicală, ca și Rozica Radian, Nina a iubit un doctor, George, de dragul căruia a învățat pe furie și a reușit să intre la medicină, dar surpriza pe care urma să i-o facă viitorului soț în lumea căruia ar fi intrat astfel pe ușa din față n-a mai avut loc întrucât acesta a părăsit-o ca un laș și a fugit în Canada. Resemnata Nina este femeia care s-a vindecat de iluzie încă din copilărie când un Moș Gerilă improvizat spre a da jucării și portocale copiilor mun-citorilor unei întreprinderi socialiste a frustrat-o de această bucurie. Fuga logodnicului a constituit un al doilea vaccin împotriva iluziei și din clipa aceea n-a mai vrut să aibă de-a face cu lumea spitalelor.

Naratoarea e o justițiară. Nu uită nedreptățile care i s-au făcut pe parcursul vieții, îndeosebi în anii de școală. Pornirea de a-i înțelege pe alții, punându-se de fiecare dată în pielea lor, chiar și atunci când aceștia se dedau la gesturi nu tocmai morale, îi e caracteristică. E chiar dispusă la făcutul de concesiuni numai să nu întrețină stările de conflict, precum în discuția despre Jacqueline Kennedy care, căsătorindu-se cu Onassis a distrus cariera strălucită a Mariei Callas. Prăpastia dintre translațoare și medicul român ce lucrează la negru într-o clinică italiană se adâncește cu fiecare discuție, până ce el o expediază fără multă vorbă în țara din care a

chemat-o

Tema centrală a cărții Florentinei Loredana Dalian rămâne căutarea fericirii. Naratoarea nu înțelege însă de ce această fericire se plătește cu lacrimi și de ce apropierea de această stare sau măcar de iluzia ei se învecinează inevitabil cu panica de a fi.

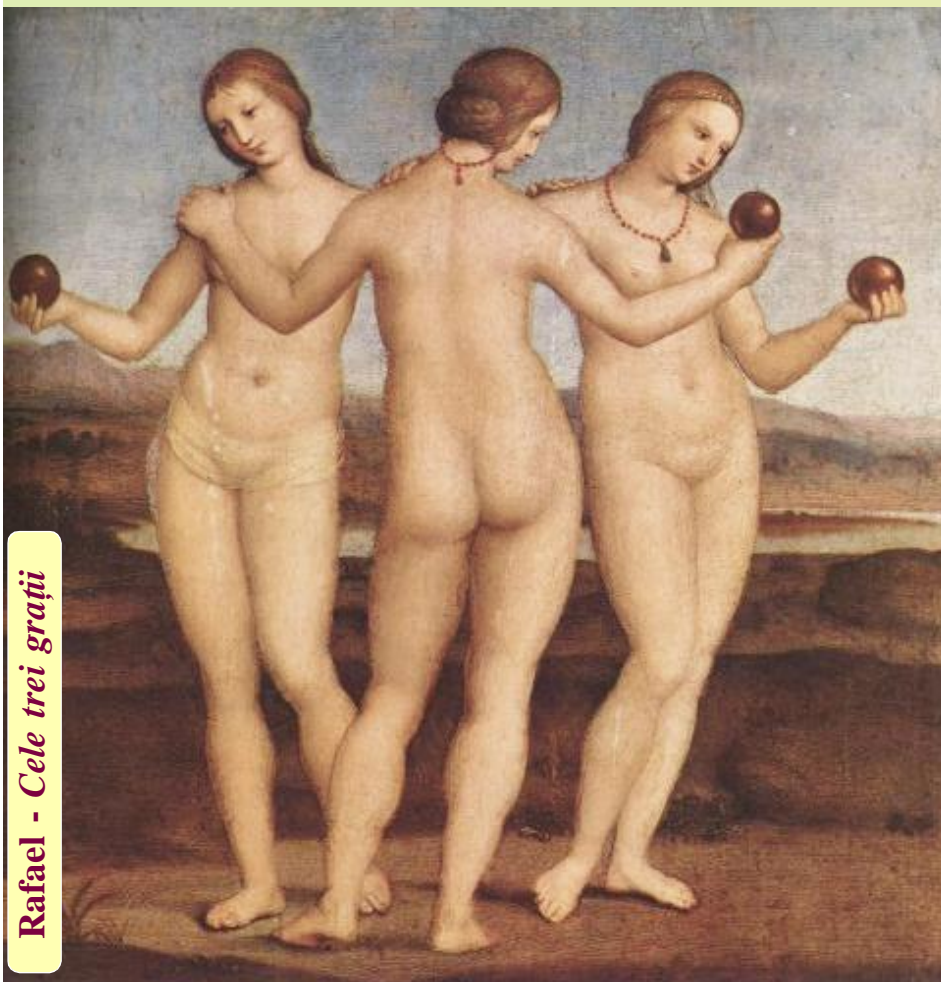
Analepsele care învrăstează fluxul epic sunt fermecătoare, captivante și întotdeauna motivate structural și organic. Unele dintre acestea ar putea alcătui oricând povestiri de sine stătătoare, precum cea despre moartea Profesorului de matematică. Analogiile între situații existențiale sau personaje conferă autenticitate și credibilitate discursului narativ. Mihnea, obligat de împrejurări, mai ales de ranchiuna și de răutatea șefului său ierarhic (unul cu care era de preferat să greșești împreună decât să ai dreptate împotriva lui) să ia calea amară a străinătății, e comparat cu un alt iubit al Ilincăi, Sabin Ladaru, decanul Facultății de limbi străine. Acesta din urmă avea toate calitățile unui adevărat bărbat galant și afectuos și un singur defect: acela că era căsătorit. Subalterna va ajunge să tânjească după delicatețea și blândețea lui doar punându-l în antiteză cu Mihnea Radian, tip de Don Juan care, frustrat prin ratarea unicei sale căsătorii, va neferici toate femeile ce vor mai intra în viața lui. Buchetului impecabil de trandafiri pe care acesta i-l oferă de Cră-

ciun într-o Italie prin excelență alienantă, Ilinca îi preferă floarea mov de ciulin (cred că **Floare de ciulin** ar fi sunat bine ca titlu al romanului aici în discuție!) pe care i-a dăruit-o cândva, scoțând-o de sub haină, delicatul Sabin care o reconforta în timp ce Mihnea o obosește cu perfecționismul lui pedant..

Cum Mihnea e mai mult plecat la spitalul lui Battista, șeful clinicii italiene unde lucra ca asistent, invitata sa stă mai mult în casă și-și mai omoară din timp lecturând jurnalul adresat de iubitul ei unei enigmatice Lăcrămioara căreia-i relatează cu lux de amănunte tumultul său sufletesc de dezrădăcinat și de ins căruia norocul nu i-a prea surăs. Modul și insistența cu care-și ponegrește fosta soție, inclusiv iubitele ulterioare pe care le-a părăsit fără scrupule de nicio culoare, amințesc de Moș Nechifor Coțcariul care, spre a o seduce mai ușor pe Jupâneșica Malca în Pădurea Grumăzeștilor, o culpabiliza fără jenă pe *holeabul lui de babă* care nu-i pusese-n haraba uneltele necesare unei eventuale depanări.

Lăcrămioara din jurnalul doctorului e pentru Ilinca oglinda trecutului în care își poate descifra virtual viitorul. Procedul acesta prin care un personaj se oglindește în altul e, de altfel, foarte frecvent în carte. Prostituta Ligia a visat să devină o doamnă, ca Ilinca, de pildă. Aceasta din urmă, la rândul ei, se gândește cu spaimă că și ea joacă un rol asemănător al femeilor care apar în jurnal; Viorela, Crina, Sanda și... Lăcrămioara pentru care traversează secrete și sfâșietoare stări de gelozie cu atât mai acute cu cât trecutul ființei iubite nu mai poate fi deturnat sau confiscat în niciun fel.

Romanul Florentinei Loredana Dalian, scris alert și într-un stil seducător, cu suspansuri (finalul, cel puțin, ne lasă *bouche bée*) și pagini de rară tensiune și frumusețe poetică, relatează deopotrivă creșterea și descreșterea unei iubiri ce s-a dorit mântuitoare, dar n-a ajuns să fie, cât și spulberarea mitului că raiul terestru ar exista oriunde dincolo de frontierele României. Nu lipsesc formulările aforistice, cu mare încărcătură gno-mică („Lacrimile te apropie ceva mai mult de mântuire”; „Iubirea e ca o transformare chimică ireversibilă”; „Într-un anume mod, fiecare trădător este un sinucigaș”; „Timpul, când îl ai, ca și dragostea, ca și orice, nu-l prețuiești la adevărata lui valoare” etc.). Suntem într-un tot de acord cu prefațatorul care notează că „analiza psihologică este, neîndoelnic, punctul forte al scriitoarei”. Gruparea literară de la **Helis** are în această autoare cu multiple disponibilități lirice, epice, publicistice, unul din pilonii ei spirituali de rezistență, capabilă de surprize dintre cel mai plăcute și mai reconfortante.

Rafael - Cele trei grații

Daniel MARIAN

Pe pământul promis pentru iubire

Multă fatalitate aduc după sine timpuri trăite fără a cunoaște bucuria împlinirii, ca și cum zarurile măsluite au fost aruncate neavând nicio teorie a probabilității la îndemână. **Sali Bashota** poartă cu sine tristețea ca pe o stare de fapt, asumată dintotdeauna pen-

coincidență”.

Dacă iubirea e nelipsită ca definiție necesară încrâncenării trăirilor, aflăm că multiplicarea ei fără vreo mărginire aduce întocmai necazurile la care ne-am fi așteptat: „Păstrezi de două mii de ani/ Pământul promis pentru

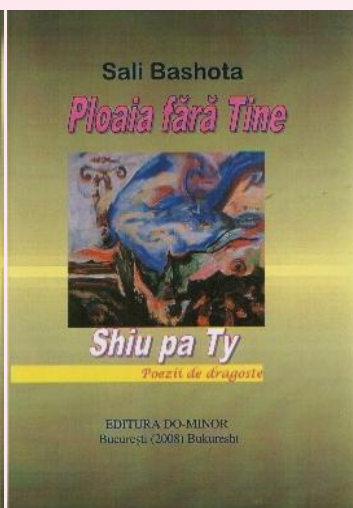
rere/ Care ascunde privirea înlăcrimată peste pupile/ imnul iubirii nu poate fi ținut în perete/ Lasă fereastra deschisă ca singurătatea să nu se strice/ Florile să nu se rupă dacă le prinde dezamăgirea/ În rai purgatoriu iad ne întâlnim ca umbre vii/ Așteptarea se transformă în secole” (**Zână de munte sau numai iubire**). Ceva se întâmplă, lucrurile ajung să se încline spre o oarecare înșănătoșire a realului, atunci când fugărit și din basm, poetul ajunge la o „**Baladă pentru zână**”: „De câte ori zbori/ pasăre albă/ Peste rana nevindecată/ Știi să oprești râul/ Cu plânsul tău”.

Sub un cifru personal, Sali Bashota ne mai îmbunează un pic orizonturile, dar ce e straniu, pentru că tocmai se face auzit un „**Clopot de supărare**”: „Dacă se sting luminile/ Eu nu mai simt/ Sufletul tău topit// Când gemi/ Clopot de supărare/ Eu ucid singurătatea/ În libertatea mea ne-

gră/ Când se închid porțile// Când gemi/ Clopot de supărare// Dacă se termină țipătul/ Eu plesnesc/ Numai de iubire// Când gemi/ Clopot de supărare”.

Dar nu ține mult acest miraj, pentru că poezia în sine făcută e ca la un ordin, undeva la un plâns rostogolit peste vreme din naștere până nu se știe unde: „Acum văd fața ei/ În cerurile umplute cu lacrimi// Mai târziu/ Se trezesc și se culcă/ Amintirile veștejite ale copilăriei// Acum văd fața ei/ Precum lumina magică// Muza mea/ De ce plângi mereu”. (**Cealaltă față**).

Până la urmă, știm pe de-a dreptul că Sali Bashota își hrănește sufletul cu nedisimulată „**Tristețe**”, chiar dacă e o hrană de rădăcini amare; iar tot ritualul trăitei tristeți nu face altceva decât să traseze un drum fără sfârșit: „Anotimpurile iubirii mor/ Fără a-mi ucide sufletul/ Numai Lumina plânge la fereastră”.

tru a fi încoronată cu nimbul veșniciei. „Pe Pământul promis pentru iubire,/ se așază cuvintele/ peste rana nevindecată,/ în timp ce Eu ucid singurătate”. (Ploaia fără Tine)

Unde altundeva îl și putem găsi pe poet, decât într-o așteptată mirare despre o coincidență, ca o emblemă a sumei nefericirilor - la „**Peronul nr. 13**”: „După-amiază posomorâtă/ De duminică/ Ploaia udă peronul 13/ În sine ta se dă o luptă// Corbii au fugit/ În urmă lăsând croncănitul/ La pietrele locului natal// Orașul nu se mai vede/ Nici cerul/ Oameni cu sănătate slabă și inimă albă/ se plimbă ciudat/ Fără umbrele// Și în această duminică tristă/ Tu te uzi la peronul 13/ Ce

iubire/ Unde curge timp urât// Ce ploaie de plumb o fi/ De cresc surâsurile fetelor/ Și iubirile (...).” (**Iubirile**). Fertil e pământul acesta, greu apăsat, de ar fi avut și vreo urmă de noroc... Măcar atunci când pe el vin de calcă „**Fecioarele**”, de am fi găsit ceva urmă de seninătate; dar ele „Inimile/ Le leagă cu frunze de toamnă/ Cu singurătatea invizibilă/ Cu firele ierbii uscate// Iubirile lor sunt grele/ Cât munții// Fecioarele/ Care acoperă soarele/ Cu surâs”.

Ne ducem într-o căutare de basm, pentru că realitatea ne covârșește de zgrunțuroasă ce e; dar ne împiedecăm de singurătate, de așteptare, de dezamăgire: „Mai este zâna de munte sau du-

Rafael - Pescuitul miraculos

Ionuț CARAGEA
(Canada)

Rugă ultimului poem

Rugă ultimului poem

îmi citesc ultimul poem
sunt trist chiar dacă el
se va îndrăgosti de alți cititori
sau de alte poeme

(chiar nu știți că poemele
se iubesc între ele când se lipesc două pagini?)

îmi citesc ultimul poem
îmi amintesc cum i-am dat suflet
cum i-am dat nume
cum l-am învățat să meargă silabă cu silabă
cum l-am învățat să râdă
când simțea numai durere
cum l-am certat și i-am tăiat din porția de cuvinte
(i-am spus să nu vorbească cu gura plină
să aibă răbdare să caute esența lucrurilor să guste viața
ca pe un vin vechi preschimbat din apa tuturor suferințelor)

îmi citesc ultimul poem
împreună am pus capăt
războiului de treizeci și șase de ani
cu umbrele cu spaima cu celălalt eu
și nici acum nu știu dacă am pierdut
dacă am învins dacă pacea
peste tâmpilele mele a nins
(victoriile se conjugă doar la timpul pierdut
ținând inima pe post de spadă și scut)

îmi citesc ultimul poem
și-l rog să le spună
și celorlalți
că exist
că alte poeme vor veni
ca o herghelie de fluturi sălbateci
cu aripile întinse peste lume
lovind din copite

îmi citesc ulti...

Regii nimicurilor

chiar și peste o sută de ani
oamenii tot își vor pierde vremea cu nimicurile lor
tot va ploua după ce-și vor spăla prețioasele vehicule
iar buruienile vor continua să crească nestingherite
în grădinile ticsite cu flori
ajung să cred că viața mea nici nu contează
stau în casă și scriu despre goana acelor de ceasornic
privind vecinul cum își plimbă câinele sau femeia pe stradă
cu aceeași fală cu aceeași dorință de control
din păcate foamea mă-ndeamnă să mușc din prezent
acest sandwich cu singurătate între două felii de timp
împărțit frățește cu umbra
poți trece prin viață anonim ca un râu pe sub pământ
nimeni nu va ști din ce apă își potolește setea
poți trece prin viață ca Saul pe drumul Damascului
nimănui nu-i va păsa că te-ai schimbat
că spiritul tău are nevoie de un mediu propice înaltei comunicări
dar nu-i nici o tragedie
ce ne mai miră
nici moartea nu mai impune respect
a devenit o simplă măturătoare
care ascunde oasele sub preșul celui fără câine la ușă
prea scump serviciul de salubritate al acestei lumi
datoare sie înseși
dar și acestea sunt tot niște nimicuri
despre care n-ar trebui să vorbesc

Muguri

de la abatorul cărților se auzeau strigăte puternice
poemele înjunghiate erau lăsate cu capul în jos
până curgea tot sângele
apoi se vindeau la kilogram
cu ștampila unui inspector
de la uniunea vânzătorilor de carne
acesta își invita prietenii la un pahar de viață veșnică
vorbind despre necesitatea traducerii crimei
în cât mai multe jargoane
patriei voiau să-i scoată limba
și să o dea cu împrumutul
la amatorii de senzații tari
nu puteam să stau ca alții cu pixu-ntre dinți
gândindu-mă la o metaforă nouă ca la o femeie virgină
am ucis animalul din mine
îndrăznesc să scriu despre primul arbore
plantat în paradis
îmi cresc muguri
pe șira spinării

Nicolae BĂLAȘA

Scrisoare către niciunde, dintr-o lume doar cu lacrimi și bani

Dragii mei,

Sfârșit de august și, totuși, în această lume a soarelui-apune, cald. Parcă prea cald, câtă vreme câinele a scos limba, pisica nu mai știe unde să se ascundă, iar eu scot flăcări pe nas mai ceva ca balaurii din poveștile copilăriei noastre. Cu toate astea, simt nevoia să mă destăinui. Într-un fel, să mă spovedesc ție, Vali. În definitiv, nu am nimic de ascuns. Da, ție și numai ție! De ce? Păi... Dumnezeu o fi, n-o fi... Și-apoi, cu El sunt într-un veșnic război de când ai trecut dincolo. În plus, cum și când să m-asculte tocmai El de-acolo, de niciunde, câtă vreme pârliții ăștia, pământeni de lângă mine, au surzit definitiv. Da! Lumea în care m-ai lăsat acum, după numai patruzeci de ani, e și surdă, și absurdă. Peste tot, muți și cocoșați! De promisiuni, de una, de alta... Unii au luat deja culoarea pământului. Alții, cam prea devreme, au devenit figurile de ceară. Evident, bune de pus la colț de stradă, pentru câinii rățăciți într-o lume la fel de rățăcită. Asta e! Câte nu inventează omul, doar, doar, și-o găsi un loc și un sens, și câte nu ar face să rămână măcar un punct, semn pe acest pământ. Din câte îți amintești, chiar și pe noi ne bântuiau gândurile. Nici nu terminasem școala și mă și vedeam savant sau măcar un profesor în aula unei universități de renume. Tu, la fel! Ție și s-au retezat drumurile. Of! Când îmi amintesc... Abia aștept să-i zic vreo două! Eu n-am avut talent la discursuri. Mîntea mi-o ia și acum înainte, iar vorbele se împiedică în te miri ce altă încurcătură

venită tocmai de la Turnul Babel. Cumva-cumva, însă, tot trebuie să-ți zic de pe aici. ...Că s-a cam împuțit totul! Ție! Doar ție! Cum de ce? Doamne, ce n-aș da să te am alături! Să îți spun, ca în anii de liceu, după vacanță, că mi-a fost dor de tine. Să îți amintesc, că tot nu ți-am mai spus demult... Intuiești ce?! Hai, că știi! Nu? Ei, cum nu?! Sunt sigur că știi, însă ai vrea să auzi iar de la mine. De! Chiar și acum, la vârsta mea, am rămas copil. Pe deasupra, de ce n-aș recunoaște, bărbații sunt cam nătângi, iar eu nu fac excepție. De-asta m-am hotărât să îți scriu. În definitiv și scrisorile au fost și au rămas celebre. Mai știi?! Măine, poimăine, ne vor pomeni neamurile, alături de Platon. După unii, se zice că el le-ar fi creat. Dumnezeu știe! Cert e că Seneca, R. Descartes, Pascal, Spinoza, Leibniz, chiar și Kant au scris scrisori. La destinatar: pământeni, de-atunci, din prezentul lor, trecut al nostru, și pentru alții, din viitor. Avea dreptate Augustin! Dacă viitorul nu e așteptarea din prezentul prezent în sufletul omului, viitorul este un fel de acum mort, adică fără viitor. E ca și cum s-ar înțepeni pământul în cer și distanța de aici până dincolo ar deveni nimic. Nimic?! Ne-am mai întrebat noi, în tinerețe, ce e nimicul... Îți amintești? La București, pe o bancă, în păru-lețul de lângă operă. Atunci când tu, mai tranșant, ai zis: „...Și totuși nimicul e!” ...Când ți-am zis să schimbi cifrele de la politehnică pe vorbele celor de la filosofie, că tot era facultatea la doi pași!... Nu ne-ar fi stricat un gram de în-

telepciune, numai că la vârsta aia, pentru amândoi, caili chiar erau cai verzi pe pereți. Acum ce să mai zic?! „Mai întoarce, Doamne, roata!” Și, probabil, ar întoarce-o, însă cu ce folos? Din lumea ta, nimeni nu s-a mai întors, iar eu n-aș mai vrea să mă privesc în urmă. E ca și cum mi-aș întoarce capul spre Sodoma și mi-aș revedea sfârșitul. Clipa aceea, clipa morții, clipa despărțiri! Dezastul, pentru mine, atunci a început! Poate era mai bine să fi plecat împreună. Suflete pereche, călătorind spre cer! Rămânea însă singur copilul. Soarta! Musai să o fi purtat și pe fata noastră cumva în vreo parte, deși nu cred nici în ea, în soartă. Pentru mine, dincolo de spaima a toți, stă Echilibrul. Marele Echilibru! În univers, aici, pe pământ... Chiar și în lacrima care m-a păcălit și îmi brăzdează acum, când îți scriu, obrazul. Iar de aici, nu am încotro, trebuie să îți dau dreptate: nimicul e! E! Află că „E!-ul” ăsta înseamnă facere. Chiar facere din primordii! Iar când invers, „E” nu e... Aci e aci! „E”-ul deja a fost. ...Să zicem, un fel de suflet a tot ce mișcă-n univers. Gândesc și eu! Cum să-l vezi, cum să-l prinzi?! Vorba lui Cioran: „tare aș vrea să sărut o sfântă!” Și apoi, poate, poate... Tu ar trebui să știi. Acolo, probabil, alte adevăruri, alte perspective... Aici, pe pământ, din câte îți amintești, „lumea, totalitatea faptelor, lumea este tot ceea ce se întâmplă”. Și se întâmplă! Când mă gândesc la chestia asta cu „întâmplarea”, un pumn cât povestea faraonului din Biblie, mă izbește, în fiecare di-

mineață, tocmai în creștetul capului. Faptă și întâmplarea, faptă! Sună ca urlatul meu într-un pustiu în care ecoul stă pe gânduri. Ce să-i fac? Nu are răspuns...

În consecință, draga mea, după cum vezi, sunt singur cuc. Nu am înțeles prea bine expresia, dar simt că mi se potrivește mănuașă, chiar dacă nici măcar ecou acum nu am. Nimeni, evident, un alt fel de nimeni, mai pământean, nu mă ascultă, nimeni nu-mi răspunde. Întrebi guvernării... Bălmăjeli! Se lamentează la televizor cu tot felul de... Vai de mamă de om! Apropo, parcă ți-am mai spus, televizorul color nu mai e o problemă! Măine, poimăine, o să-l vândă producătorii și la chioșcul de ziare. Asta dacă mai vor să mai facă între timp câte ceva... Mă rog, cică și ziarele ar dispărea. Cât de curând! Nu de alta, dar s-au desființat ceapeurile. Ascultă-mă, de-aici, din desființare, o să li se tragă multora! Inclusiv mie! Îți dai seama, țărani nu au de ce să-și mai învelescă bucata de brânză în plenaryle tipărite... Săracii! Au încă din plin de ce să înjure... Aceleași bălmăjeli! Congrese? Sunt, nu îți face probleme!... Ehe, înzecite și îndesite că... Una, două, pun ăștia de acum, de câte unul. ...Și ce congres?! Nu te gândi, conducător iubit, la noi, e și va fi cât lumea, numai că la gazetă apar femeile dezbrăcate... Astăzi, se vinde cel mai bine pielea de pe om. ...Aia sclivisită cu tot felul de zmacuri! Pacostea, pentru cei ce ne conduc, stă cuibărită în scăderea consumului de plumb, pe cap de muritor! Nu se mai face nici mă-

car țică la căzanel. În orice, de la restaurantele de lux până la cea mai prăpădită dugheană, se vinde alcool metilic. Un fel de spirt cu arome ce păcălesc mintea. Orbește al dracului! E, vezi, de murit tot se moare! Nu asta ar fi problema... S-a inventat mult, sunt alte metode... Cum s-ar zice, moartea a făcut progrese! Să nu gândești că voi rămâne pe-aci. Într-o zi, tot ne întâlnim. Locul ne e unde e, însă tare mi-e teamă că, până mâine, poimâine, când o să închid ochii, vom fi un fel de fosile înfipite în cer. Au apărut tot felul de bazaconii! Cianuri, chestii, socoteli... Toate aromate! Nici cu moliftele Sfântului Vasile, făcute vinerea, la Biserica Mare, nu te mai dizolvi! Mai pe românește, ca să înțelegi și tu timpurile mele: morții în ziua de astăzi nu mai sunt morți! Ci un fel de momâi ce nu mai putrezesc! În experiment cu omenirea, ăia cu experimentul, aud că n-ar mai fi fost pusă și întoarcerea în țărână. Cu gândul că asta ar fi venit de la sine... Cert e că s-a făcut o economie... Acum, mai-marii lumii trec totul în contul facerii de bine, omenirii. Cică ne-ar fi pregătit să fim gata îmbălsămați, pentru joia de joi când o să vină judecata de apoi. Mă întreb însă dacă, până atunci, o să avem loc și noi, ca morți, aici pe pământ? Că de murit se moare în draci! Nu de alta, dar zice-se că am fi peste zece miliarde. Îți dai seama? Și, după mintea unora, ar trebui să rămânem numai vreo cinci sute de mii. Rezervele, gata, strigă... ăia cu rezervele că nu mai știu cum îi cheamă! Asta e! Suflete călătoare. Plecăm și în altă parte! ...Ca țiganul cu cortul, că cerul e mare! ...Însă, vezi tu, e o problemă câtă vreme nu sunt gata trenurile de mutat cadavre de pe Pământ pe Marte. Asta ca ultimă soluție propusă de nașa. Cum, care nașa? E, nu mă mai trage de limbă, ca securiștii de pe vremea comunismului. „Ja mai zii, tov. Titus, cum e? Cine a furat grâul din vagoane?” Statu', to' arășul, statu'!'' Îți aduci aminte? Pe vremea când eram șef la cefere?!... Către alt securist: „Titus? I-azi, tovule, Titus?! Cine ții

a pus, bă, numele ăsta de Traian roman? Află că ai cam belit-o! Te-arestez pe cale de consecință și motiv de tentativă la statu' de conducător! ...De conducător iubit...” Homosexuali! Niște nenorociți! Acum, mă cam umflă râsul chiar dacă o altă lacrimă m-a înșelat iar și curge pe obrazul celălalt. Atunci?!...

Vali, scumpa mea, lăsând gluma la o parte, nu mi-e în niciun fel bine. Cum de ce? Binele, cel puțin la noi, încă nu s-a inventat. Povestea e însă alta! Profitând de conjunctură, în vreme ce tu, dusă, eu pe la greci plecat, coana Joițina... Mitra, de, concubina noastră, după ce s-a îmbuibat, joțițele și-a măritat, și-a luat ceva bocceluțe, lanțuri, brățări, verzișori și părăluțe și la Țârdel ea definitiv s-ar fi mutat. Vorba vine! O știi doar! Azi aici, mâine în Focșani! S-a dus dracu, a plecat! N-a mai contact că vrând-nevrând, copiii împreună i-am crescut, că lângă mine lumea întreagă a văzut, că alături mie oamenii îi spuneau „doamnă” că...! Nu a contact nici că acum sunt mai bolnav, că mama e și ea la o vârstă... Cu sacii puși în căruță, și-a găsit un alt ogeac. Pe deasupra, ca să vezi și tu, femeie a dracu, mi-a trimis, în prag de seară, gașca lui Păsăroi, cu Țârdel și Papanghel, ca să-mi dea cu paru-n cap. Ce să-ți spun? Nu mi l-au spart, însă coastele mi le-au pisat, ochii mi i-au cam umflat... În spital să tot fi stat... Ce s-o mai cotesc, m-au tăbăcit cât mă știi tu de bărbat! Cu mama, gata de întâlnirea cu Bătrânul, strada întreagă au măturat. Circ și circ! Pâine, ca pe vremea împă-

raților, la Roma, nu a existat. Pe la noi, e foamete! Vremurile s-au mai schimbat. Vorba lui Sorescu, ții-l aduci aminte, poetul tinereții noastre? „Astăzi, nici mălaiul nu mai este așa cum îl făcea...” (...) Și avea dreptate! Conotațiile mălaiului s-au schimbat. Ba în mită, ba în spăgă... După ăștia cu nasu-n vânt, mălaiul cică ar fi comision, adică, mă înțelegi, tot un fel de păsat, dar cu miere și arome amestecat! Chestiuni de limbaj și interpretare. Vreme și vremuri!

Draga mea, cu sau fără vrerea mea, gândurile mi-au dat iarăși buzna la timpurile alea pe când tu, fată, eu, băiat, vorbeam despre libertatea și dreptatea ce ne-ar fi dat demnitatea și a mea, și a ta, și a omului, în general. Află că ne-am înșelat! În oricare regim, la un adică, doar pe ici, pe colo, recosmetizat, omul, muritor de rând, doar slugă, plătitor de taxe către stat. Îți spun și ție ce am văzut cu ochii mei cum: nu eu, ci jumătate din popor, la referendum, pentru marile puteri, parcă nici că a existat. Poporul, democrație, vot, dreptate, libertate, bună-stare, sunt doar cuvinte-armă de înșelat. Nu contezi ca om al lumii, în fața interesului celor care o conduc. Celor ce, cum spuneau bătrânii, au și pâinea, și cuțitul. Foamea îmblânzește și pe dracu, iar pe om îl bagă în sperieți. Află că frica domină și astăzi, ca și atunci când cu ceașcă la palat. Ca de altfel în toate timpurile, dar mai ales acum când justiția e doar pentru cine trebuie să fie! Și mai află că aici, în ea, e marea putere. Doar la vrerea ei, hoțul se face, te miri cum, cât ai clipi,

scăpat. Ba mai mult, peste noapte, te trezești cu el împins de servicii, în scaunul de împărat. Povestea cu Stalin, tâlhar, nu e chiar poveste! Criminalii îți dau, ca mie, în plină stradă, când nici nu ai gândi, cu băta în cap... Criminalul, săgeată fiind, iarăși nimeni nu a văzut, n-a auzit și, firește, tâlhar liber, prin târg cu aerul celui ce libertatea i-a asigurat. Vali, cazuri de-astea am văzut, ehe... Doamne, te închini! Fac cum fac și când tocmai se aștepta să i se facă dreptate, vătămatul e condamnat sub pretextul că și-ar fi dat singur cu băta-n cap, că s-a pus, mai apoi, pe marele urlat și liniștea boierimii cu interes a deranjat. Pușcăriabilii strigă pușcăriabilii mai ceva ca hoțul care strigă: hoții! Ar fi culmea s-o pășesc la fel! Scuipe în sân, mă închin cu gândul că doar tu ești, oriunde aș fi, cruce celor patru zări. Apoi sper, însă până una, alta, cu tot echilibrul din mintea mea, îndur ce am de îndurat. Ce să fac câtă vreme pe aici, doar lacrimi și bani? Cum ți-am spus, justiție e și nu e, politicul se luptă pe ciolan, iar boborul belește ochii la televizor apoi bate din palme că asta a învățat. Dumnezeu a obosit sau îl doare în cot. De-ăia îmi vine uneori să mă iau iar și iar cu el de piept și să-l întreb: Doamne, ce mi-ai făcut? Bine că te știu măcar pe tine cumva în liniște. Apropo, uitasem: află că ți-am comandat statuie. O să fie curând gata. Poate vom fi alături, pe pământ, cândva, cumva, semn. Până atunci, că tot nu am apucat să-ți spun ce aveam în gând, am să-ți mai scriu.

Cu drag, Titus

P.S.

Dacă-L întâlnești cumva pe Bătrânul, ia-l tu de mustăți și zi-i vreo câteva din partea mea. Întrebă-L dacă a făcut lumea doar ca să-și bată dracii ăștia josnici, de aici, de jos, joc de ea?! ...Și vezi ce zice! Asta așa, pentru o vreme și pentru liniștea mea. Te rog! Doar până ce ajung eu. Că într-o zi, tot trebuie să stăm față în față și să ne sfădim ca de la om la om. ...Că Om, cică după chipul și asemănarea Sa, ne-ar fi făcut!

Rafael - Fuga lui Lot din Sodoma

Lucian GRUIA

George Canache – YEAR 1961

George Canache este un poet care scrie puțin dar meditează mult. A publicat până în prezent două volume: *În Alt*

rugăciune primului zbor uman în spațiul cosmic (efectuat de Iuri Gagarin la data de 12 aprilie 1961), iar 519 exemplare ale cărții,

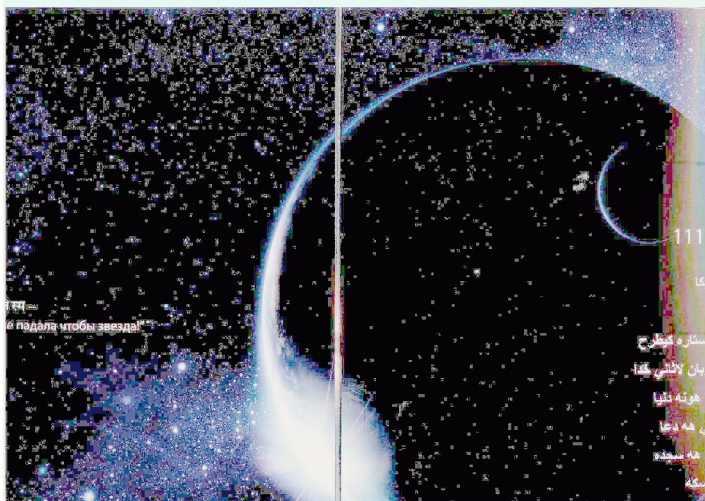
Mariana Criș, în recenzia intitulată: „*Un pas mic pentru om un pas mare... pentru poezie*” comentează admirabil textul. Ea constată că lumea s-a întrupat din logosul divin iar poetul este lacrima demiurgică ce își exprimă recunoștința față de Crator, prin rugăciune: „Acum, Duhul Gagarin plutește alături de Dumnezeu, traversând anii lumină, fără ca noi să-l vedem. Îl putem numai simți, iar acest fapt îl datorăm poetului George Canache, care a chemat Cuvântul spre a ne duce în Marele Necunoscut. Este un caz unic, când poezia ajunge în Cosmos, iar această „ispravă” nu putea s-o înfăptuiască decât un om cu o ținută morală ireproșabilă și al cărui talent și putere de înțelegere a neînțeleșului au ajuns la granița esenței. Dacă ar fi să-l parafrazez pe Neil Armstrong, cel care a fost primul om care a pășit pe Lună, în 1969, George Canache

reprezintă *Un pas mic pentru om un pas mare... pentru poezie*” (Mariana Criș)

Ce ar mai fi de spus?

Rugăciunea la care apelează George Canache vine din ceva foarte vechi și foarte nou totodată. Să ne amintim că preoții egipteni se rugau toată noaptea ca pământul să străbată cu bine Țara Umbrelor (*Duat-ul*) plină de pericole. Dar titlul poemului, anul 1961 scris în limbaj binar, adică 11110101001, reprezintă un omagiu adus cunoștințelor acumulate de umanitate, omului care a construit prin racheta cu care a zburat Iuri Gagarin, prima stea artificială, luându-se la întrecere cu Demiurgul. Savanții zilelor noastre, uimiți de dimensiunea și structura legică a cosmosului, se întorc la credință.

Așa a procedat și poetul George Canache scriind *Year 1961*.

tărâm (Ed. Vinea, 2007) pe care l-am recenzat la timpul respectiv și *Year 1961* (Editura Biblioteca Bucureștilor, 2011) care conține o singură poezie tradusă în cinci limbi: engleză, franceză, sanscrită, urdu (traducere Julieta Rotaru) și rusă (traducere Viacheslav Samoșkin).

Remarcam în recenzia menționată că „Textele poetului George Canache sunt mici ceremonii, ludice și grave în același timp, scenete miniaturale, ritualuri pentru suflete curate. Puritatea lor înseninează. Expresia lapidară și densă nu conduce la încrâncenare, ca la majoritatea poezilor contemporani. Dimpotrivă, bine sonorizat, detașat și meditativ, versul invită la levitație spirituală. Cititorul răbdător va avea surpriza să simtă că „Se retrage la inima poetului”.

Ideea celei de-a doua cărți este de-a dreptul colosală. George Canache a închinat un poem-

numerotate în ordinea istorică a petrecerii zborurilor, au fost datorite celor 519 cosmonauți existenți până în prezent (sau familiilor acestora).

Cartea a fost lansată în anul 2011 când s-au împlinit 50 de ani de la primul zbor cu om în cosmos și 30 de ani de la cel al cosmonautului român Dumitru Prunaru, cu racheta Saiuz 40.

Cosmonautul nostru i-a spus poetului că în orice domeniu, începutul este cel mai greu, motiv pentru care George Canache a dedicat poemul zborului lui Iuri Gagarin.

Iată poemul 11110101001:
 „Un fluviu izvora spre Ceruri:
 Steaua Iuri se ruga! -
 Steaua Iuri se-nchina! -
 Și cei din Arca-Terra:
 „Doamne, Doamne! Să nu cadă o stea!” -
 Arca-Terra se-nchina!
 Anno Domini - Când o lacrimă plutea!”

Rafael - Punerea în mormânt

Alexandru OBLU

Bestializarea globală (IV)

Motto: *Fascismul, cu cât analizează și observă mai atent viitorul și tendința de dezvoltare a omenirii (lăsând la o parte considerațiile politice momentane) nu crede nici în posibilitatea și nici în utilitatea păcii perpetue și, în aceeași ordine de idei, Fascismul ar trebui să se numească Corporatism, din cauza fuziunii puterii statale și corporatiste. (Australianul Max Igan, în The Awakening)*

*Tot prin Internetul, pe care Google și corporațiile fraterne ale Întunecaților vor să îl privatizeze integral (monopolizându-l prin cenzura pentru indezirabili ca noi, astfel, tăindu-i omenirii și ultima aripă de zbor către comunicarea liberă cu Universul), am primit deunăzi un filmuleț youtube cu imagini stupefiante, incredibile, aiuritoare.

El se referă la al doilea monument fundamental, la vedere, al Oculței, iar subiectul său, care funcționează, este Aeroportul Internațional din Denver (D.I.A.) - S.U.A..

Comentariile observatorilor care însoțesc imaginile vorbesc la unison despre anumite „ciudățenii”, despre anumite caracteristici conținute, pe care autoritățile încearcă să le ascundă, atât americanilor cât și lumii întregi.

Acest aeroport a fost construit în 1995 pe o suprafață de foarte mulți km², în ciuda faptului că orașul Denver avea deja un alt aeroport operațional, care deținea un mai mare număr de piste și era chiar mai avansat tehnologic. Ce are în plus aeroportul nou?

- are suspect de mult spațiu, cu incinte și

destinații blocate, inaccesibile;

- pistele complexului aeroportuar sunt poziționate în așa fel încât să se asemeze izbitor cu o zvastică fascistă!

Iar în interiorul său, despre care vom vorbi, sunt multe detalii care șochează. Se pune întrebarea logică: cine l-a comandat și impus în dauna precedentului, deloc inferior, și de ce a făcut aceasta?

Consensul general atribuie responsabilitatea Noii Ordini Mondiale.

(Se știe că N.O.M. este un grup elitist, al Iluminaților care-i include pe cei mai bogați pământeni, pe unii dintre liderii politici foarte cunoscuți, precum și pe cei care au legături extrem de puternice cu Monarhia britanică.

Scopul consecvent demonstrat de-a-lungul timpului, al acestora, este crearea unui guvern mondial, într-o lume fără granițe și fără state naționale. Dar, acest plan al lor (extrem de restrictiv, mai ales din punctul de vedere al libertăților umane democratice și al drepturilor omului la existență demnă și diversitate, încălcate) nu se poate realiza decât

într-un singur fel: PRIN GENOCID GLOBAL!

Numai în modul acesta gândesc ei că își vor facilita controlul exclusiv și discreționar asupra planetei și umanității!

Aeroportul din Denver conține o multitudine de simboluri asociate N.O.M., iar construirea sa a forțat Aeroportul Internațional Stapleton, preexistent, să se închidă, deși anteriorul avea în dotare mai multe porți și piste decât D.I.A, pentru activități tipice, consacrate.

Costul planului de construcție a fost evaluat inițial la 1,7 miliarde \$; finalmente, factura

s-a dus către 5 (4,8) miliarde.

Fapt pentru care numeroase nereguli au fost raportate:

- contractori și constructori diverși au fost angajați, succesiv, pentru a executa diferite părți ale complexului aeroportuar, după care, toți, fără excepție, au fost concediați. Acest lucru se devoalează a fi, de fapt, o strategie care să facă imposibilă, cuiva, cunoașterea anvergurii complete a proiectului și detaliilor sale;

- au fost dislocate, cu acest prilej, 110 milioane m³ de pământ, cu mult mai mult decât este necesar, de obicei, la lucrări cu asemenea amploare. Așa a apărut suspiciunea că acolo se construiește ceva foarte secret și periculos, în subteran;

- au fost folosite și instalate, pentru comunicații, peste 5.300 mile de fibră optică; (de reținut, pentru comparație, că întreaga coastă estică a Americii folosește doar 3.000 mile din astfel de cablu...);

- sistemul de alimentare cu carburant poate pompa 1.000 galon/min kerosen de avion. (Cifra e total absurdă pentru necesitățile, chiar maxime, ale unui aeroport comercial);

- au importat granitul cel mai bun din întreaga lume, fără a ține cont că proiectul a depășit extrem de mult cifra bugetului lansat;

- a fost construit (aparent inexplicabil) un imens sistem de tuneluri, pentru camioane, trenuri subterane, etc, care, chiar și în momentul actual, în majoritatea lor covârșitoare, nu sunt nici motivate rațional, nici folosite integral.

Judecând în ansamblu, toate aceste lucruri ne conduc la presupunerea că numita structură gigantică va deveni, în scurt timp, mult mai mult decât un aeroport comercial, regulat.

Acestuia i s-a implementat, anticipat, posibilitatea de a dispune de o capacitate mult mai mare de gestiune a multîmilor de oameni și vehicule și ne face să credem, ca observatori virtual periclitati, că structura subterană (mai ales) ar putea fi utilizată drept bază militară, căreia i se poate adăuga într-un viitor imediat și utilitatea de a folosi ca lagăr de concentrare civil, necesar și oportun din punctul de vedere al comanditarilor.

Intrarea în Aeroport este străjuită de un armăsar ciudat, făcut din fibră de sticlă (înalt

de 32 picioare) cu vene pulsatorii care-i străbat întregul trup și cu ochi demonici, roșii, strălucitori (ca detaliu interesant notăm că statuia acestui cal și-a ucis creatorul, pe Luis Jimenez, în timp ce sculptorul lucra la finisarea lui. Atunci, o parte din sculptură s-a sfărâmat și l-a lovit pe creator, accidentându-l mortal)... Prietenii decedatului afirmă că „animalul” este blestemat.

Ce ar putea el să reprezinte?... Cei mai mulți consideră că îl întruchiează pe cel de al patrulea cal din Cartea Biblică a Apocalipsei, care este simbolul MORȚII!

(„Și m-am uitat și iată un cal galben-vânat și numele celui ce ședea pe el era: Moartea; și Iadul se ținea după el; și li s-a dat și lor putere peste a 4-a parte a Pământului. Ca să ucidă cu sabie și cu foamete, și cu moarte și cu fiarele de pe Pământ” - Apocalipsa, 6,8)

Cu alte cuvinte, „Calul Moarte” aduce moartea populațiilor prin folosirea armelor, a foametei și a bolii. Și vă veți da seama, în curând, că statuia se potrivește și integrează perfect în lanțul de semne, de simboluri folosite în decorarea D.I.A. (Denver International Airport).

În interiorul Sălii Mari a Aeroportului este aplicată o lespede de piatră pe care sunt înscrise simboluri francmasonice și o „tastatură” care pare a fi scrisă în Braille, dar nu e.

Inscripția de pe lespede menționează: „Comisia Aeroportului Noii Lumi”. Această comisie specială nu e denumită la vedere, așa că, cel mai probabil se referă la grupul N.O.M.

Există, acolo, de asemeni și o „capsulă a timpului” (ca la „American Stonehenge”), îngropată sub piatră, pentru a fi deschisă în 2094!

Se mai află, în același loc, o plăcuță pe podea, care conține simbolul AuAg.

Diversi presupun că aceasta ar avea legătură cu aurul și argintul.

Dar, unul dintre sponsorii Aeroportului a descoperit o nouă tulpină, mortală, a virusului hepatitei, cunoscută ca „Antigen Aus-

tralian”, de asemenea simbolizat prin AuAg, iar acest simbol, care este amplasat în fața unei picturi murale, credem că reprezintă GENOCIDUL!

Vom vedea mai departe ce ne sugerează aceste tablouri care, decorând Aeroportul din Denver, se arată a fi și profetice.

Când începi să decriptezi simbolistica picturilor de pe pereți îți dai seama că ele cuprind o poveste terifiantă despre evenimente viitoare, pe cale să se întâmple, ca și cum ar fi profeții pictate.

Toate sugestiile și referințele specifice, sociale, politice, celelalte detalii oculte, transformă, practic, aceste tablouri într-un „Manifest al N.O.M.” - (al Noii Ordini Mondiale)!

Pictorul lor, Leo Tanguma, a confirmat bănuiala prin spusele inițiale, conform cărora el a fost cel ce a trasat liniile directoare pentru „story-ul” conținut al acestor tablouri, iar pentru execuția primelor dintre ele a și fost plătit cu 100.000 dolari.

Mai târziu, însă, Leo a negat că el a proiectat instrucțiunile și a respins orice întrebări cu privire la sensurile ascunse ale picturilor, în totalitatea lor.

Atunci, haideți să le vedem și să le judecăm noi, pe rând, ca profanii văzători și gânditori cu propriile capete:

- site-ul oficial al aeroportului spune că, denumirea primei picturi murale este „Pace și armonie cu Natura”...

Nimic mai discordant, nimic mai mincinos! Iată de ce:

- în centrul compoziției sunt amplasați copii îndurerați, înconjurați cu animale și plante dispărute; pe fundal apare o pădure în flăcări; mai în spate, un oraș arzând. (Un fapt interesant despre orașul subiect inflamant

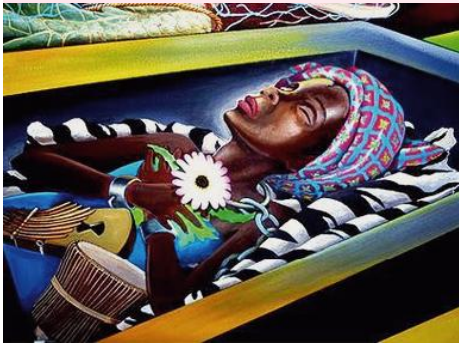
este că acesta a fost retușat de mai multe ori, succesiv - lucru ce ar putea să fi fost deosebit de important pentru autori). Așezarea pare înconjurată de o ceață bolnavă, într-o culoare

lâncedă, care ne sugerează că ar fi fost atacată cu arme bio-chimice;

- unul dintre copii ține în brațe o tăbliță mayașă, imagine ce ne duce cu gândul la 21.12.2012, din Calendarul Maya, ce prezice că lumea va trece atunci prin Apocalipsa Renașterii;

- în partea de jos a acestei „pașnice” picturi putem observa trei sicrie deschise, conținând femei moarte, aparținând unor culturi diferite;

- în stânga este arătată o femeie neagră (de culoare) iar centrul e ocupat cu o altă femeie, nativ indiană. De ce sunt ele acolo, împreună cu alte animale? Se prezice astfel, dispariția acestor categorii de viețuitoare?

[Se știe deja că Armata SUA a dezvoltat arme chimice după specificul genetic al fiecărei rase. Iată ce spune unul din capii Proiectului pentru „New American Century” (PNAC) despre aceasta și cum definește el noua politică de apărare a Americii:

„...„Arta războiului” va deveni mult diferită de cum este în prezent. Lupta, probabil, va avea loc la noi dimensiuni, formele avansate ale războiului biologic (cumva și cu AuAg?, n.n.) vor putea ținti genotipuri specifice și asta poate face din războiul biologic atât un instrument al terorii cât și un instrument util d.p.d.v. politic];

- fata din dreapta ține la vedere o Biblie și o stea galbenă, iudaică, utilizată de către naștiți pentru a-i identifica vizibil pe evrei.

Acest cadru pare a simboliza moartea convingerilor iudeo-creștine!

Principalul înțeles sugerat al întregii picturi este, însă, **DISTRUGEREA LUMII**, dar nu în totalitatea ei, ci prin „scăderea drastică,

severă” a populațiilor, conform „predicțiilor” anterior lămurite de „Cele 10 porunci New Age”.

(Să fie acesta un indiciu pentru observatori și comentatori că D.I.A. este un templu malthusian al Oculței neo-naziste, spre deosebire de „American Stonehenge” care lasă să se vadă că e de inspirație iudaică?)...

Sau, să deducem de aici că, prin ceea ce susține în expresie picturală grupul care stă la originea gândită și finanțată a ideilor expuse pe mureii Aeroportului din Denver, NU SUNT NICI EVREI ȘI NICI CREȘTINI, NICI DE STÂNGA, NICI DE DREAPTA, CI, NIȘTE INDIVIZI DEZAXAȚI CARE SE CONSIDERĂ DEASUPRA RASELOR, DIN COLORE OAMENI?!...

Societățile secrete au propriul lor sistem de credință, care este mult prea complex pentru a putea fi explicat și expedit de noi, aici, în câteva cuvinte.

Se poate spune însă că, sicriile sunt un segment al simbolismului tipic, masonic, iar mormintele, de asemenea, închipuie o fracție importantă a ritualurilor „Cap de mort” (Skull & Bones), frăție din care face și a făcut parte și unii membri din familia foștilor președinți Bush.

A doua pictură murală este un întreg format din două tablouri, având titlul generic la fel de mincinos ca și în primul caz: „Copii din visul de pace al lumii”.

Aici sunt înfățișați copii de toate culorile, îmbrăcați în costume folclorice tradiționale, înmânând arme înfășurate în steagurile națiilor lor, unui băiat... german.

Acesta se identifică a fi neamț după costumul specific bavarez pe care-l îmbracă. (Să fie el, oare, viitorul Führer al Noii Ordini Mondiale?)

Scena de mai sus sugerează că băiatul din centrul imaginii (care ține în mână un ciocan, ca și cum ar construi ceva) este, cu

siguranță GERMAN!

Chiar și copilul american (costumat ca un boyscout) pare a fi dornic să-i predea armele și pavilionul său adolescentului neamț.

Atenție, suntem în incinta celui mai mare aeroport din America, în mijlocul S.U.A., iar această pictură murală amplă, stranie, revoltătoare prin mesajul ei, se exhibă acolo virulent imagistic și nimeni nu e ofensat, nimeni nu protestează - **AMERICA SE PREDĂ CUBUCURIE GERMANIEI!**

(Să ne indice oare, lucrul cu pricina, că sursa ororilor viitoare este o ocultă bicefală, convergentă la vârf, tocmai pentru a fi unitar stăpână și diriguitoare a Noii Lumi? Nu suntem noi, în felul acesta, împinși să vedem și să credem că Guvernul Unic Mondial va fi „o cacealma la două capete”, în care își dispută primatul și supremația conspiratori din două ramuri ale aceluiași trunchi: unii urcând către noi din tenebrele „Aristocrației Negre” a vechii Europe (reprezentată astăzi de neo-naștiți) și ceilalți veniți pe filiera iudaică inautentică, a convertitului „trib 13” al khazarilor - deveniți evrei fără sânge semit (cei care ilustrează acum și reprezintă motoarele globalizării și pe toată evreimea biruitoare în rele, prin sculele imbatabile până azi ale finanței proprii, cu care manipulează eficient, lumea largă?)...

- Ajunși în acest punct al discuției, credem că este nevoie să facem o scurtă referire la khazari:

„Khazarii de ieri, evreii de azi” sunt un popor misterios, un popor barbar, răspândit în Caucaz, pe Volga și pe Don, convertit la mozaism (iudaism) în anul 740 al erei noastre și integrat mai apoi ca „popor evreu” în Ucraina și Polonia, de unde a fost împins cu ură de către gazde (spune istoria gazdelor) spre România din Moldova, ulterior anului 1600.

(Însuși Nicolae Iorga, care a cercetat și desfăcut toate documentele ce menționau prezența elementului evreiesc în Țările Române, formulează următoarea concluzie:

„Astfel am ajuns la (anul) 1600 fără a găsi mențiunea unui element evreiesc așezat în părțile noastre”(!!!)

Date foarte importante despre ei găsim și în remarcabilul Studiu al lui Arthur Koestler (evreu khazar), intitulat „Al XIII-lea trib - KHAZARII” (în limba română publicat la Roma, în 1987, de către editura Nagard).

Koestler folosește ca fundamentare documentară, în lucrarea sa, o listă foarte mare de studii israeliene (în limba ebraică) dar și multe surse din toată lumea, care-l conduc la o concluzie cutremurătoare:

cetățenii actualului stat Israel nu au

nici o legătură genetică și rasială cu evreii de acum două mii de ani (cu cele 12 triburi de semiți primordiali, autentici, plecați în exod din Egipt, spre Țara Făgăduinței cei care sunt autorii textelor biblice), deși, a-ceștia noi au inventat Sionismul, complotând și revendicând teritoriul Palestinei pentru a înființa Eretz Israel, pe baza „drep-tului lor natural” asupra vechiului stat, al arabilor și al evreilor. Ei, „Khazarii sau noii israeliți” își trag originea din sălbaticii khazari, numiți și askenazi, băutori de sânge uman, popor fără cultură scrisă, care, împreună cu rudele lor aliate - hunii - au îngrozit două continente, acum 1000 de ani, prin barbarie, sadism și plăcerea de a u-cide” ... (extrase din „Dosare secrete”, acum făcute publice, pe internet).

Noi nu ne-am fi oprit în dreptul kha-zarilor, astăzi, dacă în ultimul timp nu s-ar flutura cu tot mai îndârjită vehementă teoria absurdă și ticăloasă a unei imaginare as-cendente evreiești asupra românilor pe teritoriul vechii Dacii!

Această teză stupidă, jignitoare și otră-vitoare nu are nici o bază reală; ea a fost scornită de evreii khazari la sfârșit de secol 19 și agitată în prezent de urmașul lor care-și zice Teșu Șolomovici, plus compania ... de „viriși HoRoPa”.

IAR CE SE ÎNTÂMPLĂ ACUM CU NOI ȘI PRIN NOI E SCANDALOS, E BESTIAL: O NOUĂ LUME ȘI O NOUĂ ORDINE GLOBALĂ SE CONSTRUIEȘTE ABISAL ȘI SATANIC, DUPĂ CHIPUL ȘI STANDARDELE NEO-EVREIMII NEOCONE, CARE O CONDUCE INUMAN! IAR ACEASTA ESTE DE NESUPORTAT ȘI DE RĂSTURNAT! TREZIIȚI-VĂ, OAMENI BUNI ȘI SCUTURAȚI-VĂ DE OBEJDIE!...

În aceste condiții și conjuncturi, MAI PRETINDEȚICĂ E A VOASTRĂ AMERICA, americanilor?!

Oare, lucrarea asta amplă, picturală, de pe ziduri, să reprezinte flagrantul că țările lumii renunță (de bunăvoie?) la armatele și identi-

tățile naționale pentru „binele comun”, de sub sceptrul german, de fapt neo-nazist, începând cu America? Sau este o altfel de referire la N.O.M. cu guvern unic și o singură armată (dar nu cu capitala la Ierusalim și, să sperăm, că nici la Berlin) ori aiurea...

Acum să ne forțăm puțin a înțelege de ce este situat în centrul picturii tânărul german.

Vom observa că o multitudine de aluzii și simboluri din acest aeroport ne duc cu gândul spre Germania și Nazism, iar asta nu poate fi în nici un caz doar o simplă coincidență.

- Amplasată în partea de jos a picturii se află o siluetă căzută, care ține o pușcă (simbol al războiului), cu doi porumbei șezând pe

partea de sus a acesteia (reprezentând pacea). Cât de afectuos și încurajator ar putea fi momentul, dar... urmărind linia curcubeului care-și începe desfășurarea de sub această statuie, vedem că se continuă mergând în jurul copiilor, apoi ne conduce către a doua parte a tabloului ce ne arată clar, că MONSTRUL S-A TREZIT! Și, mai mult decât atât este bântuit de intenții identice cu cele pe care le lasă să se vadă armăsarul de la intrarea în aeroport...

Această persoană militaristă, mare și agresivă este îmbrăcată într-o uniformă nazistă (ne spune asta simbolul de pe caschetă) având o față închipuind forma unei măști de gaze. În mână el ține o pușcă și o sabie ce molestează destul de violent porumbelul purtător al ideii de pace. În partea stângă se derulează un șir nesfârșit de părinți care plâng, strângând la piept trupurile lipsite de vlagă ale copiilor lor, morți. Aceasta este o pictură atroce, cu adevărat scandalosă, fără nici un mesaj salvator sau moral. Iar faptul că această operă a culturii New Age a fost expusă la poarta principală a celui mai mare aeroport

din S.U.A, în timpul vârfului de manifestare a „filosofiei corectitudinii politice” din anii '90, este explicabil, deși e aberant! Da, dar de atunci au trecut 30 de ani, iar America tace și azi și doarme în bocancii drogați...

Prin așezarea figurii militaristului în centrul acțiunii, ni se sugerează că acesta este atotputernic și trebuie glorificat!

Chipul spectral este revigorat acum, când și-a căpătat și sporit puterea și forțele, pe care se părea că le pierduse după Cel de-al doilea Război Mondial. Forța agresivă, războinică și-a revenit și, așa refăcută, deschide noi breșe către un alt „holocaust”: de fapt către genocidul generalizat, care nu iartă, etnic, pe nimeni, nici măcar pe cei din „poporul ales”!

Priviți cu atenție la oamenii din stânga și la copiii morți de pe cărămizi: nu există nici o urmă de violență pe chipurile lor.

Sunt pur și simplu lipsiți de viață; au fost suprimați instantaneu prin otrăvire cu gazul cenușiu, mortal, împrăștiat de entitatea războinică. Pictura scoate în față simbolul AuAg, acea tulpină de virus, mortală, deja amintită. Această compoziție picturală îngrozitoare sugerează o „purificare” la care se va ajunge prin asasinarea în masă a miliarde de semeni ai noștri!

(Și, totuși, de curând, dintr-o altă stranie și „anonimă” comandă, această pictură a fost acoperită de niște alți executanți, tot la fel de „anonimi” și ei.)...

Monstrul militarist, protejat de masca sa de gaze a aliniat victimele cu fața îndreptată spre o scrisoare, reliefată în partea stângă, jos. Este copia unei scrisori reale, scrisă de Heschemberg Hama, de 14 ani, care a murit în 18 dec. '43, în lagărul de concentrare de la Auschwitz (așa cum se notează în partea de jos a reproducerii). Asta nu înseamnă că, de data aceasta, nu veți mai fi „popor ales”, evreilor? (Înomeniți-vă fraților, acceptați-i pe ceilalți și pe Dumnezeu! Unic. E singura voastră scăpare!!!)...

Iar pe domniile-voastre nu vă îngrijorează mesajul acesta, nepăsători americani?

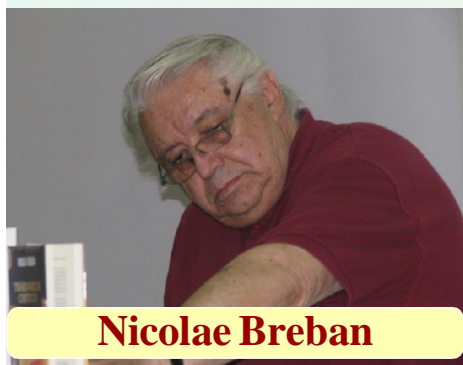
N-ați auzit și voi că „anteriorul Auschwitz” a devenit atroce de faimos, tocmai pentru că a utilizat, la scară largă, gazele toxice?

continuare în numărul următor

Emil BUCUREȘTEANU

Libris Neamț

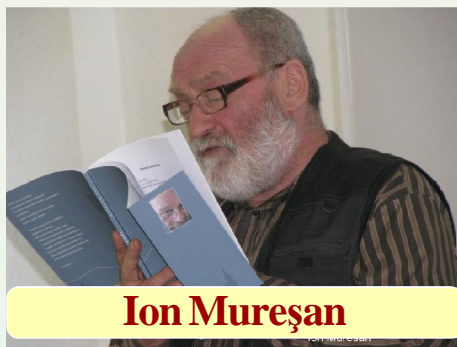
La începutul lui răpciune, 6-9 septembrie, la Piatra Neamț a avut loc Ediția a II-a a târgului de carte cu denumirea enunțată în titlul articolului. Organizatorii manifestării sunt CCI Neamț, CJ Neamț, Primăria Municipiului Piatra Neamț, Societatea scriitorilor din Neamț și Bibliopolis SA Piatra Neamț. Inițiatorul Târgului a fost criticul literar pietrean Cristian Livescu. Au participat mai multe edituri din țară - Adevărul, Litera, Paralela 45, Tipo Moldova, Cartea Românească - și din localitate. Manifestarea s-a evidențiat prin participarea unor personalități literare marcante din țară. Scriitorul academician Nicolae Breban însoțit

Nicolae Breban

de doamna Aura Christi și-a lansat romanul „Singura cale” scos la Ed. Contemporanul din București. Mircea Dinescu, prezent pentru a doua oară la târgurile organizate la Piatra Neamț, cu verva lui recunoscută, a citit poezii din ultimul său volum, o antologie din creațiile sale de-a lungul timpului, intitulat „Iubirea mea să scoată țări din criză. O sută de poezii de dragoste”. A fost prezent, de asemenea, poetul Ion Mureșan, care și-a lansat volumul „Cartea alcool” scosă la Editura Charmides din Bistrița Năsăud. Caravana Adevărul a lansat volumele „Epistolar. Scrișori de la Stanca” și „Șantajul și etajul. Pamfil Șeicaru”, în prezența autorului, George Stanca. De la New York a venit poetul Liviu Georgescu cu volumele „Ziua de dinainte” (Ed. Paralela 45 din Pitești) și „Katanamorfoze” scosă la Editura Brumar din Timișoara. Poetul Cassian Maria Spiridon, președintele Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor din România, director al Editurii Timpul, a vorbit despre

cartea „Viața pe tabla de șah” a d-lui Petru Frăsilă. A fost prezent la Târgul Libris și poetul Calistrat Costin, președintele Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor din România. El și-a lansat volumul de poezii „La un pahar de neant”.

Ion Mureșan

Cu o paletă bogată și diversă de cărți s-au prezentat și localnicii: Vasile Baghiu și-a lansat cartea „Planuri de viață”, scosă la Ed. Polirom Iași, Emil Nicolae a fost prezent cu albumul „Victor Brauner la izvoarele operei”, Constantin Munteanu și-a lansat primele trei volume din ciclul de romane intitulat „Cristina - comedia contemporană”, șapte la număr, Ed. Junimea Iași. Despre cărți a vorbit criticul pietrean Constantin Tomșa. Profesorul Constantin Dram, de la Universitatea „A. I. Cuza” a vorbit despre volumul de poezii „Hoinar printre cuvinte” al lui Mihai Hanganu, despre romanul „Zăpezile și Furia”, semnat de Vasile Popa Homiceni și despre cartea de proză scurtă „Sărutul, Povești de

Mircea Dinescu

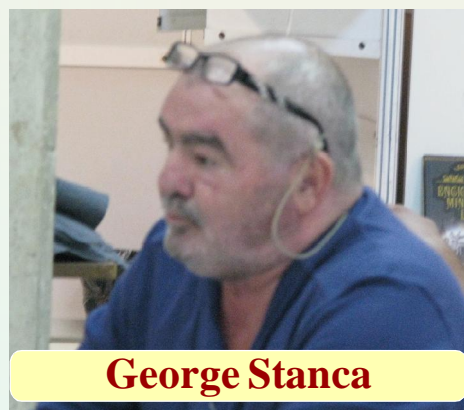

iubire”, a lui Emil Bucureșteanu. Mai amintim, dintre scriitorii pietreni care și-au lansat cărți, la Libris Neamț 2012, pe Geta Stan Palade, cu

Calistrat Costin și Lucian Strochi

volumele de poezii „Văzduh de aripi” și „Leac pentru lebede”, pe Virgil Stan cu volumul „Bolnav de închipuire”, pe Virgil Răzeșu, cu volumul „Inelul pierdut” și antologia „Scriitori din Neamț”, pe Olga Eleonora Loghin, care și-a lansat volumele „În orizont divin” (poezie) și „Portretul” (roman), pe Virgil Savin, cu studiul monografic „Dealuri ghindăoane”.

George Stanca

Din Municipiul Roman au fost prezenți Eugen Stetcu cu „Pânza mov a obsesiei” și Violeta Lăcătușu cu „Inițiere astrală”.

La „spartul târgului”, Editurile au primit plachete și diplome de participare, s-a hotărât ca la anul care vine să se acorde un premiu pentru cea mai frumoasă carte.

Timp de trei zile Municipiul Piatra Neamț a expirat și inspirat poezie și proză de bună calitate, a enunțat în eter idei de valoare despre artă, în general, literatură, în special.

Geo GĂLETARU

Octavian Doclin sau magia lirismului total

Poezia lui **Octavian Doclin** (n. 17 februarie 1950) degajă o melancolie suverană, asociată unei fervori extatice de necontestat. Rezervele sale de puritate și de calm hieratic se consumă în direcția panoramării unor ample geografii imagistice, ai căror piloni ideatici sunt sacerdoțiul naturist și pietismul elanului spiritualizat.

„Sălaşe în iarnă” sunt locurile privilegiate în care spiritul poetului se reîntâlnește cu sine, cu himerele sale domestice, dar și cu mirajul exuberant al esențelor. În volumul selectiv cu titlul de mai sus (apărut la Ed. Anthropos, Timișoara, 2010), sălaşul doclinian este un fel de *axis mundi*, un topos care absoarbe resursele și nostalgiile existențiale, redând ființei dimensiunea sa originară și mijlocindu-i recuperarea autenticității: „*Palatele lui Dumnezeu pe pământ / le privești în fugă / în această goană necontrolată a trecerii / parcă ar vrea să întrebe ceva / de cineva dacă l-ai văzut acolo de unde vii / atît de grăbit / seamănă tot mai mult cu stăpînii lor / pe care nu i-ai cunoscut / te priveșc / și ele nerăbdătoare / uluite și puțin mai singure / precum un împărat căruia supușii / i-au uitat numele*” (*Sălaşe în iarnă*).

Poetul pare împăcat cu sine și cu lumea, impunându-și ad-hoc un armistițiu cu tot ceea ce-i contrariază regimul serenității. Versurile respiră o magie secretă, o

grație a frazării când tandră, când austeră, divulgând evidente pre-dispoziții elegiace. Retorica diafanității își anexează palierete rate ale existenței, iar clamării epidermice îi ia locul o translație imperceptibilă spre zonele vagului, ale impalpabilului. Predilecția pentru construcția eufonică se conjugă cu celebrarea miracolului, imprimând fluxului liric o cadență fastuoasă și elegantă, expurgată de orice accent impur: „*Și să înțelegi că nu mai ai cu cine urca zidurile nopții / rapid să privești înapoi și să observi absența / paianjenului / (din aproape văzută supusă ție îți pare capodopera lui / veninoasă / din departe zărit victimă ție îți este ochiul complice al / vulturului) / să adormi într-un tîrziu și să visezi cum urcai dealul / înzăpezit / cu iubita de mînă cum surd în fericirea ta / n-ai auzit glasul pietrei sub zăpadă strigîndu-te / iar acum cînd te-ai trezit din vis de el să-ți amintești / mai întîi / și de plînsul tău în somn cu ochii deschiși*” (*Cu ochii deschiși*).

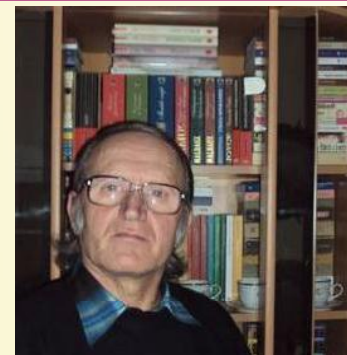
Calofiliile savante și atent studiate, din primele volume, i se substituie treptat un spectacol imagistic de bună ținută, pus în scenă de un regizor impecabil, care-și cunoaște meseria și și-o exercită până la detaliul infinitesimal. Discursivitatea ușor ostentativă a unor poeme nu este semnul „scăpării de sub control” a fluxului confesiv, ci dovada că autorul posedă capacitatea de a schimba registrele, evoluând pe portative lirice diverse. Cantanarea în patul procastian al unei formule unice devine astfel o iluzie, pe care poetul o risipește cu o grație dezinvoltă, originalitatea și percutanța imaginilor rezultând tocmai din această tacită ofensivă împotriva monotoniei. Frazarea poetică este lipsită de distorsiuni și contraste, iar ambiguitatea textelor se naște nu dintr-o poziționare biografistă incertă (atât de tipică falșilor postmoderniști), ci, paradoxal, tocmai din aparenta imprevizibilitate a

discursului liric. Octavian Doclin își singularizează obsesiile surdinizate și retractilitățile imputoase, configurând un mozaic de sonorități de o somptuozitate formală invidiabilă. Fundamentele acestui tip de lirism sunt exultanța inițiativă și reveria contemplativă, cărora poetul le arondează o mistică sui-generis a unui patetism expansiv și reverberant.

Refuzând tentația unei viziuni leneșe, precum și conformismul structural al unei abordări comode, autorul amorsează, în fiecare poem, o conotație latentă, făcând să vibreze nostalgia unei reflexivități implicite.

În asemenea cazuri, poemul devine o oglindă cu transparențe inconvertibile, o meta-aventură a spiritului însetat de fantasmale unei imaginații devorante. Substanța lirismului doclinian își sublimează ecourile dincolo de orice barieră senzorială, imprimând un ritm luxuriant al reveriei și un patos dezinhibant al confesiunii. Imaginarul își transferă forța fascinatorie în câmpul feneziei lexicale, uimind prin pregnanța detaliului și prin fluiditatea irezistibilă a emisiei lirice: „*În afara singurătății / înlăuntrul tăcerii / fusul adună o iubire bogată / pe apa mării să scrii / cu un pumn de praf și cenușă / să cauți neprihănită izbăvire / printr-o neascultare ție egală / cu vrăjitoria / născută dintr-o eroare evlavioasă / aceasta este taina / pe care n-ai timp s-o dezlegi / atît timp cît cuvîntul ucide*” (*Vasele îndurării*).

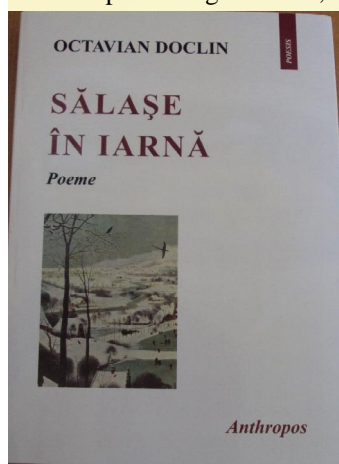
Este perceptibilă, în poemele acestui volum selectiv, o dominantă aurorală a contactului cu lumea, devenită, prin transfigurări succesive, o simplă paradigmă epifanică a unei realități interioare. Pe urmele genialului poet din Lancrăm, Octavian Doclin nu strivește „corola de minuni a lumii”, ci, dimpotrivă, sporește „a lumii taină”, prin restituirea aproape imperativă a unui inefabil imprescriptibil. Între lapidaritate și fast metaforic,

poezia lui Octavian Doclin relevă, mai mereu, un cult al esențelor ontologice și, totodată, al expresivității formale: „*Fiindcă nu am altă cetate de ridicat / decît cea a neputinței dintre cuvinte / fiindcă nu este o altă țară de cucerit / decît cea nevăzută dintre morminte / fiindcă mereu îmi arăți sfidătoare / palma ta neașteptăm hîrtia de scris / îți spun că sunt liniștit / fiindcă am învățat cu nerușinare / să gîndesc să vorbesc și să văd postum / în locul poemelor mele / care după ce sunt citite / se strîng în memorie scrum*”. (*Scrum*).

Ingenuitatea viziunii poetice maschează însă frisonul dezabuzării și al unei resemnări abia ghicite, căci, dincolo de ceremonialul jubilat al versurilor, cititorul atent intuiește un strat de friabilitate dramatică. Regimul seninătății exemplare tinde să fie dizlocat, tot mai mult, de premoniții obscure, care convulsionează reliefurile poemelor și relativizează sensul parcursului liric: „*Apele se adună doar în fața unei piedici / frunza sunătoare a lemnului / le acoperă // tu îți ascunzi fața în mîini / moartea ochii-ți descoperă // nisipul se naște în cariere de nisip / vîntul îl împrăștie-n dună // tu îți ascunzi poema după cuvînt / mîinile moartea-ți adună*”. (*Poem de seară*).

De cîteva decenii, Octavian Doclin urcă sisific versantul Poeziei. Toate semnele spun că va ajunge sus, pe culme, „curat și nebiruit”. O certifică, printre altele, (și) aceste admirabile, antologice versuri: „*Și dacă totuși scrii și viața rămîne / și dacă totuși citești și moartea rămîne / cu lumina degetelor pipăie pielea subțire-a cu vîntului / gustă cu întunericul ochilor carnea acestuia / (...) și dacă totuși scrii și moartea rămîne / și dacă totuși citești și viața rămîne / apropie-ți buzele de obrazul oglinzii / dă ocol gîndului absenței amîna voluptatea privirii înapoi / înconjoară-te de imagini / încălzește-ți umerii cu pelerina iluziei / deocamdată*” (*Într-un alt deocamdată*).

Constelații epigramatice

Constantin Aurel DRAGODAN

(05.10.1919-18.09.2000)

Născut în Alexandria, jud. Teleorman, mort la București. A urmat liceul la Alexandria și Turnu Măgurele, apoi s-a înscris la Facultatea de Drept a Universității din București, dar n-a putut s-o termine, deoarece în 1942 a fost condamnat politic la 25 de ani de muncă silnică. În 1959 a fost condamnat la alți 25 de ani de închisoare, deoarece în timpul detenției, poeziile pe care le făcea în gând erau transmise prin pereți și circulau prin închisorile unde a fost întemnițat în perioada 1942-1964, fără întrerupere: Jilava, Văcărești, Aiud, Alba Iulia, Pitești, Târgu Ocna, Caransebeș. Ulterior și-a luat licența în filologie (1974) și a funcționat ca profesor de franceză și engleză în orașul Videle, județul Teleorman. A fost membru al Clubului Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu” București și al Clubului Epigramiștilor „Dimitrie Teleor” Alexandria. A mai semnat: **Aurel Dragodan, Aurică Dragodan, C.A. Dragodan**. Este inclus în cel puțin 28 de antologii și volume colective de epigramă.

Epigrama

O acuzați că are stilul frust,
Că nu s-a-nscris nicidecum în noul val,
Dar gustul, deși e așa vetust,
E ca la vinul vechi, tot Marțial.

Unei cântărețe

Solista are-n glas voci divine,
În râset, o cascadă de delicii,
În șolduri, unduiri de viole,
Pe scurt: e o suită de capricii.

Ultima soluție

L-a cicălit tot anul Tanța
Iar el, robit necazului,
Încearcă să-i închidă clanța
Cu... Cheile Bicazului.

Cum am devenit epigramist

Miop, tăcut, cu zâmbet trist,
Cu poante seci și fără har,
Am devenit epigramist
Dintr-o... eroare de tipar.

Dragoste la prima vedere

Când s-au întâlnit la mare
Zâmbitori, în mini-slip,
„Dragostea nepieritoare”
Și-au clădit-o pe nisip.

Spargeri la bijuteria

În ziar vezi toate cele,
Fel de fel de întâmplări:
Unul, vrând să ia inele,
Se alese... cu brățări!

Precizări

M-acuză că-l insult barbar...
Dezmint aceasta categoric!
Chiar dacă l-am făcut măgar,
Am spus-o numai alegoric.

Definiție

Avarul este omul cel mai darnic
Și cel mai altruist din tot poporul:
Întreaga viață se trudește-amarnic
Să fie fericit... moștenitorul.

Ignorantul

Pe ignorant, după tipic
De-ncearcă să-l definesc, nu pot.
Să spun că știe mai nimic,
Atunci când dânsul știe tot?

Pe calea vieții

Pe calea vieții, câteodată,
Sub raza soarelui călduț,
Minciuna trece-nzorzonată,
Iar adevărul gol-goluț.

La medic

„Vederea-aproape ți s-a dus,
Dacă mai bei, ți-o spun pe șleau,
Ai să orbești curând.” „Exclus!
Eu văd chiar dublu-atunci când beau.”

Nasul

Servind pentru miros și respirație,
Micuțul promontoriu are boala,
De-a se vârî, deși nu-i fierbe oala,
Și-a sta în vânt. Deci iese la purtare.

Duchuri epigramatice

Epigramistului C. A. Dragodan

Îmi pari cam temerar, visând
Să lupți cu Beiu-n epigramă.
Chiar dacă turcul este blând,
Pistolul nu-ți inspiră teamă?
Sorin Beiu

Căutând antologia lui Crevedia

De cărți e plină librăria
Mă-ndrept spre-o fată cu pistrui:
„V-a mai rămas vreun Crevedia?”
„Păi... Noi aci nu vindem pui!”

Sfatul medicului

Să bea mai mult lichid, i-a spus
Un medic, și-a băut avid,
Așa că pietrele s-au dus,
Dar nu mai scapă de lichid.

Replică

Îs temerar, de bună seamă,
Dar lupta-aceasta nu m-absorbe;
Pistolu-ți nu-mi inspiră teamă,
Știind că tragi cu gloanțe oarbe.
C.A. Dragodan

Epitaful banilor dați cu împrumut

Văzând că banii ce i-am dat
Amicul nu mi-i mai aduce,
I-am plâns amar, m-am resemnat
Și... le-am pus cruce!

Nume

Însemn purtat de-o ntreagă lume
Ce dificil îl definești,
Că una e cum te numești
Și alta e să ai un nume.

Unuia care se laudă cu arborele său genealogic

Și-a strâns strămoșii-ntr-un copac,
Pe orice ram e-un gentilom.
Cât despre-ai mei, mai bine tac:
Au coborât de mult din pom.

Reminiscente

Coji de nucă și alune,
Strat, în juru-i policrom,
Are-apucături străbune...
De pe când trăia în pom!

Bucureștenilor – Întrajutorări

Să ne ajutăm frățeste
Cei din București ne roagă,
Noi le-am da ce le lipsește,
Dar lor le lipsește-o doagă.
Vasile Tacu, Ploiești

La aniversarea soției

Sărbătorindu-și „jumătatea”
Au clevețit câțiva dușmani
Că ea aniverșa etatea
Ce-o împlinise-acum opt ani.

La starea civilă

Caldă dragoste eternă
Și-au jurat cei doi, cumiști:
El, cu dragoste paternă,
Ea, cu dragoste de-arginpi.

Replică

C-o doagă lipsă, noi ne facem trampa,
Mai strângem cercul, micșorăm butoiul,
Cu „petroliștii” altu-i tărăboiul:
Cum să-i ajuți, când le filează lampa?
C.A. Dragodan, București

Constelații epigramatice

Dan CĂPRUCIU (n. 03.12.1935)

Născut în Craiova, unde a urmat clasele primare, la Institutul *J. Javet*, apoi cele secundare la Colegiul Național *Carol I* și Liceul *Frații Buzești* (perioadă în care a debutat cu epigramă). Este absolvent al Facultății de Mecanică, la Institutului Politehnic Galați (1958). A lucrat ca inginer la Fabrica *Fructus* și Fabrica de Zahăr, ambele din Timișoara, inginer mecanic șef la Întreprinderea *Dunăreana*, din Galați, și inginer proiectant, șef de colectiv, la S.C. PROIECT S.A. Galați (1962-2010); în prezent este pensionar. Membru fondator al Cenaclului Literar de Umor *Verva*, din Galați (1977), devenit ulterior Clubului Umoriștilor *Verva*, din Galați, membru al Asociației Scriitorilor *Costache Negri*, din Galați și al Uniunii Epigramiștilor din România. Figurează în peste 40 de volume colective de proză și epigramă și a primit numeroase premii la concursurile naționale de gen (de ordinul zecilor).

Apariții editoriale: *Sisoe, teroristul diavolilor* (proză scurtă, 2002), *Mângâieri cu glaspapir* (epigrame, 2003), *Sindrofie în ținutul epigramida* (epigrame, 2004), *Odiseea muzelor* (epigrame, 2005), *Introducere în sexologia epigramatică* (epigrame, 2005), *Draconiada* (scenete epigramatice și epigrame, 2006), *Uzina de îmbuteliat amintiri* (proză scurtă, 2007), *Sărutul Afroditei* (proză scurtă, 2008), *500 în cap* (epigrame, 2009), *Ordinul prostituateelor* (proză scurtă, 2010), *Sonetele sonete* (sonete epigramatice, epigrame, 2011), *Orfan de soacră* (proză scurtă, 2012)

Probă respinsă

Procesul este lung și greu,
Iar mie mi-a scăzut moralul:
Îmi este martor Dumnezeu,
Dar nu-l acceptă tribunalul!

Delict major

Pe-un deținut, un oarecare,
L-au acuzat și primăria
Și cei de la canalizare,
Că înfundase pușcăria!

Destăinuire

De are vreo calificare,
Am întrebant-o-n ton vivace
Iar dânsa a răspuns că are
Și-a început să se dezbrace

Zodia berbecului

Pentru-un bărbat, nu-i un eșec,
Când e prin zodie berbec,
Mai important e pân' la urmă,
Să n-aibă și instinct de turmă.

La nașterea unor gemeni

Felicitând-o pe lehuză,
Bucet de flori i-am dus la pat
Dar cel dintâi născut acuză
Că frate-său e-un plagiat!

Femeie câștigată la cărți

Zise soțul cam băut,
Partenerului ce-a luat-o:
„Nici nu știi cât ai pierdut,
Când la cărți ai câștigat-o!”

O doamnă la echitație

Văzând cum își arată harul,
Când călărește armăsarul,
Mi-nchipui cu deplin temeii,
Cam ce pățește soțul ei...

În rochie de seară pe litoral

Frumoasă, ești ca o văpaie,
Când te privesc dorința-mi geme,
De ce ai stat atâta vreme,
Ascunsă în costum de baie?

„Tunuri”

La Peleş, tunuri am privit
Și în cazărmi le vezi frecvent
Dar nicăieri nu s-au găsit
Ca cele trase-n parlament...

Scrisoare din sanatoriu

Aici viața nu-i prea brează,
Să mai stau îmi e urât,
Boala foarte greu cedează,
Asistenta, nici atât!

Sinceritate

Nu mi-e amic, dar stimă-i port
Și nu l-aș ataca nici mort
Că-mi spune-așa, prietenește,
Cam cât de mult mă dușmănește!

Puterea obișnuinței

Când tandrețuri i-adresează,
Gestul i se pare-ocult:
„Soțul meu mă neglijează,
Nu m-a mai bătut de mult!”

Măturătorii primesc spor de rușine

Că spor au măturând, e bine,
Dar sincer vă mărturisesc:
Vreau și eu sporul de rușine,
La pensia ce o primesc.

Obsesie

Bătrân și urmărit de rele,
Pe litoral, cu ochii triști,
El poartă-aceleași haine grele
Și când se află la nudiști.

De-ale iernii

Fete multe, o dulceață,
Strâng în jurul lor mulți fani:
Unele se dau pe gheță,
Altele, se dau pe bani...

Chilipir rusesc

Când crapă pietrele de ger
De la Napoca la Callatis,
Un prețenorm pe gaze cer,
Iar Crivățul ni-l dau pe gratis.

Eficiență

I-au trebuit, să se îmbrace,
Vreo două ore de gândire
În timp ce eu, mai eficace,
Am dezbrăcat-o c-o privire!

Constatare tristă

Fapta nu pot s-o împiedic
Dar constat la gura gropii
Că ciubucul dat la medic,
E-un avans la ortul popii.

Criza mondială

Ne facem griji în orice zi
Și îndurăm cu greu amarul,
Dar apogeul ei ar fi
Să-și pioardă pâinea și brutarul!

„Energetică”

Nu-i nimeni, după teorie –
Problema e de discutat –
Atât de plin de energie
Ca omul electrocutat.

Blestem

Blestemat de soarta rea,
Peste ani voi fi doar oale
Dați-mi vin, căci nu aș vrea,
Să fiu prins cu ele goale!

Cercul din parlament

Îmi place cercul când văd scene
Cu elefanți și câini dresați,
Maimuțe, tigri, lei, hiene
... Și deputați!

Regulă strictă

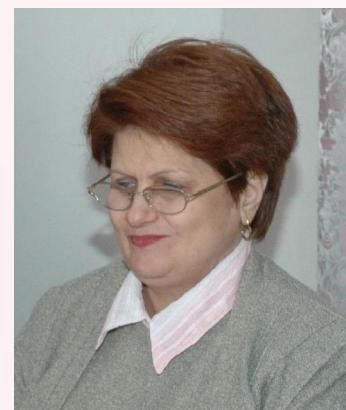
Eu cu ideea mă împac,
În casă tații mai mult tac.
De-aceia-i regula eternă
Că toți vorbim limba... maternă.

Testament

De tine să nu-mi fie dor,
Am o magnifică idee:
Nevastă, când o fi să mor,
Să-mi dai pomană, o femeie!

Doina DRĂGUȚ

Sentimentul miracolului (Raffaello Sanzio)

Rafael a reprezentat, pentru Italia, acel echilibru pe care îl căuta cu neliniște și de care avea atâta nevoie.

S-a născut în 1483, în Umbria. S-a format sub disciplina tatălui său, un adevărat artist al Renașterii, capabil, în afara artei picturii, să aprecieze o poezie, să guste un text clasic, să se intereseze de o doctrină filozofică. Multe din aceste calități au trecut asupra fiului, care, la vârsta de 11 ani, a rămas orfan, dezorientat și fără profesor. Mai târziu, ia lecții de pictură în atelierul lui Perugino. Tânăr încă, practicând și el, cum se făcea în acea vreme, sistemul de a lua figurile maestrului și de a le înfățișa în compoziții noi, el adoptă, pe lângă această metodă facilă, un refugiu până la origini, adică până la schiță, dând veridicitate lucrării. La tablourile din această perioadă ale lui Rafael se întâlnește, în afară de armonia compoziției, o seninătate, o at-

mosferă de pace, de liniște divină, o manifestare de prospețime, de grație, de lirism; calități ce se găsesc și în arta umbriană, dar aici dobândesc o expresie cu atât mai vie cu cât ele se potrivesc mai bine cu temperamentul artistului.

În 1504, datorită unor tulburări de ordin social ce aveau loc în Umbria, Rafael părăsește provincia și se stabilește în Florența, unde găsește unul din mediile cele mai propice pentru formarea unui artist. Ajuns aici, el, care era celebru în provincia lui, se simte complexat și începe să studieze ca un elev. Caută să înțeleagă arta lui Leonardo da Vinci și iscusința lui de a pătrunde misterul tuturor lucrurilor, cât și pe a lui Michelangelo, pasionatul admirator al forței virile, trupești și sufletești. Este preocupat ca, din toate curentele artistice ale timpului, să-și formeze o credință nouă, care să-l reprezinte și să dea

vigoare operei sale. În această perioadă, el dă naștere la multe din faimoasele Madone, adică la acel tip de femeie, în același timp, grațios, tânăr și plin, care „să reprezinte pe Fecioara la vârsta când a născut pe Cristos, dar care să redea și sentimentul maternității”. Tipul acestor Madone a ajuns să fie ceva propriu la Rafael, o creație nemuritoare a gemului lui. Formele sunt ample, dar pline de gingășie, întreaga lor făptură respiră suavitate, candoare, tandrețe. Desenele lui au fost asemănat, prin plăcerea pe care o produc, prin arabescul elegant al liniilor, prin curbe armonioase, cu o melodie. Culoarea este însă mai puțin reușită, nu se simțea încă puterea de a stăpâni armonia tonurilor.

În Florența, Rafael nu reușește să se impună. El se deosebește prea mult, prin temperament, de mulțimea marilor artiști de acolo. Norocul lui face ca papa Iuliu al II-lea să aibă nevoie de un pictor pentru decorarea Stanzelor Vaticanului, iar pictorul acela să fie chiar el. Deodată se deschide, înaintea sa, posibilitatea de a se exprima și de a se afirma. Transformat de ceea ce învățase la Florența și îmbogățit spiritual de contactul cu vechea Romă, caracterizată prin ideea de grandoare, de armonie liniștită și nobilă, Rafael realizează compoziții incomparabile, de mari proporții, în care, pentru prima dată, el ne dă măsura geniului său. Scenele din Stanze, în care noblețea figurilor este cu adevărat suverană, valoarea întregului se ridică încă prin armonia culorilor. Însușirile de proporție, de simplitate, de noblețe, de grație, amestecate toate la un loc sunt accentuate printr-un sentiment al realității.

Rafael este, fără îndoială, în istoria picturii, artistul care răspândește un aer profund, o candoare plină de vioieșie, o atmosferă liniștită. „Nu știi, când privești sibilele sau frescele din Vatican, dacă ai sub ochi eroi sau sfinți, martiri sau filozofi, fecioare sau venere, zei evrei sau zei păgâni, simți doar că sunt forme care se armonizează și se întrepătrund, culori ce se cheamă între ele și își

Rafael - Tavanul - Stanza della Segnatura, Vatican

răspund, o unduire de armonii care pare a nu avea nici început, nici sfârșit, care te străbate fără a întâlni nici o împotrivire și nu-ți lasă decât puterea de a asculta cum se prelungește în tine ecoul amintirii lor”. La el se îmbină tot ce este materie și tot ce este spirit, tot ce este gingașie feminină și tot ce este forță masculină, tot ce este certitudine și tot ce este credință. El a studiat, în mod distrat poate, ceea ce se făcuse înaintea lui, ceea ce se făcea în jurul lui, a părut că abia privește lumea infinit profundă și multiplă a mișcărilor, a culorilor și a formelor, „n-a ascultat zgomotele din preajmă și n-a respirat parfumul florilor și al femeilor decât cu fervoarea nepăsătoare a unei ființe care provoacă, pe unde trece, armonia și către care iubirea vine fără a fi chemată”, le-a adunat pe toate în el ca într-un centru, fără a se întreba prea mult de unde veneau toate, și, toate, după ce s-au topit fără împotrivire în sufletul lui, au ieșit din el în valuri ample.

Rafael a murit foarte tânăr, la 37 de ani, după ce trăise una din viețile cele mai pline și mai fructuoase. A murit la vârsta când cei mai mulți dintre oamenii superiori încep să presimtă că „frumusețea gestului corespunde întotdeauna necesității mișcării”. Împrejurările favorabile au făcut ca să nu-și interzică nimic din ceea ce contribuie la fericirea unei vieți complete. A fost o ființă seducătoare, a trăit deplin, intens, s-a bucurat de toate și a încercat toate mulțumițiile umane, a fost făcut parcă să guste voluptatea prin spirit și prin simțuri, într-un grad pe care nici un alt artist, înainte de el, nu-l atinsese. Această dispoziție îi venea de la constituția sufletului

Rafael - Expulzarea lui Eliodor din Templu - Vatican

său, de la firea sa intimă. S-ar părea chiar că și moartea lui timpurie a fost, la urma urmei, pentru numele pe care l-a păstrat posterității, un avantaj. Ea l-a scutit chiar și de cele mai mici atingeri ale slăbiciunii. A dispărut în momentul în care ajunsese în culmea gloriei, așa că nimănui nu i-a fost dat să vadă declinul lui Rafael.

Când comparăm viața lui Rafael cu cea a lui Rembrandt, a lui Tintoretto, a lui Michelangelo, a lui Tiziano, când ne amintim că aceste genii au dat poate cele mai mișcătoare opere ale lor în ultimii ani ai existenței, ne întrebăm ce ar fi putut să devină un artist așa de dotat dacă nu ar fi murit atât de tânăr. Greu de spus. Poate că, cea inepuizabilă

tinerete ce iradia din el și care se accentua de la operă la operă, dacă ar fi trăit până la adânci bătrâneți, n-ar fi încetat să se înnoiască, pentru că era anterioară ființei sale și trebuia să-i supraviețuiască, precum primăverile și toamnele care vor continua să rodească în ciuda iernilor adunate peste ele.

La Rafael se întâlnește acel sentiment păgân de voluptate, de senzualitate naivă, care caracterizează pe artistul grec și pe imitatorul său roman. La el se întâlnește o armonie deplină, calmă și senină, dând impresia celei mai mari unități spirituale și de ideal. El este în stare să cuprindă în sufletul său toate ecurile venite din afară, multiple și variate, și să pună peste ele marca personalității sale. Se poate afirma, fără exagerare, că aspirațiile și toate cuceririle picturii Renașterii se întâlnesc în Rafael. El constituie sinteza supremă a acestei mișcări prodigioase și devine oarecum figura ei cea mai reprezentativă. În el, neliniștea iscoditoare a onora, avântul plin de credință al altora, panteismul și senzualitatea păgână a unei a treia categorii se îmbină în chip natural. În el asperitățile și nepotrivirile acestor tendințe se armonizează, iar opera sa apare ca un fruct delicios și matur al tuturor acelor aspirații, care au precedat venirea sa și care au necesitat poate o sută de ani de frământări și de experiențe pe terenul artei.

Prin pictură, Rafael a definit și a realizat idealul artistic pe care l-a avut Renașterea, după ce idealul social pe care îl trăise Evul Mediu își epuizase mijloacele. Împreună cu Michelangelo, Rafael a fost cel mai strălucit inițiator al acelei retorici plastice care a abătut Italia din drumul ei, și de care va fi influențată

Rafael - Academia din Atena - Stanza della Signatura

întreaga Europă. Dar gloria sa a fost aceea de a fi afirmat că individualismul nu poate sălășlui într-un deșert.

Scriind biografia lui Rafael, Vasari acordă un loc vast dragostei, ca deschidere spre inefabil a tânărului erou asupra căruia cerul acumulasese „infinita bogăție a comorilor sale și a grațiilor sale”. Artistul este prezentat prin gentilețea sa ca însuși modelul unei sociabilități delicate. În jurul lui domnea o atmosferă senină. Istoricul povestește, cu admirație, că exista în Rafael „o umanitate simplă, fără nici o pretenție la ermetism și nici o formă de dispreț”. Legenda a pus stăpânire, de timpuriu, pe iubirile sale, moartea sa prematură fiind atribuită „abuzului acestor plăceri”.

Arta lui Rafael este arta unui om mult prea fericit. El a avut sentimentul miracolului, depășind perfecțiunea de om și de artist. Vasari povestește că la moartea lui Rafael, în vinerea sfântă din anul 1520, s-a vorbit despre un semn ceresc asemănător celui care a însoțit moartea lui Cristos; „palatul Papei s-a crăpat și a fost cât pe ce să se năruiască”. „Zeul muritor” coborât pe pământ, „Zeul grației”, „Eros devenit pictor”, la 37 de ani pleacă în lumea umbrelor, lăsând în urmă

Rafael - Disputa del Sacramento -Vatican

școala romană, al cărei întemeietor a fost, școală care vine să completeze celelalte manifestări ale artei italiene.

Bibliografie

Berenson, B.: *Les peintres italiens de la Renaissance*, Paris, 1920

Burkhardt, Jakob: *Geschichte der Renaissance in Italien*, Berlin, 1867

Oprescu, George: *Manual de istoria artei*, București, 1985

Schneider, R.: *La peinture italienne*, Paris, 1929

Wölfflin, H.: *L'art classique initiation au génie de la Renaissance italienne*, Paris, 1911

Rafael - Fresce - Stanza della Signatura, Vatican